

**ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ**

6 Οκτωβρίου 2023

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου **163**

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 5056

Αναμόρφωση του συστήματος διακυβέρνησης Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμού, κατάργηση νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου δήμων, παρακολούθηση επιδόσεων τοπικής αυτοδιοίκησης οικονομική και διοικητική διαχείριση οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, ευζωία των ζώων συντροφιάς, κατασκευή και αναβάθμιση λειτουργούντων χερσαίων συνοριακών σταθμών και λοιπές διατάξεις του Υπουργείου Εσωτερικών.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΜΕΡΟΣ Α'

ΣΚΟΠΟΣ - ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ

Άρθρο 1

Σκοπός

Σκοπός του παρόντος είναι:

- α) η βελτίωση του συστήματος διακυβέρνησης και της οργάνωσης των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) α' και β' βαθμού προς διασφάλιση της βέλτιστης οικονομικής και διοικητικής λειτουργίας τους, με όρους διαφάνειας, δημόσιας λογοδοσίας και επιβράβευσης των Ο.Τ.Α. που επιτυγχάνουν τις βέλτιστες επιδόσεις,

- β) η εξασφάλιση της φροντίδας των ζώων συντροφιάς και της εφαρμογής επιμέρους διατάξεων του ν. 4830/2021 (Α' 169) μέχρι τη θέση σε λειτουργία του Εθνικού Μητρώου Ζώων Συντροφιάς, καθώς και η διευκόλυνση της κατασκευής και αναβάθμισης λειτουργούντων χερσαίων συνοριακών σταθμών.

Άρθρο 2

Αντικείμενο

Αντικείμενο του παρόντος είναι:

- α) η τροποποίηση διατάξεων του ν. 3852/2010 (Α' 87) σχετικά με τη συγκρότηση και λειτουργία των οργάνων διοίκησης των Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού,
- β) η τροποποίηση των άρθρων 21 και 22 του ν. 4804/2021 (Α' 90) για τα όργανα διοίκησης των δήμων και περιφερειών,
- γ) η εισαγωγή ρυθμίσεων για τη θέσπιση ειδικής συνεδρίασης λογοδοσίας των δημοτικών και περιφερειακών αρχών,
- δ) η εισαγωγή ρυθμίσεων για τη μεταφορά αρμοδιοτήτων, οργανικών μονάδων, θέσεων προσωπικού και πάσης φύσης δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου των δήμων, των δημοτικών κοινωφελών επιχειρήσεων και των σχολικών επιτροπών στους δήμους, καθώς και τον περιορισμό ίδρυσης νέων νομικών προσώπων από τους Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού,
- ε) η ρύθμιση ζητημάτων οικονομικής και διοικητικής διαχείρισης των Ο.Τ.Α.,
- στ) η αποσαφήνιση της αρμοδιότητας αποκομιδής απορριμμάτων στο οδικό δίκτυο,
- ζ) η τροποποίηση των άρθρων 3, 9, 37 και 46 του ν. 4830/2021 (Α' 169) για την ευζωία των ζώων συντροφιάς και
- η) η εισαγωγή ρυθμίσεων για τη διευκόλυνση της συντήρησης, της κατασκευής και της αναβάθμισης λειτουργούντων χερσαίων συνοριακών σταθμών της χώρας.

ΜΕΡΟΣ Β΄

ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ Ο.Τ.Α.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ Ο.Τ.Α. Α΄ ΒΑΘΜΟΥ

Άρθρο 3

Ορισμός αντιδημάρχων - Δημοσιότητα ορισμού -

Τροποποίηση άρθρου 59 ν. 3852/2010

Στο άρθρο 59 του ν. 3852/2010 (Α΄ 87), περί ορισμού αντιδημάρχων, επέρχονται οι εξής αλλαγές: α) στην παρ. 1 αντικαθίσταται το δεύτερο εδάφιο και καταργούνται τα εδάφια τρίτο, τέταρτο και πέμπτο, β) αντικαθίσταται η παρ. 2, γ) στην παρ. 3 γα) γίνονται νομοτεχνικές βελτιώσεις, γβ) οι λέξεις «αρμοδιότητες που αφορούν τη δημοτική ενότητα» αντικαθίστανται από τις λέξεις «και κατά τόπο αρμοδιότητες που αφορούν και ασκούνται στα όρια συγκεκριμένης δημοτικής ενότητας», γγ) στην περ. ε) προστίθενται οι λέξεις «τους προέδρους των συμβουλίων των δημοτικών κοινοτήτων και», δ) το τρίτο εδάφιο της παρ. 4 αντικαθίσταται, ε) η παρ. 5 τροποποιείται ως προς τον τρόπο δημοσιότητας της απόφασης ορισμού αντιδημάρχων, στ) στην παρ. 6 προστίθενται οι λέξεις «με την απόφαση της παρ. 5», ζ) στην παρ. 7 ζα) στο πρώτο εδάφιο γίνονται νομοτεχνικές βελτιώσεις, ζβ) καταργούνται τα εδάφια τέταρτο και πέμπτο και το άρθρο 59 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 59

Αντιδήμαρχοι

1. Τον δήμαρχο επικουρούν οι αντιδήμαρχοι. Αντιδήμαρχοι είναι οι σύμβουλοι της παράταξης του δημάρχου που ορίζει ο δήμαρχος και στους οποίους μεταβιβάζει την άσκηση αρμοδιοτήτων καθ' ύλην.

2. Ο αριθμός των αντιδημάρχων ορίζεται ως εξής:

α) Σε δήμους με πληθυσμό έως πέντε χιλιάδες (5.000) κατοίκους ορίζονται έως τρεις (3) αντιδήμαρχοι.

β) Σε δήμους με πληθυσμό από πέντε χιλιάδες έναν (5.001) έως είκοσι χιλιάδες (20.000) κατοίκους ορίζονται έως τέσσερις (4) αντιδήμαρχοι.

γ) Σε δήμους με πληθυσμό από είκοσι χιλιάδες έναν (20.001) έως πενήντα χιλιάδες (50.000) κατοίκους ορίζονται έως πέντε (5) αντιδήμαρχοι.

δ) Σε δήμους με πληθυσμό από πενήντα χιλιάδες έναν (50.001) έως εκατό χιλιάδες (100.000) κατοίκους ορίζονται έως έξι (6) αντιδήμαρχοι.

ε) Σε δήμους με πληθυσμό από εκατό χιλιάδες έναν (100.001) κατοίκους και άνω ορίζονται έως οκτώ (8) αντιδήμαρχοι.

Ο αριθμός των αντιδημάρχων προσαυξάνεται ισάριθμα με τον αριθμό που προκύπτει από την εφαρμογή του άρθρου 207.

3. Στους αντιδημάρχους, εκτός των καθ' ύλην αρμοδιοτήτων, ο δήμαρχος δύναται να μεταβιβάζει και κατά τόπο αρμοδιότητες που αφορούν και ασκούνται στα όρια συγκεκριμένης δημοτικής ενότητας και ιδίως:

α) την ευθύνη της λειτουργίας των δημοτικών υπηρεσιών που είναι εγκατεστημένες στη δημοτική ενότητα,

β) την παρακολούθηση της εξέλιξης των έργων και των εργασιών που εκτελούνται στη δημοτική ενότητα, γ) τη μέριμνα για τη διατήρηση του εξοπλισμού, που βρίσκεται στη δημοτική ενότητα, σε κατάσταση καλής λειτουργίας,

δ) την υπογραφή, με εξουσιοδότηση του δημάρχου, βεβαιώσεων, πιστοποιητικών και λοιπών διοικητικών εγγράφων, που εκδίδονται από τις δημοτικές υπηρεσίες που λειτουργούν στα όρια της δημοτικής ενότητας και

ε) τη συνεργασία με τους προέδρους των συμβουλίων των δημοτικών κοινοτήτων και τους προέδρους των δημοτικών κοινοτήτων για την επίλυση των προβλημάτων τους.

4. Η θητεία των αντιδημάρχων δεν μπορεί να είναι μικρότερη του ενός (1) έτους. Κατά τη διάρκεια της θητείας τους, οι αντιδήμαρχοι δεν μπορούν να εκλεγούν ή να είναι μέλη του προεδρείου του δημοτικού συμβουλίου. Η ανάκληση ορισμού του αντιδημάρχου είναι δυνατή με απόφαση του δημάρχου οποτεδήποτε.

5. Η απόφαση του δημάρχου, με την οποία ορίζονται οι αντιδήμαρχοι και μεταβιβάζεται σε αυτούς η άσκηση αρμοδιοτήτων αναρτάται στον δικτυακό τόπο «Διαύγεια» και στην ιστοσελίδα του δήμου.

6. Αν ο αντιδήμαρχος απουσιάζει ή κωλύεται, τις αρμοδιότητές του ασκεί άλλος αντιδήμαρχος που ορίζεται από τον δήμαρχο με την απόφαση της παρ. 5 ή, αν δεν έχει οριστεί τέτοιος, ο ίδιος ο δήμαρχος.

7. Με την απόφαση της παρ. 5 και τηρουμένων των προϋποθέσεων του άρθρου αυτού, δύναται να ορίζονται άμισθοι αντιδήμαρχοι σε αριθμό που δεν υπερβαίνει το ένα τρίτο (1/3) του αριθμού των αντιδημάρχων της παρ. 2. Τυχόν κλάσμα στρογγυλοποιείται στην αμέσως επόμενη ακέραια μονάδα, αν ισούται ή υπερβαίνει το ήμισυ αυτής. Οι άμισθοι αντιδήμαρχοι δεν δικαιούνται αντιμισθίας ή οποιασδήποτε άλλης οικονομικής απολαβής και ο αριθμός τους δεν προσμετράται για τον υπολογισμό των θέσεων ειδικών συμβούλων - συνεργατών, κατά την παρ. 1 του άρθρου 163 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων [ν. 3584/2007, (Α' 143)].»

Άρθρο 4

Προσαρμογή θητείας δημοτικού συμβουλίου λόγω πενταετούς δημοτικής περιόδου - Φανερή ψηφοφορία προέδρου, αντιπροέδρου και γραμματέα δημοτικού συμβουλίου -

Αντικατάσταση άρθρου 64 ν. 3852/2010

Το άρθρο 64 του ν. 3852/2010 (Α' 87), περί εκλογής προεδρείου του δημοτικού συμβουλίου, αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 64

Εκλογή προεδρείου δημοτικού συμβουλίου

1. Το προεδρείο του δημοτικού συμβουλίου εκλέγεται για θητεία τριάντα (30) μηνών. Τη 2α Ιανουαρίου του έτους έναρξης της δημοτικής περιόδου και την 1η Ιουλίου του τρίτου έτους αυτής, το δημοτικό συμβούλιο συνέρχεται προς τούτο, ύστερα από πρόσκληση του συμβούλου του συνδυασμού του εκλεγέντος δημάρχου που έχει εκλεγεί με τις περισσότερες ψήφους και, σε περίπτωση ισοψηφίας, εκείνου που είναι γραμμένος πρώτος κατά σειρά στην απόφαση του δικαστηρίου. Στη συνεδρίαση αυτή προεδρεύει ο σύμβουλος που

συγκά- λησε το συμβούλιο, ο οποίος αναθέτει τα καθήκοντα του ειδικού γραμματέα του συμβουλίου σε έναν (1) από τους υπαλλήλους του δήμου.

2. Το προεδρείο του δημοτικού συμβουλίου συγκροτείται από τον πρόεδρο, τον αντιπρόεδρο και τον γραμματέα, ως εξής:

α) Ο πρόεδρος προέρχεται από την παράταξη του δημάρχου,

β) ο αντιπρόεδρος προέρχεται από την παράταξη που αναδείχθηκε δεύτερη σε εκλογική δύναμη,

γ) ο γραμματέας προέρχεται από την τρίτη σε εκλογική δύναμη παράταξη. Αν δεν υπάρχουν άλλες παρατάξεις, πλην αυτών των περ. α' και β', ο γραμματέας προέρχεται από την παράταξη της περ. α'.

3. Ο επικεφαλής της κάθε παράταξης των περ. α', β' και γ' της παρ. 2 με δήλωσή του προς τον προεδρεύοντα σύμβουλο, η οποία επιδίδεται πριν την έναρξη της συνεδρίασης, υποδεικνύει τον δημοτικό σύμβουλο της παράταξής του, ο οποίος προτείνεται προς το συμβούλιο ως υποψήφιο μέλος του προεδρείου.

Σε περίπτωση που για οποιαδήποτε από τις ανωτέρω θέσεις δεν υπάρξει υποψηφιότητα που προέρχεται από την αντίστοιχη παράταξη, τότε ο δήμαρχος προτείνει δημοτικό σύμβουλο της πλειοψηφίας ως υποψήφιο για το αξίωμα αυτό.

4. Ο πρόεδρος, ο αντιπρόεδρος και ο γραμματέας του δημοτικού συμβουλίου εκλέγονται κατά τη συνεδρίαση της παρ. 1, χωριστά και με φανερή ψηφοφορία σύμφωνα με την ακόλουθη διαδικασία:

Ο υποψήφιος για κάθε αξίωμα εκλέγεται εφόσον συγκεντρώσει την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του δημοτικού συμβουλίου.

Εάν ο υποψήφιος δεν συγκεντρώσει την απόλυτη πλειοψηφία, τότε η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται.

Εάν και κατά τη δεύτερη αυτή ψηφοφορία δεν συγκεντρωθεί η απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του δημοτικού συμβουλίου, διενεργείται τρίτη ψηφοφορία κατά την οποία εκλέγεται ο δημοτικός σύμβουλος τον οποίο πρότεινε ο επικεφαλής της παράταξής του, υπό την προϋπόθεση ότι έλαβε τουλάχιστον τις ψήφους του ενός τετάρτου του όλου αριθμού των μελών του δημοτικού συμβουλίου.

5. Αν, για οποιονδήποτε λόγο, το συμβούλιο δεν συγκληθεί, όπως ορίζει η παρ. 1, συνέρχεται χωρίς πρόσκληση, για την πρώτη θητεία του προεδρείου του δημοτικού συμβουλίου, στις 3 Ιανουαρίου του έτους έναρξης της δημοτικής περιόδου, στις 20:00, στην αίθουσα συνεδριάσεων του δημοτικού συμβουλίου και, για τη δεύτερη θητεία του προεδρείου του δημοτικού συμβουλίου, στις 3 Ιουλίου του τρίτου έτους της δημοτικής περιόδου, στις 20:00, στη αίθουσα συνεδριάσεων του δημοτικού συμβουλίου. Αν ο σύμβουλος του συνδυασμού του εκλεγέντος δημάρχου της παρ. 1 απουσιάζει, στα καθήκοντα του προέδρου της συνεδρίασης τον αντικαθιστά ο επόμενος κατά σειρά επιτυχίας σύμβουλος του συνδυασμού του εκλεγέντος δημάρχου όπως προκύπτει από την απόφαση του δικαστηρίου.

6. Αν δεν επιτευχθεί εκλογή για οποιονδήποτε λόγο ή η συνεδρίαση ματαιωθεί, επειδή δεν σχηματίστηκε απαρτία, η συνεδρίαση επαναλαμβάνεται την επόμενη Κυριακή και εφαρμόζονται αναλόγως οι παρ. 1 έως και 5. Αν και στη δεύτερη συνεδρίαση δεν επιτευχθεί εκλογή ή η συνεδρίαση ματαιωθεί, επειδή δεν σχηματίστηκε απαρτία, θεωρείται ότι εκλέγονται, ανάλογα με την περίπτωση, οι σύμβουλοι που έλαβαν κατά σειρά τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης, σύμφωνα με τη δικαστική απόφαση που τους ανακήρυξε, από την αντίστοιχη παράταξη σύμφωνα με την παρ. 2. Αν δεν υπάρχουν σύμβουλοι των παρατάξεων που προβλέπονται στην παρ. 2, οι θέσεις καταλαμβάνονται από τους συμβούλους της παράταξης του δημάρχου, που έλαβαν κατά σειρά τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης, σύμφωνα με την ίδια δικαστική απόφαση.

7. Τα πρακτικά της εκλογής διαβιβάζονται μέσα σε προθεσμία πέντε (5) ημερών από τη διενέργεια της εκλογής στον Επόπτη Ο.Τ.Α., ο οποίος ελέγχει τη νομιμότητά της αυτεπαγγέλτως και αποφαινεται, μέσα σε πέντε (5) ημέρες το αργότερο αφότου παρέλαβε τα πρακτικά για τη νομιμότητα της εκλογής.

8. Αν ακυρωθεί οποιαδήποτε εκλογή για τα ανωτέρω αξιώματα, επαναλαμβάνεται εντός τριών (3) ημερών από την παραλαβή της ακυρωτικής απόφασης.

9. Η παραίτηση από τα αξιώματα του προέδρου, του αντιπροέδρου και του γραμματέα του δημοτικού συμβουλίου υποβάλλεται στο δημοτικό συμβούλιο και γίνεται οριστική, αφότου πληρωθεί η αντίστοιχη θέση, ενώ το μέλος του προεδρείου συνεχίζει, έως τότε, να ασκεί τα καθήκοντά του. Ο παραιτούμενος παραμένει σύμβουλος.

Σε ειδική συνεδρίαση, η οποία πραγματοποιείται μετά από την υποβολή της παραίτησης και το αργότερο εντός τριών (3) ημερών από την υποβολή της, με τη διαδικασία των παρ. 2 έως και 8, το συμβούλιο προβαίνει, κατά περίπτωση, στην εκλογή νέου προέδρου, αντιπροέδρου ή γραμματέα. Αν μείνει κενή η θέση προέδρου, αντιπροέδρου ή γραμματέα του δημοτικού συμβουλίου, λόγω ανεξαρτητοποίησης ή διαγραφής από την παράταξη, θέσης σε αργία, παραίτησης από το αξίωμα του δημοτικού συμβούλου, έκπτωσης ή θανάτου, για την εκλογή νέου μέλους εφαρμόζεται αναλόγως το προηγούμενο εδάφιο. Στην περίπτωση κένωσης της θέσης του προέδρου, την πρόσκληση εκδίδει ο σύμβουλος της παράταξης του δημάρχου που έχει εκλεγεί με τις περισσότερες ψήφους και, σε περίπτωση ισοψηφίας, εκείνος που είναι γραμμένος πρώτος κατά σειρά στην απόφαση του δικαστηρίου.

10. Η εκλογή στη θέση του αντιπροέδρου ή του γραμματέα του δημοτικού συμβουλίου δεν συνεπάγεται κώλυμα συμμετοχής στη δημοτική επιτροπή.»

Άρθρο 5

Μη επιτρεπτή διαγραφή του επικεφαλής της παράταξης - Μη επιτρεπτός ορισμός ή παραμονή αντιδημάρχου ο οποίος ανεξαρτητοποιήθηκε -

Τροποποίηση παρ. 2, 3, 5 και 6 και κατάργηση παρ. 7 άρθρου 66 ν. 3852/2010

Στο άρθρο 66 του ν. 3852/2010 (Α' 87), περί δημοτικών παρατάξεων, επέρχονται οι εξής αλλαγές: α) στην παρ. 2 μετά από τη λέξη «συμβουλίου» προστίθενται οι λέξεις «και ο δήμαρχος», β) στην παρ. 3 β) μετά από τη λέξη «παραίτησης,» προστίθενται οι λέξεις «έκπτωσης, παύσης», ββ) μετά από τη λέξη «ανεξαρτητοποίησης» διαγράφονται οι λέξεις «διαγραφής ή αδυναμίας του», γ) στην παρ. 5 γα) στο πρώτο εδάφιο διαγράφεται η λέξη «αιτιολογημένη», γβ) προστίθεται δεύτερο εδάφιο, δ) στην παρ. 6 δα) στο πρώτο εδάφιο μετά από τη λέξη «ή» η φράση «της οικονομικής επιτροπής ή της επιτροπής ποιότητας ζωής, όπου εκλέχτηκε ως μέλος της παράταξης από την οποία ανεξαρτητοποιήθηκε ή διαγράφηκε» αντικαθίσταται από τη φράση «της δημοτικής επιτροπής, ή άλλων επιτροπών, συμβουλίων και λοιπών συλλογικών οργάνων πάσης φύσεως νομικών προσώπων, κληροδοτημάτων και σωματείων, εφόσον την ιδιότητα αυτή απέκτησε ή εκλέχτηκε σε αυτή ως μέλος της παράταξης από την οποία ανεξαρτητοποιήθηκε ή διαγράφηκε, καθώς και να παραμείνει ή να οριστεί αντιδήμαρχος», δβ) το δεύτερο εδάφιο

διαγράφεται, ε) η παρ. 7 καταργείται, και το άρθρο 66 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 66

Δημοτικές παρατάξεις

1. Οι δημοτικοί σύμβουλοι έχουν απεριόριστο το δικαίωμα της γνώμης και της ψήφου κατά συνείδηση.
2. Τα μέλη του δημοτικού συμβουλίου και ο δήμαρχος ανήκουν σε δημοτικές παρατάξεις, ανάλογα με τον συνδυασμό με τον οποίο έχουν εκλεγεί.
3. Επικεφαλής της δημοτικής παράταξης είναι ο σύμβουλος που ήταν υποψήφιος δήμαρχος και, στην περίπτωση θανάτου, παραίτησης, έκπτωσης, παύσης, ανεξαρτητοποίησης, ο σύμβουλος που εκλέγεται από την πλειοψηφία των δημοτικών συμβούλων που ανήκουν στην παράταξη.
4. Μέλος του δημοτικού συμβουλίου μπορεί με γραπτή δήλωσή του προς το προεδρείο να ανεξαρτητοποιηθεί από τη δημοτική παράταξη, με την οποία έχει εκλεγεί.
5. Εάν η δημοτική παράταξη έχει τουλάχιστον τρία (3) μέλη, με απόφαση και με πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) αυτών, είναι δυνατόν να διαγραφεί σύμβουλος, ο οποίος είναι μέλος της. Δεν είναι δυνατή η διαγραφή του επικεφαλής της παράταξης.
6. Το μέλος του δημοτικού συμβουλίου που ανεξαρτητοποιήθηκε ή διαγράφηκε από την παράταξή του, δεν μπορεί να ενταχθεί σε άλλη παράταξη και δεν μπορεί να εξακολουθήσει να είναι μέλος του Προεδρείου ή της δημοτικής επιτροπής, ή άλλων επιτροπών, συμβουλίων και λοιπών συλλογικών οργάνων πάσης φύσεως νομικών προσώπων, κληροδοτημάτων και σωματείων, εφόσον την ιδιότητα αυτή απέκτησε ή εκλέχτηκε σε αυτή ως μέλος της παράταξης από την οποία ανεξαρτητοποιήθηκε ή διαγράφηκε, καθώς και να παραμείνει ή να οριστεί αντιδήμαρχος. Είναι δυνατή, όμως, η επανένταξή του στην παράταξη από την οποία ανεξαρτητοποιήθηκε ή διαγράφηκε, εφόσον τούτο γίνει δεκτό από τα δύο τρίτα (2/3) των μελών, προκειμένου για παρατάξεις που έχουν τουλάχιστον τρία (3) μέλη και από όλα τα μέλη, προκειμένου για παρατάξεις με λιγότερα από τρία (3) μέλη.
7. [Καταργείται].

8. Για την αποδοτικότερη λειτουργία των δημοτικών παρατάξεων, η δημοτική αρχή μπορεί να παραχωρεί σε αυτές κατάλληλα εξοπλισμένο χώρο και γραμματειακή υποστήριξη, εφόσον το επιτρέπουν οι υπηρεσιακές ανάγκες.»

Άρθρο 6

Συνεδριάσεις δημοτικού συμβουλίου με τηλεδιάσκεψη - Γνωστοποίηση διεύθυνσης ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και προθεσμία λήψης εισηγήσεων προ συνεδριάσεως - Εκτός έδρας συνεδρίαση με απόφαση απόλυτης πλειοψηφίας των μελών του δημοτικού συμβουλίου -

Τροποποίηση άρθρου 67 ν. 3852/2010

Στο άρθρο 67 του ν. 3852/2010 (Α' 87), περί σύγκλησης του δημοτικού συμβουλίου επέρχονται οι εξής αλλαγές: α) στην παρ. 1 αα) στο τρίτο εδάφιο, μετά από τη λέξη «διεξάγεται» διαγράφεται το διαζευκτικό «ή», αβ) το τέταρτο εδάφιο αντικαθίσταται, β) στο πρώτο εδάφιο της περ. α' της παρ. 2 οι λέξεις «οικονομική επιτροπή ή η επιτροπή ποιότητας ζωής» αντικαθίστανται από τις λέξεις «δημοτική επιτροπή», γ) στην παρ. 4 γα) επέρχονται νομοτεχνικές βελτιώσεις, γβ) στο πρώτο εδάφιο η λέξη «δημοσιεύεται» αντικαθίσταται από τη λέξη «αναρτάται», οι λέξεις «κάθε πρόσφορο μέσο» αντικαθίστανται από τις λέξεις «μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου», γγ) στο δεύτερο εδάφιο απαλείφεται η υποχρέωση των δημοτικών συμβούλων να γνωστοποιούν τη διεύθυνση κατοικίας τους, γδ) διαγράφεται το τρίτο εδάφιο, γε) το τέταρτο εδάφιο αντικαθίσταται, δ) στην παρ. 5 δα) στο πρώτο εδάφιο διαγράφονται οι λέξεις «επιδοθεί ή να», δβ) στο τέλος του τρίτου εδαφίου προστίθενται οι λέξεις «με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του», ε) στην παρ. 7: εα) στο δεύτερο εδάφιο η αναφορά στην εκτελεστική επιτροπή, στην οικονομική επιτροπή και στην επιτροπή ποιότητας ζωής αντικαθίσταται με αναφορά στη δημοτική επιτροπή, εβ) στο τρίτο εδάφιο προστίθενται οι λέξεις «, για έως ένα (1) θέμα ο καθένας,», εγ) διαγράφεται το τέταρτο εδάφιο, εδ) στο πέμπτο εδάφιο οι λέξεις «των παρόντων» αντικαθίστανται από τις λέξεις «του συνολικού αριθμού των» και στο τέλος προστίθεται η λέξη «τους», στ) η παρ. 8 αντικαθίσταται, ζ) στην παρ. 10 ζα) προστίθεται νέο πρώτο εδάφιο, ζβ) αντικαθίσταται το έκτο εδάφιο και ζγ) διαγράφεται το όγδοο εδάφιο, η) στην παρ. 12 οι λέξεις «Σε εξαιρετικές περιπτώσεις» και «στην έδρα οποιασδήποτε κοινότητας του δήμου» διαγράφονται και το άρθρο 67 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 67

Σύγκληση του δημοτικού συμβουλίου

1. Το δημοτικό συμβούλιο συνεδριάζει ύστερα από πρόσκληση του προέδρου τουλάχιστον μία (1) φορά τον μήνα. Η συνεδρίαση του δημοτικού συμβουλίου είναι δημόσια, εκτός αν ληφθεί απόφαση με πλειοψηφία των τριών πέμπτων (3/5) του συνολικού αριθμού των μελών του, η οποία αιτιολογείται ειδικά και απαγγέλλεται σε δημόσια συνεδρίαση, ότι η συνεδρίαση πρέπει να διεξαχθεί κεκλεισμένων των θυρών. Η συνεδρίαση του δημοτικού συμβουλίου μπορεί να διεξάγεται: α) δια ζώσης στο κατάστημα της έδρας του δήμου, ή β) με τηλεδιάσκεψη, με κάθε πρόσφορο μέσο ηλεκτρονικών επικοινωνιών, ή γ) με μικτό τρόπο, διά ζώσης και με τηλεδιάσκεψη. Μία (1) τουλάχιστον συνεδρίαση του δημοτικού συμβουλίου τον μήνα διεξάγεται υποχρεωτικά δια ζώσης στο κατάστημα της έδρας του δήμου, με εξαίρεση τους νησιωτικούς και ορεινούς δήμους.

2. α. Ο Πρόεδρος καλεί, επίσης, το συμβούλιο σε συνεδρίαση με γραπτή πρόσκληση, στην οποία αναφέρονται τα θέματα της ημερήσιας διάταξης, όποτε το ζητήσει ο δήμαρχος ή η δημοτική επιτροπή ή το ένα τρίτο (1/3) τουλάχιστον του συνολικού αριθμού των μελών του συμβουλίου. Στην τελευταία περίπτωση απαιτείται γραπτή αίτηση, στην οποία αναφέρονται τα θέματα που θα συζητηθούν. Αν κατά τον υπολογισμό του ενός τρίτου (1/3) προκύπτει δεκαδικός αριθμός, τότε ο αριθμός αυτός στρογγυλοποιείται στην αμέσως μεγαλύτερη μονάδα εφόσον πρόκειται για υποδιαίρεση μεγαλύτερη ή ίση του ημίσεος (0,5). Αν το συμβούλιο δεν προσκληθεί το αργότερο μέχρι την έκτη ημέρα από την υποβολή της αίτησης, συνέρχεται ύστερα από πρόσκληση εκείνων που υπέβαλαν την αίτηση και αποφασίζει για τα θέματα για τα οποία είχε ζητηθεί η σύγκλησή του.

β. Εφόσον ζητείται να συζητηθεί εκ νέου θέμα για το οποίο λήφθηκε απόφαση, υποβάλλεται άπαξ γραπτό αίτημα προς τον πρόεδρο του συμβουλίου, στο οποίο αναφέρεται το θέμα που ζητείται να συζητηθεί εκ νέου, συνοδευόμενο από νεότερα στοιχεία, άλλως δεν γίνεται δεκτό από τον πρόεδρο.

3. Αν ο πρόεδρος παραλείψει αδικαιολόγητα δύο συνεχείς φορές να καλέσει το συμβούλιο, μπορεί να τεθεί σε αργία και σε περίπτωση υποτροπής μπορεί να κηρυχθεί έκπτωτος από το αξίωμα του προέδρου με απόφαση του Επόπτη Ο.Τ.Α., σύμφωνα με την πειθαρχική διαδικασία του άρθρου 234 του παρόντος.

4. Η πρόσκληση αναρτάται αυθημερόν στην ιστοσελίδα του δήμου και κοινοποιείται στους συμβούλους, με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου τρεις (3) τουλάχιστον πλήρεις ημέρες πριν από την ημέρα που ορίζεται για τη συνεδρίαση.

Οι δημοτικοί σύμβουλοι αμέσως μετά από την εγκατάσταση των δημοτικών αρχών οφείλουν να δηλώσουν στον πρόεδρο του δημοτικού συμβουλίου τη διεύθυνση του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου τους. Οι εισηγήσεις των θεμάτων γνωστοποιούνται έγκαιρα και το αργότερο δύο (2) ημέρες πριν από τη συνεδρίαση του δημοτικού συμβουλίου, με την επιφύλαξη της παρ. 5.

5. Σε κατεπείγουσες περιπτώσεις, η πρόσκληση αυτή μπορεί να γνωστοποιηθεί την ημέρα της συνεδρίασης. Στην πρόσκληση πρέπει να αναφέρεται ο λόγος για τον οποίο η συνεδρίαση έχει κατεπείγοντα χαρακτήρα. Πριν από τη συζήτηση το συμβούλιο αποφαινεται για το κατεπείγον των θεμάτων με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του. Εφόσον ανακύπτουν θέματα κατεπείγοντος χαρακτήρα, για τα οποία είναι αναγκαία η άμεση λήψη απόφασης και βάσιμα πιθανολογείται κίνδυνος εκ της αναβολής, είναι δυνατόν, ύστερα από απόφαση του προέδρου, οι σχετικές διαδικασίες να λαμβάνουν χώρα διά περιφοράς, με τη συμμετοχή τουλάχιστον των δύο τρίτων των μελών δημοτικού συμβουλίου. Οι αποφάσεις που λαμβάνονται κατά το προηγούμενο εδάφιο ανακοινώνονται από τον πρόεδρο του συμβουλίου στην πρώτη, μετά τη λήψη της απόφασης, τακτική συνεδρίαση.

6. Στις συνεδριάσεις του συμβουλίου προσκαλείται ο δήμαρχος, αλλιώς η συνεδρίαση είναι άκυρη. Ο δήμαρχος μετέχει στις συζητήσεις του συμβουλίου χωρίς ψήφο. Έχει το δικαίωμα να εκφράζει τις απόψεις του κατά προτεραιότητα. Όταν ο δήμαρχος απουσιάζει ή κωλύεται, αναπληρώνεται νομίμως. Στην περίπτωση όμως αυτή ο αναπληρωτής δεν στερείται του δικαιώματος της ψήφου κατά τη λήψη αποφάσεων από το συμβούλιο. Στις συνεδριάσεις των δημοτικών συμβουλίων λαμβάνουν τον λόγο, εκτός του δημάρχου και του αρμόδιου αντιδημάρχου, οι επικεφαλής των παρατάξεων και ειδικοί αγορητές ανά θέμα, που ορίζονται από τις παρατάξεις με σχετική γραπτή δήλωσή τους στο προεδρείο πριν την έναρξη της συνεδρίασης. Με τον ίδιο τρόπο μπορούν να εγγραφούν ως ομιλητές και δημοτικοί σύμβουλοι που επιθυμούν να τοποθετηθούν ανά θέμα. Με τον κανονισμό λειτουργίας του δημοτικού συμβουλίου, επιβάλλονται πάντως αντίστοιχοι χρονικοί περιορισμοί για τις αγορεύσεις και τις συζητήσεις στο δημοτικό συμβούλιο, για τον δήμαρχο, τους αντιδημάρχους, τους επικεφαλής των παρατάξεων, τους ειδικούς αγορητές και τα μέλη του δημοτικού συμβουλίου.

7. Ο πρόεδρος καταρτίζει την ημερήσια διάταξη. Στην ημερήσια διάταξη αναγράφονται υποχρεωτικά και όλα τα θέματα που προτείνει ο δήμαρχος, καθώς και η δημοτική επιτροπή. Οι σύμβουλοι επικεφαλής δημοτικής παράταξης έχουν το δικαίωμα δύο (2) ημέρες προ της δημοσίευσης της πρόσκλησης της παρ. 4 να προτείνουν, για έως ένα (1) θέμα ο καθένας, τη συμπλήρωση της ημερήσιας διάταξης με επείγοντα θέματα, τα οποία ο πρόεδρος δύναται να εντάξει στα προς συζήτηση θέματα της ημερήσιας διάταξης. Το δημοτικό συμβούλιο έχει δικαίωμα να αποφασίζει, μετά από σχετική πρόταση-εισήγηση του προέδρου ή του δημάρχου και χωρίς συζήτηση, με την πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών του, ότι ένα θέμα το οποίο δεν είναι γραμμένο στην ημερήσια διάταξη είναι κατεπείγον, να το συζητήσει και να πάρει απόφαση για αυτό πριν από την έναρξη της συζήτησης των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης. Κατά προτεραιότητα και πάντα μετά τον δήμαρχο εκφράζουν τις απόψεις τους οι επικεφαλής των παρατάξεων, σύμφωνα με τη σειρά εκλογής τους.

8. Στις συνεδριάσεις του δημοτικού συμβουλίου, όταν συζητούνται θέματα που αφορούν αποκλειστικά δημοτική κοινότητα του δήμου, προσκαλείται και ο πρόεδρος του συμβουλίου ή ο πρόεδρος της αντίστοιχης δημοτικής κοινότητας, ο οποίος, στην περίπτωση αυτή, μετέχει στη συζήτηση με δικαίωμα ψήφου.

9. Με απόφασή του, η οποία λαμβάνεται με απλή πλειοψηφία των παρόντων μελών του, το δημοτικό συμβούλιο μπορεί να επιτρέψει να λάβουν το λόγο εκπρόσωποι φορέων ή πολίτες που παρευρίσκονται στη συνεδρίαση, εφόσον το ζητήσουν.

10. Το συμβούλιο έχει απαρτία όταν είναι παρόν το ήμισυ πλέον ενός του αριθμού των μελών του. Αν κάποιο μέλος του δημοτικού συμβουλίου αρνηθεί ψήφο ή δώσει λευκή ψήφο, λογίζεται ως παρόν κατά τη συνεδρίαση, μόνο για τον σχηματισμό της απαρτίας. Τόσο η άρνηση ψήφου όσο και η λευκή ψήφος δεν υπολογίζονται στην καταμέτρηση θετικών και αρνητικών ψήφων. Τα μέλη του συμβουλίου που ήταν παρόντα κατά την έναρξη της συνεδρίασης και με την παρουσία τους υπήρξε απαρτία, ακόμα και αν αποχωρήσουν, λογίζονται ως παρόντα μέχρι το τέλος της συνεδρίασης, ως προς την ύπαρξη απαρτίας. Η απαρτία αυτή θεωρείται ότι συντρέχει για όλα τα θέματα που περιλαμβάνονται στην ημερήσια διάταξη της συνεδρίασης. Στην περίπτωση αυτή για τη λήψη απόφασης για κάθε συγκεκριμένο θέμα η απαιτούμενη πλειοψηφία δεν υπολογίζεται επί των πραγματικά παρόντων μελών κατά την ψηφοφορία, αλλά βάσει του αριθμού των μελών που απαιτούνται για την απαρτία. Για τις συνεδριάσεις τηρούνται πρακτικά.

11. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, ύστερα από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας, εκδίδεται πρότυπος κανονισμός λειτουργίας του δημοτικού συμβουλίου, ο οποίος δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

12. Το δημοτικό συμβούλιο μπορεί να συνεδριάζει, εκτός της έδρας του, ύστερα από απόφαση της απόλυτης πλειοψηφίας του συνόλου των μελών του.»

Άρθρο 7

Ειδική συνεδρίαση λογοδοσίας δημοτικής αρχής - Προσθήκη άρθρου 67Α στον ν. 3852/2010

Μετά από το άρθρο 67 του ν. 3852/2010 (Α' 87) προστίθεται άρθρο 67Α ως εξής:

«Άρθρο 67Α

Ειδική συνεδρίαση λογοδοσίας δημοτικής αρχής

1. Επιπλέον της παρ. 1 του άρθρου 67, το δημοτικό συμβούλιο κάθε δύο (2) μήνες συγκαλείται υποχρεωτικά σε ειδική συνεδρίαση λογοδοσίας της δημοτικής αρχής. Η παράλειψη σύγκλησης του συμβουλίου στην ανωτέρω προθεσμία για λόγους που δεν άπτονται ανωτέρας βίας αποτελεί σοβαρή παράβαση καθήκοντος του προέδρου του δημοτικού συμβουλίου.

2. Στην ημερήσια διάταξη της συνεδρίασης εγγράφονται υποχρεωτικά τα θέματα που επιθυμεί να θέσει κάθε δημοτικός σύμβουλος, τα οποία αφορούν στο έργο της δημοτικής αρχής, εφόσον έχουν κατατεθεί εγγράφως στο προεδρείο του δημοτικού συμβουλίου τρεις (3) ημέρες πριν από τη συνεδρίαση. Κάθε δημοτικός σύμβουλος μπορεί να θέσει έως ένα (1) θέμα. Εφόσον έχουν υποβληθεί συνολικά πάνω από δέκα (10) θέματα, διενεργείται δημόσια κλήρωση από το προεδρείο για τα θέματα που πρόκειται να συζητηθούν και τα οποία εγγράφονται στην ημερήσια διάταξη. Στην ημερήσια διάταξη εγγράφονται έως τρία (3) θέματα που προτείνονται από συμβούλους της πλειοψηφίας. Επιπλέον των ανωτέρω δέκα (10) θεμάτων, έως δύο (2) θέματα μπορούν να συζητούνται εφόσον τα έχουν θέσει οι πρόεδροι των δημοτικών κοινοτήτων. Αν έχουν υποβληθεί πάνω από δύο (2) θέματα από τους προέδρους δημοτικών κοινοτήτων, τότε διενεργείται κλήρωση. Η παρουσία του δημάρχου, του αρμόδιου αντιδημάρχου, του εντεταλμένου

συμβούλου ή του πρόεδρου νομικού προσώπου στη συνεδρίαση είναι υποχρεωτική, εφόσον έχει εγγραφεί θέμα της αρμοδιότητάς τους στην ημερήσια διάταξη. Σε περίπτωση κωλύματος, ορίζεται από τον δήμαρχο ο ίδιος ή άλλος αντιδήμαρχος ή εντεταλμένος σύμβουλος για να συμμετάσχει στη συζήτηση του εν λόγω θέματος.

3. Ο πρόεδρος του δημοτικού συμβουλίου ενημερώνει, δέκα (10) τουλάχιστον ημέρες πριν από τη συνεδρίαση, τους δημοτικούς συμβούλους για την ημερομηνία, τον τόπο συνεδρίασης, καθώς και για την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των θεμάτων.

4. Απαγορεύεται η συζήτηση οποιουδήποτε άλλου θέματος κατά τη συνεδρίαση αυτή, καθώς και η λήψη οποιαδήποτε απόφασης.

5. Θέματα διεξαγωγής της συνεδρίασης αυτής δύναται να περιλαμβάνονται στον Κανονισμό Λειτουργίας του δημοτικού συμβουλίου.

6. Για τη συνεδρίαση αυτή δεν εφαρμόζεται η παρ. 10 του άρθρου 67, περί απαρτίας του δημοτικού συμβουλίου.

7. Κατά τα λοιπά εφαρμόζεται το άρθρο 67.»

Άρθρο 8

Συγκρότηση και εκλογή Δημοτικής Επιτροπής -

Αντικατάσταση άρθρου 74 ν. 3852/2010

Το άρθρο 74 του ν. 3852/2010 (Α' 87), περί οικονομικής επιτροπής και επιτροπής ποιότητας ζωής των δήμων αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 74

Συγκρότηση και εκλογή δημοτικής επιτροπής

1. Η δημοτική επιτροπή αποτελείται από τον δήμαρχο ή τον οριζόμενο από αυτόν αντιδήμαρχο ως πρόεδρο και από τέσσερα (4) μέλη, αν το συμβούλιο έχει έως και δεκαεννέα (19) μέλη, από έξι (6) μέλη αν το συμβούλιο έχει έως είκοσι εννέα (29) μέλη ή από οκτώ (8) μέλη, αν το συμβούλιο έχει πάνω από είκοσι εννέα (29) μέλη. Δύο (2) μέλη στις πενταμελείς και στις επταμελείς και τρία (3) μέλη στις εννεαμελείς δημοτικές επιτροπές εκλέγονται από τις δημοτικές παρατάξεις της μειοψηφίας. Η δημοτική επιτροπή εκλέγεται για θητεία τριάντα (30) μηνών.

2. Το δημοτικό συμβούλιο, μετά από την εκλογή του προεδρείου κατά τις ημερομηνίες που ορίζονται στην παρ. 1 του άρθρου 64 και κατά τη διάρκεια της ίδιας συνεδρίασης, εκλέγει μεταξύ των μελών του με μυστική ψηφοφορία τα τακτικά και αναπληρωματικά μέλη της δημοτικής επιτροπής. Τα μέλη της πλειοψηφίας και της μειοψηφίας εκλέγονται ξεχωριστά από τα αντίστοιχα μέλη του δημοτικού συμβουλίου. Δεν επιτρέπεται να εκλεγεί μέλος της δημοτικής επιτροπής ο πρόεδρος του δημοτικού συμβουλίου.

3. Κάθε σύμβουλος της πλειοψηφίας ή της μειοψηφίας ψηφίζει υποψηφίους ισάριθμους με τον αντίστοιχο αριθμό μελών που εκλέγονται από την πλειοψηφία ή τη μειοψηφία. Οι σύμβουλοι της πλειοψηφίας ψηφίζουν μόνο τους υποψηφίους της πλειοψηφίας και αντίστοιχα οι υποψήφιοι της μειοψηφίας ψηφίζουν μόνο τους υποψηφίους των παρατάξεων της μειοψηφίας σε ξεχωριστό ψηφοδέλτιο, ανά κατηγορία (πλειοψηφίας και μειοψηφίας). Ως τακτικά μέλη εκλέγονται από την πλειοψηφία και τη μειοψηφία, αντίστοιχα, οι πρώτοι σε αριθμό σταυρών προτίμησης ανά κατηγορία. Αν σε οποιαδήποτε ψηφοφορία υπάρχει ισοψηφία, ο πρόεδρος του συμβουλίου ενεργεί κλήρωση στην ίδια συνεδρίαση. Εάν η μειοψηφία δεν υποδείξει υποψήφιο, τότε η παράταξη της πλειοψηφίας εκλέγει στη θέση του υποψήφιου συμβούλους από την παράταξή της. Οι υποψήφιοι που δεν εκλέχθηκαν θεωρούνται αναπληρωματικά μέλη κατά τη σειρά κατάταξής τους στην ψηφοφορία.

4. Αν δεν επιτευχθεί εκλογή για οποιονδήποτε λόγο ή η συνεδρίαση ματαιωθεί επειδή δεν σχηματίστηκε απαρτία, η συνεδρίαση επαναλαμβάνεται εντός τριών (3) ημερών και εφαρμόζονται αναλόγως οι παρ. 2 και 3. Αν και στη δεύτερη συνεδρίαση δεν επιτευχθεί εκλογή ή η συνεδρίαση ματαιωθεί, επειδή δεν σχηματίστηκε απαρτία, θεωρείται ότι εκλέγονται, για τις θέσεις της πλειοψηφίας, οι σύμβουλοι που έλαβαν κατά σειρά τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης από τη δημοτική παράταξη της πλειοψηφίας, σύμφωνα με τη δικαστική απόφαση που τους ανακήρυξε και για τις θέσεις της μειοψηφίας οι σύμβουλοι που έλαβαν τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης, σύμφωνα με την ίδια δικαστική απόφαση, από την παράταξη της μειοψηφίας που συγκέντρωσε τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης.

5. Τα πρακτικά της εκλογής διαβιβάζονται μέσα σε προθεσμία πέντε (5) ημερών από τη διενέργειά της στον Επόπτη Ο.Τ.Α., ο οποίος αποφαινεται, μέσα σε πέντε (5) ημέρες το αργότερο από την περιέλευση σε αυτόν των πρακτικών, για τη νομιμότητα της εκλογής.

6. Η επιτροπή στην πρώτη συνεδρίαση μετά από την εκλογή της εκλέγει μεταξύ των μελών της, με φανερή ψηφοφορία, τον αντιπρόεδρο, ο οποίος

προέρχεται από τη μειοψηφία. Δικαίωμα ψήφου στην περίπτωση αυτή έχει και ο πρόεδρος της επιτροπής.

7. Τα αναπληρωματικά μέλη της δημοτικής επιτροπής ανά κατηγορία (πλειοψηφίας και μειοψηφίας) αναπληρώνουν, κατά τη σειρά εκλογής τους, τα τακτικά στις συνεδριάσεις της, εφόσον αυτά δεν συμμετέχουν για οποιονδήποτε λόγο.

8. Τα αναπληρωματικά μέλη ανά κατηγορία, με τη σειρά της εκλογής τους, καταλαμβάνουν τις θέσεις των τακτικών μελών που μένουν κενές κατά τη διάρκεια της θητείας τους. Αν έχει εξαντληθεί ο αριθμός των αναπληρωματικών μελών, διενεργείται νέα εκλογή για την κάλυψη των κενών εδρών της επιτροπής, με τη διαδικασία της παρ. 3. Στην περίπτωση κένωσης θέσης μέλους της μειοψηφίας, εφόσον δεν υπάρχουν αναπληρωματικά μέλη ή νέοι υποψήφιοι για την κάλυψη της κενής έδρας από την παράταξη της μειοψηφίας, τη θέση του καταλαμβάνει μέλος της πλειοψηφίας.

9. Όταν τα μέλη της δημοτικής επιτροπής παύουν για οποιονδήποτε λόγο να είναι μέλη των αντίστοιχων δημοτικών παρατάξεων, εκπίπτουν αυτοδικαίως από τη δημοτική επιτροπή και αντικαθίστανται, σύμφωνα με τη διαδικασία του παρόντος.

10. Με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου δύναται να ορίζεται έως ένας (1) σύμβουλος από κάθε παράταξη που δεν εκπροσωπείται στη δημοτική επιτροπή, ο οποίος μπορεί να συμμετέχει στις συνεδριάσεις της δημοτικής επιτροπής, χωρίς δικαίωμα ψήφου.»

Άρθρο 9

Αρμοδιότητες δημοτικής επιτροπής -

Προσθήκη άρθρου 74 Α στον ν. 3852/2010

Μετά από το άρθρο 74 του ν. 3852/2010 (Α' 87) προστίθεται άρθρο 74Α ως εξής:

«Άρθρο 74Α

Αρμοδιότητες δημοτικής επιτροπής

1. Από την αυτοδιοικητική περίοδο που άρχεται την 1η.1.2024, όπου στην κείμενη νομοθεσία γίνεται αναφορά ή παραπομπή στη οικονομική επιτροπή,

την επιτροπή ποιότητας ζωής και την εκτελεστική επιτροπή των δήμων, καθώς και στις αρμοδιότητες αυτών, εφεξής νοείται η δημοτική επιτροπή, η οποία ασκεί τις αρμοδιότητες αυτές.

2. Η δημοτική επιτροπή, πλέον των αρμοδιοτήτων της παρ. 1, αποφασίζει και για τα εξής:

α) την υποβολή αιτημάτων πρόσληψης του πάσης φύσεως προσωπικού, συμπεριλαμβανομένων των δικηγόρων και νομικών συμβούλων με σχέση έμμισθης εντολής και των συμβασιούχων μίσθωσης έργου, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, καθώς και για την αναγκαιότητα πρόσληψης του προσωπικού των άρθρων 206, 209, 211 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων [ν. 3584/2007 (Α' 143)] και 36 του ν. 4765/2021 (Α' 6),

β) την τροποποίηση του φυσικού ή οικονομικού αντικειμένου συμβάσεων, σύμφωνα με την εφαρμοζόμενη σε κάθε περίπτωση νομοθεσία, και την έγκριση του πρωτοκόλλου παραλαβής με αιτιολογημένη απόφασή της,

γ) την έγκριση των όρων και τη σύναψη κάθε είδους προγραμματικών συμβάσεων και συμβάσεων του άρθρου 12 του ν. 4412/2016 (Α' 147),

δ) τη διαγραφή χρεών και την απαλλαγή από προσαυξήσεις μέχρι του ποσού των εκατόν πενήντα χιλιάδων (150.000) ευρώ, κατά το άρθρο 174 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων [ν. 3463/2006 (Α' 114)],

ε) την επιστροφή από τον Δήμο αχρεωστήτως κατα- βληθέντων ποσών,

στ) τη σύναψη χρηματοδοτικών μισθώσεων (leasing) μηχανολογικού εξοπλισμού και οχημάτων του Δήμου,

ζ) τις δωρεές εξοπλισμού, ειδών και οχημάτων σε άλλους δήμους ή κοινωφελείς οργανισμούς.»

Άρθρο 10

Κωλύματα και ασυμβίβαστα του συμπαραστάτη του δημότη - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 77 ν. 3852/2010

Στο τέταρτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 77 του ν. 3852/2010 (Α' 87) περί του συμπαραστάτη του δημότη και της επιχείρησης, οι λέξεις «14 του

παρόντος» αντικαθίστανται από τις λέξεις «10 του ν. 4804/2021 (Α' 90)» και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Στους δήμους άνω των είκοσι χιλιάδων (20.000) κατοίκων, καθώς και στους νησιωτικούς δήμους, με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, επιλέγεται, κατόπιν προκηρύξεως που δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα του δήμου, πρόσωπο εγνωσμένου κύρους και εμπειρίας, ως συμπαραστάτης του δημότη και της επιχείρησης. Υποψηφιότητες υποβάλλονται με δήλωση που κατατίθεται στο προεδρείο του δημοτικού συμβουλίου κατά την έναρξη της διαδικασίας επιλογής. Ως συμπαραστάτης του δημότη και της επιχείρησης δεν μπορεί να επιλεγεί αιρετός δήμου, περιφέρειας ή βουλευτής. Ως προς το αξίωμα του συμπαραστάτη του δημότη ισχύουν τα κωλύματα και τα ασυμβίβαστα που προβλέπονται στο άρθρο 10 του ν. 4804/2021 (Α' 90). Η θητεία του συμπαραστάτη ακολουθεί τη θητεία των δημοτικών αρχών.»

Άρθρο 11

Αποζημίωση συμμετοχής μελών δημοτικού συμβουλίου στην ειδική συνεδρίαση λογοδοσίας δημοτικής αρχής -

Τροποποίηση παρ. 9 άρθρου 92 ν. 3852/2010

Στην παρ. 9 του άρθρου 92 του ν. 3852/2010 (Α' 87), περί αντιμισθίας αιρετών, επέρχονται οι εξής αλλαγές: α) προστίθεται νέο δεύτερο εδάφιο σχετικά με την αποζημίωση των μελών του δημοτικού συμβουλίου για την ειδική συνεδρίαση λογοδοσίας της δημοτικής αρχής, β) στο τρίτο εδάφιο μετά από τη λέξη «αποζημίωσης» διαγράφεται η λέξη «αυτής», γ) στο τέταρτο εδάφιο οι λέξεις «των εκλογικών περιφερειών Α', Β1, Β2 και Β3 Αθηνών, Α' και Β' Πειραιά και Α' Θεσσαλονίκης» αντικαθίστανται από τις λέξεις «του Κεντρικού, Δυτικού, Βόρειου και Νότιου Τομέα Αθηνών και της Περιφερειακής Ενότητας Πειραιά της Περιφέρειας Αττικής, στους Δήμους Θεσσαλονίκης, Καλαμαριάς, Νεάπολης - Συκεών, Αμπελοκήπων - Μενεμένης, Κορδελιού - Ευόσμου και Παύλου Μελά» και η παρ. 9 του άρθρου 92 διαμορφώνεται ως εξής:

«9. Τα μέλη του δημοτικού συμβουλίου, πλην αυτών που λαμβάνουν αντιμισθία, δικαιούνται αποζημίωση για τη συμμετοχή τους στις συνεδριάσεις του δημοτικού συμβουλίου και μέχρι τέσσερις (4) συνεδριάσεις τον μήνα. Επίσης, δικαιούνται αποζημίωση για την ειδική συνεδρίαση λογοδοσίας δημοτικής αρχής, πέραν του ορίου του πρώτου εδαφίου. Το ύψος της αποζημίωσης, για κάθε συνεδρίαση, δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό που

αντιστοιχεί στο 1,3% της αντιμισθίας του Δημάρχου Αθηναίων και βαρύνει τον προϋπολογισμό του οικείου Ο.Τ.Α.. Ειδικότερα, στους δημοτικούς συμβούλους που εκλέγονται στους Δήμους του Κεντρικού, Δυτικού, Βόρειου και Νότιου Τομέα Αθηνών και της Περιφερειακής Ενότητας Πειραιά της Περιφέρειας Αττικής, στους Δήμους Θεσσαλονίκης, Καλαμαριάς, Νεάπολης - Συκεών, Αμπελοκήπων - Μενεμένης, Κορδελιού - Ευόσμου και Παύλου Μελά, καθώς και στους δημοτικούς συμβούλους, των οποίων η κατοικία απέχει λιγότερο από 10 χλμ. από τη δημοτική κοινότητα που φιλοξενεί την έδρα του Δήμου, καταβάλλεται αποζημίωση, το ύψος της οποίας δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό που αντιστοιχεί στο 70% του 1,3% της αντιμισθίας του Δημάρχου Αθηναίων και βαρύνει τον προϋπολογισμό του οικείου Ο.Τ.Α.. Κάθε λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρούσας καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ Ο.Τ.Α. Β΄ ΒΑΘΜΟΥ

Άρθρο 12

Ορισμός αντιπεριφερειάρχων -

**Τροποποίηση παρ. 1, περ. β) παρ. 2, παρ. 3,
παρ. 6 και παρ. 8 άρθρου 160 ν. 3852/2010**

Στο άρθρο 160 του ν. 3852/2010 (Α΄ 87), περί ορισμού αντιπεριφερειάρχων, επέρχονται οι εξής αλλαγές: α) στην παρ. 1: αα) στο πρώτο εδάφιο η δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως αντικαθίσταται από την ανάρτηση στον δικτυακό τόπο «Διαύγεια» και την ιστοσελίδα της Περιφέρειας, αβ) στο δεύτερο εδάφιο η φράση «εάν ο ορισμός δεν εγκριθεί από την πλειοψηφία των συμβούλων της παράταξης στην οποία ανήκει ο σύμβουλος αυτής» διαγράφεται, αγ) το τρίτο εδάφιο διαγράφεται, β) στο δεύτερο εδάφιο της περ. β΄ της παρ. 2 η φράση «όλων των περιφερειακών συμβούλων» αντικαθίσταται από τη φράση «των συμβούλων της παράταξης του», γ) στην περ. β΄ της παρ. 3 η λέξη «οικονομικής» αντικαθίσταται από τη λέξη «περιφερειακής», δ) το τρίτο εδάφιο της παρ. 6 διαγράφεται, ε) τα δύο πρώτα εδάφια της παρ. 8 αντικαθίστανται με ένα νέο εδάφιο, στ) στην παρ. 9 διαγράφεται η λέξη «Χωρικός» και το άρθρο 160 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 160

Αντιπεριφερειάρχες

1. Τον περιφερειάρχη επικουρούν οι αντιπεριφερειάρχες, οι οποίοι ορίζονται και ανακαλούνται με απόφασή του που αναρτάται στον δικτυακό τόπο «Διαύγεια» και την ιστοσελίδα της Περιφέρειας. Αντιπεριφερειάρχης δεν μπορεί να οριστεί σύμβουλος που ανήκει σε διαφορετική περιφερειακή παράταξη από αυτή του περιφερειάρχη.

2. Οι αντιπεριφερειάρχες διακρίνονται σε χωρικούς και σε θεματικούς, ως εξής:

α) Οι χωρικοί αντιπεριφερειάρχες είναι ίσοι σε αριθμό με τις περιφερειακές ενότητες της οικείας περιφέρειας, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Βορείου Αιγαίου, Νοτίου Αιγαίου, Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, Θεσσαλίας και Ιονίων Νήσων, όπου οι χωρικοί αντιπεριφερειάρχες είναι ίσοι σε αριθμό με τους νομούς της οικείας περιφέρειας. Οι θέσεις των χωρικών αντιπεριφερειάρχων καλύπτονται υποχρεωτικά με ορισμό από τον περιφερειάρχη μεταξύ των περιφερειακών συμβούλων της παράταξής του με την απόφαση του πρώτου εδαφίου της παρ. 1.

β) οι θεματικοί αντιπεριφερειάρχες μπορεί να είναι έως οκτώ (8) σε κάθε περιφέρεια. Ορίζονται από τον περιφερειάρχη, με την απόφαση της παρ. 1, μεταξύ των περιφερειακών συμβούλων της παράταξής του.

3. Οι χωρικοί αντιπεριφερειάρχες έχουν τις εξής αρμοδιότητες:

α) συντονίζουν και εποπτεύουν τις υπηρεσίες της περιφέρειας που λειτουργούν στα όρια της περιφερειακής ενότητας,

β) μεριμνούν για την εφαρμογή των αποφάσεων του περιφερειάρχη, του περιφερειακού συμβουλίου και της περιφερειακής επιτροπής, που αφορούν την περιφερειακή ενότητα όπου είναι κατά τόπον αρμόδιοι,

γ) ασκούν τις αρμοδιότητες που τους μεταβιβάζει ο περιφερειάρχης,

δ) διατυπώνουν εισήγηση προς το περιφερειακό συμβούλιο για το σχεδιασμό μέτρων πολιτικής προστασίας της περιφερειακής ενότητας,

ε) έχουν την ευθύνη της διάθεσης και του συντονισμού δράσης του απαραίτητου δυναμικού και μέσων για την πρόληψη, ετοιμότητα, αντιμετώπιση και αποκατάσταση των φυσικών και άλλων καταστροφών στην

περιφερειακή ενότητά τους, σύμφωνα με τις οδηγίες και τις κατευθύνσεις που τους παρέχει ο περιφερειάρχης,

στ) προεδρεύουν του Συντονιστικού Οργάνου Πολιτικής Προστασίας της περιφερειακής ενότητας,

ζ) συμμετέχουν στη διοίκηση κληροδοτήματος, με έδρα την πρωτεύουσα της περιφερειακής ενότητας στην οποία ασκούν τα καθήκοντά τους, στις περιπτώσεις που προβλέπεται από την πράξη σύστασής του ή κατ' άλλον νόμιμο τρόπο, η συμμετοχή του Νομάρχη της καταργη- θείσας Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης.

Οι χωρικοί αντιπεριφερειάρχες δύνανται να συγκαλούν τους περιφερειακούς συμβούλους της οικείας περιφερειακής ενότητας και να διαβουλεύονται επί των θεμάτων που περιλαμβάνονται στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους σύμφωνα με την παράγραφο αυτή, καθώς και για κάθε άλλο θέμα που αφορά την οικεία περιφερειακή ενότητα.

4. Στους θεματικούς αντιπεριφερειάρχες ο περιφερειάρχης αναθέτει με απόφασή του την άσκηση τομέων αρμοδιοτήτων της περιφέρειας. Μπορεί, επίσης, να τους μεταβιβάζει την άσκηση συγκεκριμένων αρμοδιοτήτων του. Όμοιες αρμοδιότητες μπορεί ο περιφερειάρχης να αναθέτει, συμπληρωματικά προς τις αρμοδιότητες της παρ. 3, και στους χωρικούς αντιπεριφερειάρχες.

5. Οι αντιπεριφερειάρχες μπορούν, για την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, οι οποίες μεταβιβάζονται σε αυτούς από τον περιφερειάρχη, να παρέχουν εξουσιοδότηση υπογραφής, με εντολή τους, σε προϊσταμένους υπηρεσιών της περιφέρειας, με εξαίρεση χρηματικά εντάλματα πληρωμών.

6. Η θητεία των αντιπεριφερειάρχων δεν μπορεί να είναι μικρότερη του ενός (1) έτους. Κατά τη διάρκεια της θητείας τους οι αντιπεριφερειάρχες δεν μπορούν να εκλεγούν μέλη του προεδρείου του περιφερειακού συμβουλίου.

7. Σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος αντιπεριφε- ρειάρχη οι αρμοδιότητές του ασκούνται από τον περιφερειάρχη ή άλλον αντιπεριφερειάρχη που ορίζει ο περιφερειάρχης με την πράξη της παρ. 1.

8. Στις περιφερειακές ενότητες που είναι πρώην νησιωτικά επαρχεία ορίζεται έπαρχος από την παράταξη του περιφερειάρχη, με την απόφαση της παρ. 1. Ο έπαρχος ασκεί τις αρμοδιότητες που του μεταβιβάζει ο περιφερειάρχης με την ίδια απόφαση. Ο έπαρχος λαμβάνει αντιμισθία, σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο της παρ. 3 του άρθρου 181.

9. Αντιπεριφερειάρχης ή έπαρχος που ανεξαρτητοποιήθηκε ή διαγράφηκε από την παράταξή του, εκπίπτει αυτοδικαίως από το αξίωμα αυτό.»

Άρθρο 13

Αποφασιστικού χαρακτήρα επιτροπές περιφερειακού συμβουλίου -

Τροποποίηση άρθρου 164 ν. 3852/2010

Στο άρθρο 164 του ν. 3852/2010 (Α' 87), περί αποφασιστικού χαρακτήρα επιτροπών περιφερειακού συμβουλίου επέρχονται οι εξής αλλαγές: α) στην παρ. 1: αα) επέρχονται νομοτεχνικές βελτιώσεις, αβ) στο τρίτο εδάφιο η λέξη «οικονομική» αντικαθίσταται από τη λέξη «περιφερειακή», αγ) προστίθεται πέμπτο εδάφιο, β) στην παρ. 2: βα) στο πρώτο εδάφιο μετά από τη λέξη «Πρόεδρος» προστίθεται η λέξη «της», ββ) στο τέλος του δεύτερου εδαφίου προστίθεται η φράση «που προέρχεται από τη μειοψηφία», γ) οι παρ. 3 και 4 αντικαθίστανται και το άρθρο 164 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 164

Αποφασιστικού χαρακτήρα επιτροπές περιφερειακού συμβουλίου

1. Με απόφαση του περιφερειακού συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του, μπορεί να συστήνονται μέχρι δύο (2) επιτροπές, στις οποίες το συμβούλιο μεταβιβάζει αρμοδιότητές του για συγκεκριμένους τομείς περιφερειακής πολιτικής που ορίζονται από αυτό ανάλογα με τα χαρακτηριστικά και τις ιδιαιτερότητες της οικείας περιφέρειας. Μέλη των επιτροπών αυτών ορίζονται περιφερειακοί σύμβουλοι ανάλογα της δύναμης των περιφερειακών παρατάξεων. Δεν αποτελεί ασυμβίβαστο η ταυτόχρονη συμμετοχή των περιφερειακών συμβούλων στη περιφερειακή επιτροπή και στις επιτροπές του παρόντος. Ο αριθμός των μελών της κάθε επιτροπής καθορίζεται με απόφαση του περιφερειακού συμβουλίου. Η θητεία των επιτροπών ορίζεται στην απόφαση συγκρότησης.

2. Πρόεδρος της κάθε επιτροπής είναι ο αρμόδιος σχετικά με το αντικείμενο της επιτροπής αντιπεριφερειάρχης. Αντιπρόεδρος εκλέγεται στην πρώτη συνεδρίαση ένα από τα μέλη της επιτροπής που προέρχεται από τη μειοψηφία.

3. Το περιφερειακό συμβούλιο μπορεί, για θέματα ιδιαίτερα σοβαρά, με ειδική αιτιολογία, και με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του, να

αποφασίζει ότι θα ασκήσει το ίδιο αρμοδιότητες που είχε μεταβιβάσει στις επιτροπές. Οι επιτροπές, με απόφαση που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών τους, μπορούν να παραπέμπουν συγκεκριμένο θέμα της αρμοδιότητάς τους στο περιφερειακό συμβούλιο για τη λήψη απόφασης, εφόσον κρίνουν ότι αυτό επιβάλλεται από την ιδιαίτερη σοβαρότητά του.

4. Για τη σύγκληση, την απαρτία, την πλειοψηφία, τη λήψη απόφασης και κάθε άλλο σχετικό θέμα εφαρμόζονται αναλογικά τα άρθρα 175 και 177 για την περιφερειακή επιτροπή.»

Άρθρο 14

Συγκρότηση - Εκλογή προεδρείου περιφερειακού συμβουλίου -

Αντικατάσταση άρθρου 165 ν. 3852/2010

Το άρθρο 165 του ν. 3852/2010 (Α' 87), περί συγκρότησης και εκλογής του προεδρείου περιφερειακού συμβουλίου αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 165

Συγκρότηση - Εκλογή προεδρείου περιφερειακού συμβουλίου

1. Το προεδρείο του περιφερειακού συμβουλίου εκλέγεται για θητεία τριάντα (30) μηνών. Τη 2α Ιανουαρίου του έτους έναρξης της περιφερειακής περιόδου, το περιφερειακό συμβούλιο συνέρχεται προς τούτο, ύστερα από πρόσκληση του συμβούλου του συνδυασμού του εκλεγέντος περιφερειάρχη που έχει εκλεγεί με τις περισσότερες ψήφους στη μεγαλύτερη εκλογική περιφέρεια και, σε περίπτωση ισοψηφίας, εκείνου που είναι γραμμένος πρώτος κατά σειρά στην απόφαση του δικαστηρίου. Στη συνεδρίαση αυτή προεδρεύει ο σύμβουλος που συ- γκάλεσε το συμβούλιο, ο οποίος αναθέτει τα καθήκοντα του ειδικού γραμματέα του συμβουλίου σε έναν από τους υπαλλήλους της περιφέρειας. Την 1η Ιουλίου του τρίτου έτους της περιφερειακής περιόδου, το περιφερειακό συμβούλιο συνέρχεται για την ανάδειξη νέου προεδρείου, ύστερα από πρόσκληση του προέδρου του, ενώ καθήκοντα ειδικού γραμματέα ασκεί ο γραμματέας του περιφερειακού συμβουλίου.

2. Το προεδρείο του περιφερειακού συμβουλίου συγκροτείται από τον πρόεδρο, τον αντιπρόεδρο και τον γραμματέα, ως εξής:

α) Ο πρόεδρος προέρχεται από την παράταξη του εκλεγέντος περιφερειάρχη.

β) Ο αντιπρόεδρος προέρχεται από την παράταξη που αναδείχθηκε δεύτερη σε εκλογική δύναμη.

γ) Ο γραμματέας προέρχεται από την τρίτη σε εκλογική δύναμη παράταξη. Σε περίπτωση που δεν υπάρχουν άλλες παρατάξεις, πλην των περ. α' και β', ο γραμματέας προέρχεται από την παράταξη της περ. α'.

3. Οι επικεφαλής της κάθε παράταξης των περ. α', β' και γ' της παρ. 2 με δήλωσή τους προς το προσωρινό προεδρείο, η οποία επιδίδεται πριν από την έναρξη της συνεδρίασης, προτείνουν τον περιφερειακό σύμβουλο του συνδυασμού τους, ο οποίος προτείνεται προς το σώμα ως υποψήφιος μέλος του προεδρείου.

Αν για οποιαδήποτε από τις ανωτέρω θέσεις δεν υπάρξει υποψηφιότητα που προέρχεται από την αντίστοιχη παράταξη, ο περιφερειάρχης προτείνει περιφερειακό σύμβουλο της πλειοψηφίας ως υποψήφιο για το αξίωμα αυτό.

4. Ο πρόεδρος, ο αντιπρόεδρος και ο γραμματέας του περιφερειακού συμβουλίου εκλέγονται κατά τη συνεδρίαση της παρ. 1, χωριστά και με φανερή ψηφοφορία, σύμφωνα με την ακόλουθη διαδικασία:

Ο υποψήφιος για κάθε αξίωμα εκλέγεται εφόσον συγκεντρώσει την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του περιφερειακού συμβουλίου.

Εάν ο υποψήφιος δεν συγκεντρώσει την απόλυτη πλειοψηφία, η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται.

Εάν και κατά τη δεύτερη αυτή ψηφοφορία δεν συγκεντρωθεί η απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του περιφερειακού συμβουλίου, τότε διενεργείται τρίτη ψηφοφορία, κατά την οποία εκλέγεται ο περιφερειακός σύμβουλος τον οποίο πρότεινε ο επικεφαλής της παράταξής του, υπό την προϋπόθεση ότι έλαβε τουλάχιστον τις ψήφους του ενός τετάρτου του όλου αριθμού των μελών του περιφερειακού συμβουλίου.

5. Αν, για οποιονδήποτε λόγο, το συμβούλιο δεν συγκληθεί, όπως ορίζει η παρ. 1, συνέρχεται χωρίς πρόσκληση, για την πρώτη θητεία του προεδρείου περιφερειακού συμβουλίου, στις 3 Ιανουαρίου του έτους έναρξης της περιφερειακής περιόδου, στις 20:00, στην αίθουσα συνεδριάσεων του περιφερειακού συμβουλίου και, για τη δεύτερη θητεία του προεδρείου περιφερειακού συμβουλίου, στις 3 Ιουλίου του τρίτου έτους της

περιφερειακής περιόδου, στις 20:00', στην αίθουσα συνεδριάσεων του περιφερειακού συμβουλίου. Για την πρώτη θητεία του προεδρείου, αν ο σύμβουλος του συνδυασμού του εκλεγέντος περιφερειάρχη που έχει εκλεγεί με τις περισσότερες ψήφους στη μεγαλύτερη εκλογική περιφέρεια απουσιάζει, τον αντικαθιστά ένας σύμβουλος του ίδιου συνδυασμού, που έχει εκλεγεί στη μεγαλύτερη εκλογική περιφέρεια, κατά τη σειρά της επιτυχίας που προκύπτει από την απόφαση του δικαστηρίου.

6. Αν δεν επιτευχθεί εκλογή για οποιονδήποτε λόγο ή η συνεδρίαση ματαιωθεί, επειδή δεν σχηματίστηκε απαρτία, η συνεδρίαση επαναλαμβάνεται την επόμενη Κυριακή και εφαρμόζονται αναλόγως οι παρ. 1 έως και 5. Αν και στη δεύτερη συνεδρίαση δεν επιτευχθεί εκλογή ή η συνεδρίαση ματαιωθεί, επειδή δεν σχηματίστηκε απαρτία, θεωρείται ότι εκλέγονται, ανάλογα με την περίπτωση, οι σύμβουλοι που έλαβαν κατά σειρά τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης, σύμφωνα με τη δικαστική απόφαση που τους ανακήρυξε, από την αντίστοιχη παράταξη σύμφωνα με την παρ. 2. Αν δεν υπάρχουν σύμβουλοι των παρατάξεων που προβλέπονται στην παρ. 2, οι θέσεις καταλαμβάνονται από τους συμβούλους της παράταξης του περιφερειάρχη, που έλαβαν κατά σειρά τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης, σύμφωνα με την ίδια δικαστική απόφαση.

7. Τα πρακτικά της εκλογής διαβιβάζονται μέσα σε προθεσμία πέντε (5) ημερών από τη διενέργεια της εκλογής στον Επόπτη Ο.Τ.Α., ο οποίος ελέγχει τη νομιμότητά της αυτεπαγγέλτως και αποφαινεται, μέσα σε πέντε (5) ημέρες το αργότερο αφότου παρέλαβε τα πρακτικά, για τη νομιμότητα της εκλογής.

8. Αν ακυρωθεί οποιαδήποτε εκλογή για τα ανωτέρω αξιώματα, επαναλαμβάνεται την πρώτη Κυριακή, μετά από την παραλαβή της ακυρωτικής απόφασης.

9. Η εκλογή στη θέση του αντιπροέδρου και του γραμματέα του περιφερειακού συμβουλίου δεν συνεπάγεται κώλυμα συμμετοχής στις επιτροπές του περιφερειακού συμβουλίου. Ο Πρόεδρος του περιφερειακού συμβουλίου δεν μπορεί να είναι μέλος της περιφερειακής επιτροπής, της επιτροπής του άρθρου 164 και των μητροπολιτικών επιτροπών των άρθρων 212 και 213.

10. Η παραίτηση από το αξίωμα του προέδρου, του αντιπροέδρου και του γραμματέα του περιφερειακού συμβουλίου υποβάλλεται στο περιφερειακό συμβούλιο και γίνεται οριστική, αφότου πληρωθεί η αντίστοιχη θέση ενώ το

μέλος του προεδρείου συνεχίζει, έως τότε, να ασκεί τα καθήκοντά του. Ο παραιτούμενος παραμένει σύμβουλος.

Σε ειδική συνεδρίαση, η οποία πραγματοποιείται μετά την υποβολή της παραίτησης και το αργότερο εντός δέκα (10) ημερών από την υποβολή της, με τη διαδικασία του παρόντος, το συμβούλιο προβαίνει, κατά περίπτωση, στην εκλογή νέου προέδρου, αντιπροέδρου ή γραμματέα.»

Άρθρο 15

Συνεδρίαση περιφερειακού συμβουλίου

με τηλεδιάσκεψη - Τροποποίηση παρ. 1, 2 και 3 άρθρου 167 ν. 3852/2010

Στο άρθρο 167 του ν. 3852/2010 (Α' 87), περί σύγκλησης του περιφερειακού συμβουλίου, επέρχονται οι εξής αλλαγές: α) στην παρ. 1 διαγράφεται το τρίτο εδάφιο, β) στην παρ. 2 β) στο δεύτερο εδάφιο η λέξη «δημοσιεύεται» αντικαθίσταται από τη λέξη «αναρτάται» και οι λέξεις «ή ταχυδρομικά» διαγράφονται, ββ) το τρίτο εδάφιο αντικαθίσταται, βγ) στο τέταρτο εδάφιο η λέξη «επιδοθεί» αντικαθίσταται από τη λέξη «γνωστοποιηθεί», βδ) προστίθεται έβδομο εδάφιο, γ) στην παρ. 3 γα) γίνονται νομοτεχνικές βελτιώσεις, γβ) στο πρώτο εδάφιο η λέξη «οικονομική» αντικαθίσταται από τη λέξη «περιφερειακή», γγ) το πέμπτο εδάφιο διαγράφεται, και το άρθρο 167 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 167

Σύγκληση περιφερειακού συμβουλίου

1. Το περιφερειακό συμβούλιο συνεδριάζει υποχρεωτικά, ύστερα από πρόσκληση του προέδρου του, σε τακτική συνεδρίαση τουλάχιστον μία φορά τον μήνα. Οι συνεδριάσεις του συμβουλίου είναι δημόσιες και διεξάγονται: α) είτε δια ζώσης στο κατάστημα της έδρας της περιφέρειας, β) είτε με τηλεδιάσκεψη, με κάθε πρόσφορο μέσο ηλεκτρονικών επικοινωνιών, γ) είτε με μικτό τρόπο, διά ζώσης και με τηλεδιάσκεψη. Το συμβούλιο μπορεί να συνεδριάσει σε άλλον τόπο μετά από απόφαση του συμβουλίου. Το συμβούλιο, με αιτιολογημένη απόφαση που λαμβάνεται με πλειοψηφία των τριών πέμπτων (3/5) του συνολικού αριθμού των μελών και απαγγέλλεται σε δημόσια συνεδρίαση, μπορεί να συνεδριάζει κλεισμένων των θυρών.

Εφόσον ανακύπτουν θέματα κατεπείγοντος χαρακτήρα, για τα οποία είναι αναγκαία η άμεση λήψη απόφασης και βάσιμα πιθανολογείται κίνδυνος εκ της αναβολής, είναι δυνατόν, ύστερα από απόφαση του Προέδρου, οι σχετικές διαδικασίες να λαμβάνουν χώρα διά περιφοράς, με τη συμμετοχή τουλάχιστον των δύο τρίτων των μελών του περιφερειακού συμβουλίου. Οι αποφάσεις που λαμβάνονται κατά το προηγούμενο εδάφιο, ανακοινώνονται από τον Πρόεδρο του συμβουλίου στην πρώτη, μετά τη λήψη της απόφασης, τακτική συνεδρίαση.

2. Ο πρόεδρος καλεί το συμβούλιο σε συνεδρίαση με γραπτή πρόσκληση, στην οποία αναφέρονται τα θέματα της ημερήσιας διάταξης και συνοδεύεται από γραπτή εισήγηση επί των θεμάτων που θα συζητηθούν. Η πρόσκληση αναρτάται στην ιστοσελίδα της περιφέρειας και αποστέλλεται ηλεκτρονικά μαζί με τις εισηγήσεις στους συμβούλους πέντε (5) τουλάχιστον πλήρεις ημέρες πριν από την ημέρα που ορίζεται για τη συνεδρίαση. Ο περιφερειακός σύμβουλος οφείλει, αμέσως μετά από την εγκατάστασή του, να δηλώσει στον πρόεδρο τα στοιχεία επικοινωνίας συμπεριλαμβανομένης και της διεύθυνσης ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, στην οποία πρόκειται να αποστέλλονται οι προσκλήσεις για τις συνεδριάσεις του περιφερειακού συμβουλίου. Σε κατεπείγουσες περιπτώσεις η πρόσκληση αυτή μπορεί να γνωστοποιηθεί την ημέρα της συνεδρίασης. Στην πρόσκληση πρέπει να αναφέρεται για ποιο λόγο η συνεδρίαση είναι κατεπείγουσα. Πριν από τη συζήτηση το συμβούλιο αποφαινεται για το κατεπείγον των θεμάτων. Αν ο πρόεδρος παραλείψει αδικαιολόγητα δύο (2) συνεχείς φορές να καλέσει το συμβούλιο, μπορεί, με απόφαση του οικείου Επόπτη Ο.Τ.Α., να τεθεί σε αργία και, σε περίπτωση υποτροπής, να κηρυχθεί έκπτωτος από το αξίωμα, σύμφωνα με τα άρθρα 233 και 234.

3. Ο πρόεδρος καλεί επίσης το συμβούλιο, όποτε το ζητήσει ο περιφερειάρχης, η περιφερειακή επιτροπή ή το ένα τρίτο (1/3) τουλάχιστον του συνολικού αριθμού των μελών του συμβουλίου με γραπτή αίτηση, στην οποία αναφέρονται τα θέματα που θα συζητηθούν. Στην περίπτωση αυτή τα θέματα αυτά προηγούνται, έναντι των λοιπών θεμάτων, στη συζήτηση κατά τη συνεδρίαση του περιφερειακού συμβουλίου. Αν κατά τον υπολογισμό του ενός τρίτου (1/3) προκύπτει δεκαδικός αριθμός, τότε ο αριθμός αυτός στρογγυλοποιείται στην αμέσως μεγαλύτερη μονάδα, εφόσον πρόκειται για υποδιαίρεση μεγαλύτερη ή ίση του ημίσεως (0,5). Αν το συμβούλιο δεν συγκληθεί το αργότερο μέχρι την έκτη (6η) ημέρα από την υποβολή της αίτησης, συνέρχεται, σύμφωνα με την παρ. 2, ύστερα από πρόσκληση εκείνων που υπέβαλαν την αίτηση και αποφασίζει για τα θέματα για τα οποία είχε

ζητηθεί η σύγκλησή του. Δεν μπορεί να επανυποβληθεί αίτημα για το ίδιο θέμα, πριν παρέλθουν δύο (2) μήνες, αφότου εκδόθηκε απορριπτική απόφαση του συμβουλίου, εκτός αν γίνεται επίκληση νεότερων στοιχείων.

4. Στις συνεδριάσεις του συμβουλίου καλείται ο περιφερειάρχης, διαφορετικά η συνεδρίαση είναι άκυρη. Ο περιφερειάρχης μετέχει στις συζητήσεις του συμβουλίου χωρίς ψήφο. Ο περιφερειάρχης έχει το δικαίωμα να εκφράζει τις απόψεις του κατά προτεραιότητα. Όταν ο περιφερειάρχης απουσιάζει ή κωλύεται, αναπληρώνεται νομίμως. Στην περίπτωση όμως αυτή ο αναπληρωτής δεν στερείται του δικαιώματος της ψήφου κατά τη λήψη αποφάσεων από το συμβούλιο. Στις συνεδριάσεις του περιφερειακού συμβουλίου μπορούν να λάβουν το λόγο, εκτός του περιφερειάρχη, οι αντιπεριφερειάρχες, οι επικεφαλής των παρατάξεων και οι ειδικοί αγορητές ανά θέμα, οι οποίοι ορίζονται από τις παρατάξεις με σχετική γραπτή δήλωσή τους στο προεδρείο πριν από την έναρξη της συνεδρίασης. Με τον ίδιο τρόπο μπορούν να εγγραφούν ως ομιλητές και οι περιφερειακοί σύμβουλοι που επιθυμούν να τοποθετηθούν ανά θέμα. Με τον κανονισμό λειτουργίας του περιφερειακού συμβουλίου επιβάλλονται χρονικοί περιορισμοί για τις αγορεύσεις και τις συζητήσεις στο περιφερειακό συμβούλιο, για τον περιφερειάρχη, τους αντιπεριφερειάρχες, τους επικεφαλής των παρατάξεων, τους ειδικούς αγορητές και τους περιφερειακούς συμβούλους.

5. Με απόφασή του, η οποία λαμβάνεται με απλή πλειοψηφία των παρόντων μελών του, το περιφερειακό συμβούλιο μπορεί να επιτρέπει να λάβουν το λόγο εκπρόσωποι φορέων ή πολίτες που παρευρίσκονται στη συνεδρίαση, εφόσον το ζητήσουν.

6. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, ύστερα από γνώμη της Ένωσης Περιφερειών, εκδίδεται πρότυπος κανονισμός λειτουργίας του περιφερειακού συμβουλίου, ο οποίος δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Αν δεν έχει θεσπισθεί κανονισμός λειτουργίας από το περιφερειακό συμβούλιο, ισχύει ο πρότυπος κανονισμός.»

Άρθρο 16

Λειτουργία περιφερειακού συμβουλίου -

Τροποποίηση άρθρου 168 ν. 3852/2010

Στο άρθρο 168 του ν. 3852/2010 (Α' 87), περί λειτουργίας περιφερειακού συμβουλίου, επέρχονται οι εξής αλλαγές: α) στην παρ. 1 αα) στο δεύτερο

εδάφιο οι λέξεις «η εκτελεστική επιτροπή, καθώς και η οικονομική» αντικαθίστανται από τις λέξεις «και η περιφερειακή», αβ) στο τρίτο εδάφιο οι λέξεις «ή οποιουδήποτε συμβούλου επικεφαλής περιφερειακής παράταξης» διαγράφονται και οι λέξεις «των παρόντων» αντικαθίστανται από τις λέξεις «του συνόλου των», β) στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 2 προστίθενται οι λέξεις «στη μεγαλύτερη εκλογική περιφέρεια», γ) στην παρ. 8 η λέξη «αδυναμίας» αντικαθίσταται από τη λέξη «ανεξαρτητοποίησής», δ) στην παρ. 11 δα) στο πρώτο εδάφιο η λέξη «οικονομική» αντικαθίσταται από τη λέξη «περιφερειακή», δβ) διαγράφεται το δεύτερο εδάφιο, ε) καταργούνται οι παρ. 12 και 13, στ) στην παρ. 14 προστίθενται οι λέξεις «στην έδρα της Περιφέρειας» και το άρθρο 168 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 168

Λειτουργία περιφερειακού συμβουλίου - Περιφερειακές παρατάξεις

1. Ο πρόεδρος του περιφερειακού συμβουλίου καταρτίζει την ημερήσια διάταξη. Στην ημερήσια διάταξη αναγράφονται υποχρεωτικά και όλα τα θέματα που προτείνει ο περιφερειάρχης, οι αντιπεριφερειάρχες και η περιφερειακή επιτροπή. Το περιφερειακό συμβούλιο έχει δικαίωμα να αποφασίζει, μετά από σχετική πρόταση - εισήγηση του προέδρου ή του περιφερειάρχη και χωρίς συζήτηση, με την πλειοψηφία του συνόλου των μελών του, ότι ένα θέμα το οποίο δεν είναι γραμμένο στην ημερήσια διάταξη είναι κατεπείγον, να το συζητήσει και να πάρει απόφαση γι' αυτό πριν από την έναρξη της συζήτησης των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης.
2. Τον πρόεδρο του περιφερειακού συμβουλίου που απουσιάζει ή κωλύεται αναπληρώνει ο αντιπρόεδρος. Αν απουσιάζει ή κωλύεται και ο αντιπρόεδρος, καθήκοντα προέδρου ασκεί όποιος από τους παρόντες συμβούλους της παράταξης του περιφερειάρχη έχει εκλεγεί με τις περισσότερες ψήφους στη μεγαλύτερη εκλογική περιφέρεια και, σε περίπτωση ισοψηφίας, όποιος είναι γραμμένος πρώτος στην απόφαση του δικαστηρίου.
3. Ο πρόεδρος του περιφερειακού συμβουλίου μπορεί να ζητεί στοιχεία από τις υπηρεσίες της περιφέρειας και να καλεί στις συνεδριάσεις οποιονδήποτε για τη διατύπωση απόψεων ή παροχή στοιχείων και πληροφοριών για τις υποθέσεις της περιφέρειας.
4. Ο πρόεδρος του συμβουλίου διευθύνει τη συζήτηση, λαμβάνει κάθε κατάλληλο μέτρο για την ομαλή διεξαγωγή της συνεδρίασης και μπορεί να

διατάξει την αποβολή από την αίθουσα κάθε προσώπου, από το ακροατήριο, που διαταράσσει τη συνεδρίαση.

5. Για τη γραμματειακή υποστήριξη των συνεδριάσεων του περιφερειακού συμβουλίου ορίζονται υπάλληλοι της περιφέρειας με απόφαση του περιφερειάρχη. Στους υπαλλήλους αυτούς παρέχεται, για κάθε συνεδρίαση στην οποία λαμβάνουν μέρος, αποζημίωση ίση με τα δύο τρίτα (2/3) της αποζημίωσης που λαμβάνουν τα μέλη του περιφερειακού συμβουλίου.

6. Τα μέλη του περιφερειακού συμβουλίου ανήκουν σε περιφερειακές παρατάξεις ανάλογα με τον συνδυασμό με τον οποίο έχουν εκλεγεί, ανεξαρτήτως αριθμού εκλεγέντων.

7. Επικεφαλής της περιφερειακής παράταξης είναι ο σύμβουλος που ήταν υποψήφιος περιφερειάρχης και στην περίπτωση θανάτου, παραίτησης ή ανεξαρτητοποίησής του, ο σύμβουλος που εκλέγεται από την πλειοψηφία των περιφερειακών συμβούλων, που ανήκουν στην παράταξη.

8. Κατά προτεραιότητα και πάντα μετά τον περιφερειάρχη οι επικεφαλής των παρατάξεων εκφράζουν τις απόψεις τους σύμφωνα με τη σειρά εκλογής τους.

9. Μέλος του περιφερειακού συμβουλίου μπορεί με γραπτή δήλωσή του προς το προεδρείο να ανεξαρτητοποιηθεί από την περιφερειακή παράταξη, με την οποία έχει εκλεγεί.

10. Αν η περιφερειακή παράταξη έχει τρία (3) τουλάχιστον μέλη, με αιτιολογημένη απόφαση και με πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) αυτών, είναι δυνατόν να διαγραφεί σύμβουλος, ο οποίος είναι μέλος της.

11. Το μέλος του Περιφερειακού Συμβουλίου που ανεξαρτητοποιήθηκε ή διαγράφηκε από την παράταξή του δεν μπορεί να ενταχθεί σε άλλη παράταξη και δεν μπορεί να εξακολουθήσει να είναι μέλος του προεδρείου ή της περιφερειακής επιτροπής, όπου εκλέχτηκε ως μέλος της παράταξης από την οποία ανεξαρτητοποιήθηκε ή διαγράφηκε. Είναι δυνατή, όμως, η επανένταξή του στην παράταξη από την οποία ανεξαρτητοποιήθηκε ή διαγράφηκε, εφόσον τούτο γίνει δεκτό από τα δύο τρίτα (2/3) των μελών, προκειμένου για παρατάξεις που έχουν τουλάχιστον τρία (3) μέλη και από όλα τα μέλη, προκειμένου για παρατάξεις με λιγότερα από τρία (3) μέλη.

12. [Καταργείται].

13. [Καταργείται].

14. Για την αποδοτικότερη λειτουργία των περιφερειακών παρατάξεων η περιφερειακή αρχή τους παραχωρεί κατάλληλα εξοπλισμένο χώρο και γραμματειακή υποστήριξη στην έδρα της Περιφέρειας.»

Άρθρο 17

Ειδική συνεδρίαση λογοδοσίας περιφερειακής αρχής - Προσθήκη άρθρου 168Α

στον ν. 3852/2010

Μετά από το άρθρο 168 του ν. 3852/2010 (Α' 87) προστίθεται άρθρο 168Α ως εξής:

«Άρθρο 168Α

Ειδική συνεδρίαση λογοδοσίας περιφερειακής αρχής

1. Το περιφερειακό συμβούλιο κάθε δύο (2) μήνες συγκαλείται υποχρεωτικά σε ειδική συνεδρίαση λογοδοσίας της περιφερειακής αρχής. Η παράλειψη σύγκλησης του συμβουλίου στην ανωτέρω προθεσμία για λόγους που δεν άπτονται ανωτέρας βίας αποτελεί σοβαρή παράβαση καθήκοντος του προέδρου του περιφερειακού συμβουλίου.

2. Στην ημερήσια διάταξη της συνεδρίασης εγγράφονται υποχρεωτικά τα θέματα που επιθυμεί να θέσει κάθε περιφερειακός σύμβουλος, τα οποία αφορούν στα πεπραγμένα της περιφερειακής αρχής, εφόσον έχουν κατατεθεί εγγράφως στο προεδρείο του περιφερειακού συμβουλίου τρεις (3) ημέρες πριν από τη συνεδρίαση. Κάθε περιφερειακός σύμβουλος μπορεί να θέσει έως ένα (1) θέμα. Εφόσον έχουν υποβληθεί συνολικά πάνω από δέκα (10) θέματα, διενεργείται κλήρωση από το προεδρείο για τα θέματα που πρόκειται να συζητηθούν και τα οποία πρόκειται να εγγραφούν στην ημερήσια διάταξη. Στην ημερήσια διάταξη εγγράφονται έως τρία (3) θέματα που προτείνονται από συμβούλους της πλειοψηφίας. Η παρουσία του περιφερειάρχη, του αρμόδιου αντιπεριφερειάρχη ή του εντεταλμένου περιφερειακού συμβούλου στη συνεδρίαση είναι υποχρεωτική, εφόσον έχει εγγραφεί θέμα της αρμοδιότητάς τους στην ημερήσια διάταξη. Σε περίπτωση κωλύματος, ορίζεται από τον Περιφερειάρχη ο ίδιος ή άλλος αντιπεριφερειάρχης ή εντεταλμένος περιφερειακός σύμβουλος για να συμμετάσχει στη συζήτηση του εν λόγω θέματος.

3. Ο πρόεδρος του περιφερειακού συμβουλίου ενημερώνει, δέκα (10) τουλάχιστον ημέρες πριν από τη συνεδρίαση, τους περιφερειακούς συμβούλους για την ημερομηνία και τον τόπο συνεδρίασης, καθώς και για την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των θεμάτων.
4. Απαγορεύεται η συζήτηση οποιουδήποτε άλλου θέματος κατά τη συνεδρίαση αυτή, καθώς και η λήψη οποιασδήποτε απόφασης.
5. Θέματα διεξαγωγής της συνεδρίασης αυτής δύναται να περιλαμβάνονται στον κανονισμό λειτουργίας του περιφερειακού συμβουλίου.
6. Για τη συνεδρίαση αυτή δεν εφαρμόζεται το άρθρο 169 περί απαρτίας του περιφερειακού συμβουλίου.
7. Κατά τα λοιπά εφαρμόζεται το άρθρο 168.»

Άρθρο 18

Απαρτία και λήψη αποφάσεων -

Τροποποίηση άρθρου 169 ν. 3852/2010

Στο άρθρο 169 του ν. 3852/2010 (Α' 87), περί απαρτίας και λήψης αποφάσεων, επέρχονται οι εξής αλλαγές: α) στο τρίτο εδάφιο της παρ. 2 οι λέξεις «μόνο για τον υπολογισμό της απαρτίας, ενώ» αντικαθίστανται από τη λέξη «και», β) στο τρίτο εδάφιο της παρ. 3 προστίθενται οι λέξεις «Στην περίπτωση αυτή,», πριν από τη λέξη «υπολογίζεται» προστίθεται η λέξη «δεν» και μετά τη λέξη «ψηφοφορία» προστίθεται η φράση «αλλά με βάση τον αριθμό των μελών που απαιτούνται για την απαρτία.», γ) το τέταρτο και το πέμπτο εδάφιο διαγράφονται και το άρθρο 169 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 169

Απαρτία και λήψη αποφάσεων

1. Το συμβούλιο έχει απαρτία εφόσον τα παρόντα μέλη είναι περισσότερα από τα απόντα.
2. Το συμβούλιο αποφασίζει με την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων, αν δεν υπάρχει άλλη διάταξη που να ορίζει διαφορετικά. Σε κάθε περίπτωση, αν υπάρξει ισοψηφία, υπερισχύει η ψήφος του προέδρου, εκτός αν η ψηφοφορία είναι μυστική, οπότε αυτή επαναλαμβάνεται για μια ακόμη φορά, η τυχόν δε νέα ισοψηφία ισοδυναμεί με απόρριψη. Αν μέλος του συμβουλίου αρνηθεί

ψήφο ή δώσει λευκή ψήφο, λογίζεται ως παρόν κατά τη συνεδρίαση και τόσο η άρνηση όσο και η λευκή ψήφος δεν υπολογίζονται για την καταμέτρηση θετικών και αρνητικών ψήφων.

3. Τα μέλη του συμβουλίου που ήταν παρόντα κατά την έναρξη της συνεδρίασης και με την παρουσία τους υπήρξε απαρτία και αν ακόμα αποχωρήσουν μεταγενέστερα λογίζονται ως παρόντα μέχρι το τέλος της συνεδρίασης, ως προς την ύπαρξη απαρτίας. Η απαρτία αυτή θεωρείται ότι συντρέχει για όλα τα θέματα που περιλαμβάνονται στην ημερήσια διάταξη της συνεδρίασης. Στην περίπτωση αυτή, για τη λήψη απόφασης για κάθε συγκεκριμένο θέμα η απαιτούμενη πλειοψηφία δεν υπολογίζεται επί των πραγματικά παρόντων μελών κατά την ψηφοφορία, αλλά με βάση τον αριθμό των μελών που απαιτούνται για την απαρτία.»

Άρθρο 19

Περιφερειακή επιτροπή - Αντικατάσταση άρθρου 175 ν. 3852/2010

Το άρθρο 175 του ν. 3852/2010 (Α' 87), περί περιφερειακής επιτροπής αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 175

Περιφερειακή επιτροπή

1. Η περιφερειακή επιτροπή αποτελείται από τον περιφερειάρχη ή τον οριζόμενο από αυτόν αντιπεριφερει- άρχη ως πρόεδρο και έξι (6) μέλη στις περιφέρειες με πληθυσμό έως τριακόσιες χιλιάδες (300.000) κατοίκους, οκτώ (8) μέλη στις περιφέρειες έως οχτακόσιους χιλιάδες (800.000) κατοίκους και δέκα (10) μέλη στις περιφέρειες με πληθυσμό άνω των οχτακοσίων χιλιάδων (800.000) κατοίκων. Τα μη οριζόμενα μέλη της περιφερειακής επιτροπής εκλέγονται από το περιφερειακό συμβούλιο. Από τα εκλεγόμενα μέλη, τουλάχιστον δύο (2) μέλη στις επταμελείς, τρία (3) μέλη στις εννεαμελείς και τέσσερα (4) μέλη στις ενδεκαμελείς επιτροπές προέρχονται υποχρεωτικά από τις παρατάξεις της μειοψηφίας.

2. Η διάρκεια της θητείας της περιφερειακής επιτροπής είναι τριάντα (30) μήνες. Το περιφερειακό συμβούλιο, μετά από την εκλογή του προεδρείου κατά τις ημερομηνίες που ορίζονται στην παρ. 1 του άρθρου 165 και κατά τη διάρκεια της ίδιας συνεδρίασης, εκλέγει μεταξύ των μελών του με μυστική

ψηφοφορία τα μέλη της περιφερειακής επιτροπής. Δεν επιτρέπεται να εκλεγεί μέλος της περιφερειακής επιτροπής ο πρόεδρος του περιφερειακού συμβουλίου.

3. Κάθε σύμβουλος της πλειοψηφίας ή της μειοψηφίας ψηφίζει υποψηφίους ισάριθμους με τον αντίστοιχο αριθμό μελών που εκλέγονται από την πλειοψηφία ή τη μειοψηφία. Ειδικότερα, οι σύμβουλοι της πλειοψηφίας ψηφίζουν μόνο τους υποψηφίους της πλειοψηφίας και αντίστοιχα οι υποψήφιοι της μειοψηφίας ψηφίζουν μόνο τους υποψηφίους των παρατάξεων της μειοψηφίας σε ξεχωριστό ψηφοδέλτιο, ανά κατηγορία, πλειοψηφίας και μειοψηφίας. Ως τακτικά μέλη εκλέγονται από την πλειοψηφία και τη μειοψηφία αντίστοιχα οι πρώτοι σε αριθμό σταυρών προτίμησης ανά κατηγορία. Αν σε οποιαδήποτε ψηφοφορία υπάρχει ισοψηφία, ο πρόεδρος του περιφερειακού συμβουλίου ενεργεί κλήρωση στην ίδια συνεδρίαση. Εάν η μειοψηφία δεν υποδείξει υποψήφιο, στη θέση του εκλέγεται σύμβουλος της παράταξης της πλειοψηφίας. Οι υποψήφιοι που δεν εκλέχθηκαν θεωρούνται αναπληρωματικά μέλη κατά τη σειρά κατάταξής τους στην ψηφοφορία.

4. Αν δεν επιτευχθεί εκλογή για οποιονδήποτε λόγο ή η συνεδρίαση ματαιωθεί, επειδή δεν σχηματίστηκε απαρτία, η συνεδρίαση επαναλαμβάνεται την επόμενη Κυριακή και εφαρμόζονται αναλόγως οι παρ. 2 και 3. Αν και στη δεύτερη συνεδρίαση δεν επιτευχθεί εκλογή ή η συνεδρίαση ματαιωθεί, επειδή δεν σχηματίστηκε απαρτία, θεωρείται ότι εκλέγονται για τις θέσεις της πλειοψηφίας, οι σύμβουλοι που έλαβαν κατά σειρά τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης στην παράταξη της πλειοψηφίας, σύμφωνα με τη δικαστική απόφαση που τους ανακήρυξε και για τις θέσεις της μειοψηφίας οι σύμβουλοι της πρώτης σε ψήφους παράταξης της μειοψηφίας που έλαβαν τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης, σύμφωνα με την ίδια δικαστική απόφαση.

5. Τα πρακτικά της εκλογής διαβιβάζονται μέσα σε προθεσμία πέντε (5) ημερών στον Επόπτη Ο.Τ.Α., ο οποίος ελέγχει τη νομιμότητά της αυτεπαγγέλτως και αποφαινεται, μέσα σε πέντε (5) ημέρες το αργότερο από την περιέλευση σε αυτόν των πρακτικών για τη νομιμότητα της εκλογής.

6. Αντιπρόεδρος της περιφερειακής επιτροπής εκλέγεται στην πρώτη συνεδρίαση αυτής, μετά από την εκλογή της, ένα (1) από τα μέλη της μειοψηφίας με φανερή ψηφοφορία. Δικαίωμα ψήφου έχει και ο πρόεδρος της επιτροπής. Ο αντιπρόεδρος της περιφερειακής επιτροπής αναπληρώνει τον πρόεδρο, όταν αυτός απουσιάζει ή κωλύεται.

7. Τα αναπληρωματικά μέλη της περιφερειακής επιτροπής ανά κατηγορία (πλειοψηφίας και μειοψηφίας) με τη σειρά κατάταξής τους αναπληρώνουν τα τακτικά στις συνεδριάσεις της, εφόσον αυτά δεν συμμετέχουν για οποιονδήποτε λόγο.

8. Τα αναπληρωματικά μέλη ανά κατηγορία, με τη σειρά της κατάταξής τους, καταλαμβάνουν τις θέσεις των τακτικών μελών που μένουν κενές κατά τη διάρκεια της θητείας τους. Αν έχει εξαντληθεί ο αριθμός των αναπληρωματικών μελών, διενεργείται νέα εκλογή για την κάλυψη των κενών εδρών της επιτροπής, με τη διαδικασία της παρ. 3. Σε περίπτωση κένωσης θέσης μέλους της μειοψηφίας, εφόσον δεν υπάρχουν αναπληρωματικά μέλη ούτε νέοι υποψήφιοι για την κάλυψη της κενής έδρας από την παράταξη της μειοψηφίας, τη θέση του καταλαμβάνει μέλος της πλειοψηφίας.

9. Όταν τα μέλη της περιφερειακής επιτροπής παύουν για οποιονδήποτε λόγο να είναι μέλη των αντίστοιχων περιφερειακών παρατάξεων, εκπίπτουν αυτοδικαίως από την περιφερειακή επιτροπή και αντικαθίστανται, σύμφωνα με τη διαδικασία του παρόντος άρθρου.»

Άρθρο 20

Αρμοδιότητες περιφερειακής επιτροπής -

Προσθήκη άρθρου 175Α στον ν. 3852/2010

Μετά από το άρθρο 175 του ν. 3852/2010 (Α' 87) προστίθεται άρθρο 175Α ως εξής:

«Άρθρο 175Α

Αρμοδιότητες περιφερειακής επιτροπής

1. Από την αυτοδιοικητική περίοδο που άρχεται την 1η.1.2024, όπου στην κείμενη νομοθεσία γίνεται αναφορά ή παραπομπή στην οικονομική επιτροπή και την εκτελεστική επιτροπή περιφερειών, καθώς και στις αρμοδιότητες αυτών, εφεξής νοείται η περιφερειακή επιτροπή, η οποία ασκεί τις αρμοδιότητες αυτές.

2. Η περιφερειακή επιτροπή, πλέον των αρμοδιοτήτων της παρ. 1, αποφασίζει και για τα εξής:

α) την υποβολή αιτημάτων πρόσληψης του πάσης φύ- σεως προσωπικού, συμπεριλαμβανομένων των δικηγόρων και νομικών συμβούλων με σχέση έμμισθης εντολής και των συμβασιούχων μίσθωσης έργου, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, καθώς και για την αναγκαιότητα πρόσληψης του προσωπικού της περ. ιε' της παρ. 2 του άρθρου 2 και του άρθρου 36 του ν. 4765/2021 (Α' 6),

β) την τροποποίηση του φυσικού ή οικονομικού αντικειμένου συμβάσεων, σύμφωνα με την εφαρμοζόμενη σε κάθε περίπτωση νομοθεσία, και την έγκριση του πρωτοκόλλου παραλαβής με αιτιολογημένη απόφασή της,

γ) την έγκριση των όρων και τη σύναψη κάθε είδους προγραμματικών συμβάσεων και συμβάσεων του άρθρου 12 του ν. 4412/2016 (Α' 147) και

δ) τη σύναψη χρηματοδοτικών μισθώσεων (leasing) μηχανολογικού εξοπλισμού και οχημάτων της Περιφέρειας.»

Άρθρο 21

Λειτουργία περιφερειακής επιτροπής -

Αντικατάσταση άρθρου 177 ν. 3852/2010

Το άρθρο 177 του ν. 3852/2010 (Α' 87), περί λειτουργίας της οικονομικής επιτροπής των περιφερειών, αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 177

Λειτουργία της περιφερειακής επιτροπής

1. Η περιφερειακή επιτροπή έχει απαρτία, εφόσον τα μέλη που είναι παρόντα είναι περισσότερα από αυτά που απουσιάζουν. Οι συνεδριάσεις της επιτροπής είναι δημόσιες και διεξάγονται: α) είτε δια ζώσης στο κατάστημα της έδρας της περιφέρειας, β) είτε με τηλεδιάσκεψη, με κάθε πρόσφορο μέσο ηλεκτρονικών επικοινωνιών, γ) είτε με μικτό τρόπο, διά ζώσης και με τηλεδιάσκεψη. Η επιτροπή αποφασίζει με την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων. Σε περίπτωση ισοψηφίας επικρατεί η ψήφος του προέδρου. Αν σε δύο (2) συνεχείς συνεδριάσεις δεν επιτυγχάνεται απαρτία ή απόλυτη πλειοψηφία, αρμόδιο να λάβει απόφαση είναι το περιφερειακό συμβούλιο.

Κατά τις συνεδριάσεις της επιτροπής δύναται να πα- ρίσταται χωρίς δικαίωμα ψήφου ένας (1) περιφερειακός σύμβουλος από κάθε παράταξη που δεν εξέλεξε μέλος σε αυτήν κατά το άρθρο 175.

2. Αν απουσιάζει ή κωλύεται ο πρόεδρος της επιτροπής, προεδρεύει ο αντιπρόεδρος και, σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος του αντιπροέδρου, το μέλος της επιτροπής το οποίο έχει εκλεγεί με τις περισσότερες ψήφους. Σε περίπτωση ισοψηφίας, δεν υπερισχύει η ψήφος του αντιπροέδρου ή του μέλους της επιτροπής που προεδρεύει λόγω απουσίας ή κωλύματος του αντιπροέδρου. Αν απουσιάζουν ή κωλύονται τακτικά μέλη, καλούνται τα αναπληρωματικά με τη σειρά της κατάταξής τους.

3. Ο πρόεδρος καταρτίζει την ημερήσια διάταξη. Στην ημερήσια διάταξη αναγράφονται υποχρεωτικά και όλα τα θέματα που προτείνει ο περιφερειάρχης. Η επιτροπή δύναται να αποφασίζει με την απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών της, ότι συγκεκριμένο θέμα το οποίο δεν έχει εγγραφεί στην ημερήσια διάταξη είναι κατεπείγον να το συζητά και να λαμβάνει απόφαση για αυτό με την ίδια πλειοψηφία, πριν από την έναρξη της συζήτησης των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης.

4. Αν ένα (1) μέλος της επιτροπής απουσιάζει αδικαιολόγητα από τρεις (3) τουλάχιστον συνεχείς συνεδριάσεις, το περιφερειακό συμβούλιο με πράξη του το αντικαθιστά.

5. Ο πρόεδρος της επιτροπής καλεί τα μέλη της σε συνεδρίαση με γραπτή πρόσκληση, στην οποία αναφέρονται τα θέματα της ημερήσιας διάταξης, όποτε το ζητήσει ο περιφερειάρχης ή το ένα τρίτο (1/3) τουλάχιστον του συνολικού αριθμού των μελών της. Στην τελευταία περίπτωση απαιτείται γραπτή αίτηση, στην οποία αναφέρονται τα θέματα που πρόκειται να συζητηθούν. Στην ίδια περίπτωση δεν μπορεί να επανυποβληθεί αίτημα για το ίδιο θέμα, πριν παρέλθουν δύο (2) μήνες από την έκδοση απορριπτικής απόφασης της επιτροπής, εκτός εάν γίνεται επίκληση νεότερων στοιχείων. Αν κατά τον υπολογισμό του ενός τρίτου (1/3) προκύπτει δεκαδικός αριθμός, τότε ο αριθμός αυτός στρογγυλοποιείται στην αμέσως μεγαλύτερη μονάδα, εφόσον πρόκειται για υποδιαίρεση μεγαλύτερη ή ίση του ημίσεως (0,5). Αν η επιτροπή δεν συγκληθεί το αργότερο έξι (6) ημέρες μετά από την υποβολή της αίτησης, συνέρχεται ύστερα από πρόσκληση εκείνων που υπέβαλαν την αίτηση και αποφασίζει για τα θέματα για τα οποία είχε ζητηθεί η σύγκλησή της. Η αδικαιολόγητη παράλειψη του προέδρου για δύο (2) συνεχείς φορές να συγκαλέσει την περιφερειακή επιτροπή αποτελεί σοβαρό πειθαρχικό παράπτωμα.

6. Η πρόσκληση αναρτάται στην ιστοσελίδα της περιφέρειας. Η πρόσκληση κοινοποιείται στα μέλη τρεις (3) τουλάχιστον πλήρεις ημέρες πριν από την ημέρα που ορίζεται για τη συνεδρίαση. Σε κατεπείγουσες περιπτώσεις, η πρόσκληση αυτή μπορεί να επιδοθεί ή να γνωστοποιηθεί την ημέρα της συνεδρίασης. Στην πρόσκληση πρέπει να αναφέρεται ο λόγος για τον οποίο η συνεδρίαση έχει κατεπείγοντα χαρακτήρα. Πριν από τη συζήτηση, η επιτροπή αποφαινεται για το κατεπείγον των θεμάτων.

7. Οι συνεδριάσεις της επιτροπής είναι δημόσιες. Η επιτροπή, με πλειοψηφία των τριών πέμπτων (3/5) των μελών της και με αιτιολογημένη απόφαση, η οποία απαγγέλλεται σε δημόσια συνεδρίαση, μπορεί να συνεδριάζει κλεισμένων των θυρών. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, η επιτροπή μπορεί με την πλειοψηφία του συνόλου των μελών της να αποφασίζει να συνεδριάζει κατά περίπτωση σε άλλο κατάλληλο οίκημα της έδρας, αν κρίνει ότι το περιφερειακό κατάστημα είναι ακατάλληλο.

8. Με απόφασή της, η οποία λαμβάνεται με απλή πλειοψηφία των παρόντων μελών της, η επιτροπή μπορεί να επιτρέπει να λάβουν τον λόγο εκπρόσωποι φορέων ή πολίτες που παρευρίσκονται στη συνεδρίαση, εφόσον το ζητήσουν.

9. Για τη λήψη απόφασης εφαρμόζεται το άρθρο 169. Για τις συνεδριάσεις της επιτροπής τηρούνται πρακτικά.

10. Μέλος της επιτροπής δεν δύναται να μετάσχει στη συζήτηση ενός θέματος, εφόσον ο ίδιος ή συγγενής του έως τον δεύτερο βαθμό εξ αίματος ή εξ αγχιστείας έχει υλικό ή ηθικό συμφέρον για τη λήψη απόφασης με συγκεκριμένο περιεχόμενο. Απόφαση που έχει ληφθεί κατά παράβαση του πρώτου εδαφίου είναι άκυρη. Στο μέλος που έλαβε μέρος στη συνεδρίαση, κατά παράβαση του πρώτου εδαφίου, επιβάλλεται η ποινή της αργίας.

11. Οι αποφάσεις της επιτροπής δημοσιεύονται σύμφωνα με το άρθρο 170 για τη δημοσίευση των αποφάσεων του περιφερειακού συμβουλίου και αναρτώνται στην ιστοσελίδα της περιφέρειας με ευθύνη του προέδρου.»

Άρθρο 22

Περιφερειακός συμπαραστάτης του πολίτη και της επιχείρησης - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 179 ν. 3852/2010

Στο τέλος της παρ. 1 του άρθρου 179 του ν. 3852/2010 (Α' 87), περί περιφερειακού συμπαραστάτη του πολίτη και της επιχείρησης, προστίθεται εδάφιο σχετικά με τα κωλύματα εκλογιμότητας και τα ασυμβίβαστα του περιφερειακού συμπαραστάτη και η παρ. 1 του άρθρου 179 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Με απόφαση του περιφερειακού συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται με μυστική ψηφοφορία και με πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) του συνόλου των μελών επιλέγεται πολίτης που αποτελεί προσωπικότητα εγνωσμένου κύρους ως Περιφερειακός Συμπαραστάτης του Πολίτη και της Επιχείρησης. Η σχετική διαδικασία γίνεται εντός δύο (2) μηνών από την εγκατάσταση των περιφερειακών αρχών. Υποψηφιότητες υποβάλλονται με δήλωση που κατατίθεται στο προεδρείο του περιφερειακού συμβουλίου κατά την έναρξη της διαδικασίας επιλογής. Αν δεν επιτευχθεί η επιλογή, η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται κατά την ίδια ή μεταγενέστερη συνεδρίαση με την ίδια πλειοψηφία. Είναι επιτρεπτή με την ίδια πλειοψηφία και την αυτή διαδικασία η ανάκληση του συμπαραστάτη για πλημμελή εκτέλεση των καθηκόντων του, με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση του περιφερειακού συμβουλίου. Ως Περιφερειακός Συμπαραστάτης δεν μπορεί να επιλεγεί αιρετός δήμου ή περιφέρειας ή βουλευτής. Η θητεία του Περιφερειακού Συμπαραστάτη ακολουθεί τη θητεία των περιφερειακών αρχών. Ως προς την καταστατική θέση του Περιφερειακού Συμπαραστάτη εφαρμόζονται αναλόγως τα ισχύοντα για τον Πρόεδρο του περιφερειακού συμβουλίου. Ως προς το αξίωμα του Περιφερειακού Συμπαραστάτη ισχύει το άρθρο 48 του ν. 4804/2021 (Α' 90) περί κωλυμάτων εκλογιμότητας και ασυμβιβάστων των περιφερειακών συμβούλων.»

Άρθρο 23

Αποζημίωση περιφερειακών συμβούλων στις ειδικές συνεδριάσεις λογοδοσίας περιφερειακής αρχής - Τροποποίηση παρ. 4 άρθρου 184 ν. 3852/2010

Στην παρ. 4 του άρθρου 184 του ν. 3852/2010 (Α' 87), περί αποζημιώσεων περιφερειακών συμβούλων, αντι- περιφερειάρχων και περιφερειάρχων, επέρχονται οι εξής αλλαγές: α) στο πρώτο εδάφιο η λέξη «οικονομικής» αντικαθίσταται από τη λέξη «περιφερειακής», β) προστίθεται τρίτο εδάφιο και η παρ. 4 του άρθρου 184 διαμορφώνεται ως εξής:

«4. Οι περιφερειακοί σύμβουλοι, πλην αυτών που λαμβάνουν αντιμισθία, δικαιούνται αποζημίωσης για τη συμμετοχή τους στις συνεδριάσεις του περιφερειακού συμβουλίου, της περιφερειακής επιτροπής και των λοιπών διοικητικών επιτροπών. Η αποζημίωση για κάθε συνεδρίαση και μέχρι τέσσερις (4) το πολύ συνεδριάσεις τον μήνα είναι ίση με ποσοστό δύο τοις εκατό (2%) επί της μηνιαίας αποζημίωσης του Περιφερειάρχη. Επίσης, δικαιούνται επιπλέον αποζημίωσης ίσης με το ποσοστό του δευτέρου εδαφίου για τη συμμετοχή τους στην ειδική συνεδρίαση λογοδοσίας περιφερειακής αρχής.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

ΟΡΓΑΝΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ ΚΑΙ ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 24

Όργανα διοίκησης των δήμων -

Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 3 ν. 4804/2021

Στην παρ. 1 του άρθρου 3 του ν. 4804/2021 (Α' 90), περί δημοτικών αρχών, οι λέξεις «την οικονομική επιτροπή, την επιτροπή ποιότητας ζωής, την εκτελεστική» αντικαθίστανται από τις λέξεις «τη δημοτική» και η παρ. 1 του άρθρου 3 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Οι δήμοι διοικούνται από το δημοτικό συμβούλιο, τη δημοτική επιτροπή και τον δήμαρχο.»

Άρθρο 25

Όργανα διοίκησης των περιφερειών -

Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 42 ν. 4804/2021

Στην παρ. 1 του άρθρου 42 του ν. 4804/2021 (Α' 90), περί περιφερειακών αρχών, οι λέξεις «την εκτελεστική επιτροπή, την οικονομική» αντικαθίστανται από τις λέξεις «την περιφερειακή» και η παρ. 1 του άρθρου 42 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Οι περιφέρειες διοικούνται από το περιφερειακό συμβούλιο, την περιφερειακή επιτροπή, τις αποφασιστικού χαρακτήρα επιτροπές του περιφερειακού συμβουλίου του άρθρου 164 του ν. 3852/2010 (Α' 87) και τον περιφερειάρχη.»

Άρθρο 26

Τελικές διατάξεις

- 1.** Από την αυτοδιοικητική περίοδο που άρχεται την 1η.1.2024, η οικονομική επιτροπή, η επιτροπή ποιότητας ζωής και η εκτελεστική επιτροπή των δήμων καταργούνται και τις αρμοδιότητές τους ασκεί η δημοτική επιτροπή που συγκροτείται και εκλέγεται με βάση το άρθρο 8. Σε δήμους με πληθυσμό κάτω των δέκα χιλιάδων (10.000) κατοίκων, στους οποίους οι αρμοδιότητες της επιτροπής ποιότητας ζωής ασκούνται από το δημοτικό συμβούλιο, από την αυτοδιοικητική περίοδο που άρχεται την 1η.1.2024, ασκούνται από τη δημοτική επιτροπή.
- 2.** Από την αυτοδιοικητική περίοδο που άρχεται την 1η.1.2024, η οικονομική επιτροπή και η εκτελεστική επιτροπή περιφερειών καταργούνται και τις αρμοδιότητές τους ασκεί η περιφερειακή επιτροπή που συγκροτείται και εκλέγεται με βάση το άρθρο 19.
- 3.** Από την αυτοδιοικητική περίοδο που άρχεται την 1η.1. 2024, όπου στο Ένατο Μέρος του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων [ν. 3463/2006 (Α' 114)] γίνεται αναφορά ή παραπομπή στη δημορχιακή επιτροπή ή στο άρθρο 104 του ίδιου νόμου, εφεξής νοούνται η δημοτική επιτροπή και το άρθρο 8 του παρόντος, αντίστοιχα.

ΜΕΡΟΣ Γ΄

ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΦΕΛΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΔΗΜΩΝ - ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΩΝ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ Ο.Τ.Α.

Άρθρο 27

Κατάργηση νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου των Οργανισμών

Τοπικής Αυτοδιοίκησης α΄ βαθμού και μεταφορά ως συνόλου αρμοδιοτήτων, οργανικών μονάδων και θέσεων προσωπικού στους Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού

1. Νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου που συστήθηκαν με οποιονδήποτε τρόπο από Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) α΄ βαθμού και λειτουργούν σύμφωνα με τα άρθρα 239 έως 242 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων [ν. 3463/2006 (Α΄ 114)], καταργούνται αυτοδικαίως την 31η.12.2023 και οι αρμοδιότητές τους ασκούνται από την 1η.1.2024 από τον οικείο δήμο. Με πράξη του Γραμματέα της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως εντός ενός (1) μηνός από την ως άνω ημερομηνία διαπιστώνεται η κατάργησή τους.

2. α. Το μόνιμο προσωπικό, το προσωπικό με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου και ορισμένου χρόνου, οι νομικοί σύμβουλοι και οι δικηγόροι με σχέση έμμισθης εντολής, που απασχολούνται στα νομικά πρόσωπα που καταργούνται, καθίσταται αυτοδικαίως προσωπικό του δήμου και παρέχει τις υπηρεσίες του με την ίδια σχέση εργασίας ή έμμισθης εντολής. Συμβάσεις μίσθωσης έργου συνεχίζουν να υλοποιούνται από τον δήμο μέχρι τη λήξη τους.

β. Το μόνιμο προσωπικό και το προσωπικό με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου κατατάσσεται σε αντίστοιχες με αυτές που ήδη κατείχε, ανά κατηγορία και κλάδο/ειδικότητα, οργανικές ή προσωποπαγείς θέσεις, οι οποίες συστήνονται αυτοδικαίως. Επιπλέον, συστήνονται αυτοδικαίως οι οργανικές θέσεις των νομικών προσώπων που καταργούνται, για την κάλυψη των οποίων έχει εκδοθεί προκήρυξη του Ανωτάτου Συμβουλίου Επιλογής Προσωπικού ή προκήρυξη σύμφωνα με τον ν. 2643/1998 (Α΄ 220) περί μέριμνας για την απασχόληση προσώπων ειδικών κατηγοριών ή

των οποίων έχει εγκριθεί η κάλυψη στο πλαίσιο του προγραμματισμού προσλήψεων ή για τις οποίες εκκρεμεί διαδικασία μετάταξης. Οι θέσεις των προηγούμενων εδαφίων συστήνονται επιπλέον των υφιστάμενων θέσεων του οργανισμού εσωτερικής υπηρεσίας του οικείου δήμου. Οι προσωποπαγείς θέσεις που συστήνονται καταργούνται κατά την με οποιονδήποτε τρόπο αποχώρηση του υπαλλήλου. Η κατάταξη του προσωπικού στις θέσεις που συστήνονται με την παρούσα γίνεται με απόφαση του αρμοδίου προς διορισμό οργάνου του δήμου, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως το αργότερο έως την 31η.1.2024 και ισχύει από την 1η.1.2024 για όλες τις έννομες συνέπειες.

γ. Το προσωπικό που υπηρετεί με απόσπαση ή μετακίνηση δυνάμει του άρθρου 15 του ν. 4257/2014 (Α' 93) στα νομικά πρόσωπα που καταργούνται με το παρόν άρθρο συνεχίζει να παρέχει τις υπηρεσίες του στον οικείο δήμο μέχρι τη λήξη της διάρκειας της απόσπασης ή μετακίνησης. Ομοίως, προσωπικό που έχει αποσπαστεί ή μετακινηθεί δυνάμει του άρθρου 15 του ν. 4257/2014, από τα ως άνω νομικά πρόσωπα, συνεχίζει να παρέχει τις υπηρεσίες του στον φορέα υποδοχής μέχρι τη λήξη της διάρκειας της απόσπασης ή μετακίνησης.

δ. Εντός έξι (6) μηνών από την κατάργηση των ως άνω νομικών προσώπων, οι οικείοι δήμοι τροποποιούν τον οργανισμό εσωτερικής υπηρεσίας τους σύμφωνα με το άρθρο 10 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων [ν. 3584/2007 (Α' 143)]. Η προβλεπόμενη γνώμη του υπηρεσιακού συμβουλίου της παρ. 2 του άρθρου 10 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων παρέχεται εντός είκοσι πέντε (25) ημερών, άλλως τεκμαίρεται ότι έχει παρασχεθεί. Μέχρι την ως άνω τροποποίηση του οργανισμού εσωτερικής υπηρεσίας, με απόφαση του οικείου δημάρχου ορίζεται ότι ο δήμος εκπληρώνει τους σκοπούς του καταργούμενου νομικού προσώπου και εξυπηρετεί τις δραστηριότητες που ασκούσε,

α) είτε με τις υφιστάμενες οργανικές μονάδες του δήμου, β) είτε με τις οργανικές μονάδες των καταργούμενων νομικών προσώπων, οι οποίες μέχρι τη θέση σε ισχύ του νέου οργανισμού εσωτερικής υπηρεσίας υπάγονται απευθείας στον δήμαρχο ή σε αντιδήμαρχο που αυτός ορίζει.

3. α. Από την κατάργηση του οικείου νομικού προσώπου, τα κινητά και ακίνητα περιουσιακά του στοιχεία περιέρχονται αυτοδικαίως στον δήμο που το συνέστησε, ο οποίος υπεισέρχεται ως καθολικός διάδοχος σε όλα τα εμπράγματα και ενοχικά δικαιώματα και τις υποχρεώσεις αυτού. Οι εκκρεμείς δίκες συνεχίζονται αυτοδικαίως από τον δήμο ή κατά του δήμου χωρίς καμία

ειδικότερη διατύπωση από μέρους του για τη συνέχιση και χωρίς να επέρχεται βίαιη διακοπή της δίκης.

β. Εντός ενός (1) μηνός από τη δημοσίευση της διαπιστωτικής πράξης της παρ. 1, με απόφαση δημάρχου συστήνεται Επιτροπή Καταγραφής και Απογραφής των πάσης φύσεως περιουσιακών στοιχείων που μεταβιβάζονται στον δήμο από το καταργούμενο νομικό πρόσωπο, που αποτελείται από τον Προϊστάμενο και ένα (1) στέλεχος των Οικονομικών Υπηρεσιών του δήμου, τον αντιδήμαρχο οικονομικών ή άλλον αντιδήμαρχο, σε περίπτωση που δεν έχει οριστεί αντιδήμαρχος οικονομικών, έναν (1) σύμβουλο της παράταξης της πλειοψηφίας και τον απερχόμενο πρόεδρο του καταργούμενου νομικού προσώπου. Πρόεδρος της Επιτροπής ορίζεται ο Προϊστάμενος των Οικονομικών Υπηρεσιών του δήμου. Σε περίπτωση άρνησής του, η επιτροπή συστήνεται χωρίς τον Πρόεδρο του νομικού προσώπου και με την προσθήκη ενός επιπλέον συμβούλου της παράταξης της πλειοψηφίας. Για την υποβοήθηση του έργου της Επιτροπής δύναται να ανατίθεται, με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, η διεκπεραίωση συγκεκριμένων διαδικασιών και ενεργειών σε ορκωτούς λογιστές. Η Επιτροπή ολοκληρώνει το έργο της καταγραφής και απογραφής μέσα σε προθεσμία δύο (2) μηνών από τη σύστασή της. Η έκθεση καταγραφής και απογραφής εγκρίνεται από το δημοτικό συμβούλιο. Η απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, η οποία συνοδεύεται από απόσπασμα της έκθεσης του έκτου εδαφίου που περιγράφει τα αποκτώμενα κατά κυριότητα από τον δήμο ακίνητα, καθώς και τα λοιπά εμπράγματα δικαιώματα επί ακινήτων, αποτελεί τον τίτλο για την καταχώρισή τους στο αρμόδιο κτηματολογικό γραφείο ή υποθηκοφυλακείο ατελώς.

γ. Ταμειακά υπόλοιπα και υπόλοιπα τραπεζικών λογαριασμών των καταργούμενων νομικών προσώπων μεταφέρονται με απόφαση της οικείας δημοτικής επιτροπής σε λογαριασμό του δήμου. Με την ίδια ή όμοια απόφαση κλείνουν οι προαναφερθέντες τραπεζικοί λογαριασμοί των καταργούμενων νομικών προσώπων.

4. Οι αρμοδιότητες των καταργούμενων νομικών προσώπων, η ανάληψη ή η συνέχιση εκτελούμενων χρηματοδοτούμενων ή συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων ή έργων ή υπηρεσιών από εθνικούς ή ευρωπαϊκούς πόρους ή διεθνείς οργανισμούς συνεχίζουν να υλοποιούνται από τον δήμο ή κατά την παρ. 6 του άρθρου 100 του ν. 3852/2010 (Α' 87), υπό καθεστώς καθολικής διαδοχής ως προς τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που έχουν αναληφθεί. Στις υποχρεώσεις και στα δικαιώματα αυτά συμπεριλαμβάνονται και όσα απορρέουν από συμβάσεις έργου μέχρι τη λήξη τους. Οι συμβάσεις ορισμένου χρόνου του προσωπικού που απασχολείται στο πλαίσιο των προγραμμάτων

αυτών, ανανεώνονται από τον καθολικό διάδοχο, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 38 του ν. 4765/2021 (Α' 28). Οι συμβάσεις έργου στο πλαίσιο χρηματοδοτούμενων προγραμμάτων ως ανωτέρω διέπονται από το άρθρο 30 του ν. 4314/2014 (Α' 265). Εγκρίσεις που έχουν χορηγηθεί στα καταργούμενα νομικά πρόσωπα κατά τις κείμενες διατάξεις για την πρόσληψη προσωπικού με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Ορισμένου Χρόνου ή τη σύναψη συμβάσεων μίσθωσης έργου υλοποιούνται από τον οικείο δήμο.

5. Είναι δυνατή η συνέχιση όλων των υλοποιούμενων προγραμμάτων επιχορήγησης της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης (Δ.ΥΠ.Α.) για τους ωφελούμενους που απασχολούνται ή προεργάζονται σε νομικά πρόσωπα που συστάθηκαν με οποιονδήποτε τρόπο από Ο.Τ.Α. α' βαθμού και λειτουργούν σύμφωνα με τα άρθρα 239 έως 242 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων [ν. 3463/2006 (Α' 114)] και καταργούνται με το παρόν, σε κάθε έναν εξυπηρετούμενο δήμο που αναλαμβάνει την εκπλήρωση των σκοπών του φορέα που καταργείται.

Οι ανωτέρω φορείς, οι οποίοι πρόκειται να συνεχίσουν την υλοποίηση των προγραμμάτων της Δ.ΥΠ.Α.:

- α) επιχορηγούνται από την ημερομηνία μεταφοράς των απασχολούμενων και για το υπόλοιπο διάστημα, σύμφωνα με την ισχύουσα απόφαση ένταξης υπαγωγής και με τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις, μέχρι και τη συμπλήρωση του συνολικού επιχορηγούμενου διαστήματος,
- β) απασχολούν τους προεργαζόμενους μέχρι και τη συμπλήρωση του συνολικού διαστήματος, και για το υπόλοιπο διάστημα σύμφωνα με την ισχύουσα απόφαση ένταξης υπαγωγής και με τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις, μέχρι και τη συμπλήρωση του συνολικού επιδοτούμενου διαστήματος.

6. Με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου δύναται να καθορίζεται ο κανονισμός λειτουργίας για την άσκηση των αρμοδιοτήτων των καταργούμενων νομικών προσώπων από τις υπηρεσίες των δήμων. Μέχρι την έκδοση των νέων κανονισμών, για την εύρυθμη άσκηση των ως άνω αρμοδιοτήτων εφαρμόζονται οι υφιστάμενοι κατά την 31η.12.2023 κανονισμοί λειτουργίας των νομικών προσώπων αυτών.

7. Εξαιρούνται από την κατάργηση του παρόντος τα Δημοτικά Λιμενικά Ταμεία, ως νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου των Ο.Τ.Α. α' βαθμού, που ιδρύονται και λειτουργούν σύμφωνα με τα άρθρα 244 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων και 28 του ν. 2738/1999 (Α' 180).

Άρθρο 28

Μεταφορά αρμοδιοτήτων σχολικών

επιτροπών και σύσταση πάγιας προκαταβολής στους διευθυντές των σχολικών μονάδων

- 1.** Από την 30ή.6.2024 οι αρμοδιότητες των Ν.Π.Δ.Δ. «Σχολικές Επιτροπές» της παρ. 2 του άρθρου 103 του ν. 3852/2010 (Α' 87) ασκούνται από τον οικείο δήμο.
- 2.** Το άρθρο 27 εφαρμόζεται αναλόγως και για τις σχολικές επιτροπές.
- 3.** Με απόφαση της δημοτικής επιτροπής συνιστάται παγία προκαταβολή, με υπόλογο διαχειριστή τον διευθυντή, ή τον εκτελούντα χρέη διευθυντή της σχολικής μονάδας ή τους αναπληρωτές αυτών.
- 4.** Από τις 30.6.2024 οι αρμοδιότητες της δημοτικής επιτροπής παιδείας του άρθρου 50 του ν. 1566/1985 (Α' 167) ασκούνται από το δημοτικό συμβούλιο ή από επιτροπή της παρ. 1 του άρθρου 30 του παρόντος, μετά από απόφαση του δημοτικού συμβουλίου.
- 5.** Με διαπιστωτική πράξη του Γραμματέα της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης, ύστερα από απόφαση του οικείου δημοτικού συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται έως τις 31.3.2024, μπορούν να εξαιρούνται από την εφαρμογή του παρόντος σχολικές επιτροπές σε δήμους στους οποίους λειτουργούν συνολικά περισσότερες από εκατό (100) σχολικές μονάδες πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Η οικονομική λειτουργία των διατηρούμενων επιτροπών εποπτεύεται υποχρεωτικά από τον προϊστάμενο οικονομικών υπηρεσιών του δήμου, ο οποίος:
  - α) υποβάλλει, τουλάχιστον σε τριμηνιαία βάση, συνοπτικό απολογισμό εσόδων και εξόδων και κατάσταση βασικών στοιχείων ισολογισμού (απαιτήσεων, διαθεσίμων και υποχρεώσεων) στη δημοτική επιτροπή και
  - β) μεριμνά για τη μηνιαία ενημέρωση των βάσεων δεδομένων του Υπουργείου Εσωτερικών με τα οικονομικά στοιχεία τους.

Άρθρο 29

Λύση κοινωφελών επιχειρήσεων των Δήμων

- 1.** Οι δημοτικές κοινωφελείς επιχειρήσεις της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 252 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων [ν. 3463/2006 (Α' 114)] και της παρ. 1 του άρθρου 156 του ν. 4600/2019 (Α' 43) λύονται αυτοδικαίως την

31η.12.2023, κατά παρέκκλιση των διατάξεων περί λύσης ή και εκκαθάρισης, και οι αρμοδιότητές τους ασκούνται από την 1η.1.2024 από τον οικείο δήμο. Με πράξη του Γραμματέα της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως εντός ενός (1) μηνός από την ως άνω ημερομηνία διαπιστώνεται η λύση τους.

2. α. Το προσωπικό με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου και ορισμένου χρόνου, οι νομικοί σύμβουλοι και οι δικηγόροι με σχέση έμμισθης εντολής, που απασχολούνται στις κοινωφελείς επιχειρήσεις που λύονται, καθίστανται αυτοδικαίως προσωπικό του δήμου και παρέχουν τις υπηρεσίες τους με την ίδια σχέση εργασίας ή έμμισθης εντολής, λαμβανομένης υπόψη της προϋπηρεσίας τους. Συμβάσεις μίσθωσης έργου συνεχίζουν να υλοποιούνται από τον δήμο μέχρι τη λήξη τους.

β. Το προσωπικό με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου κατατάσσεται σε αντίστοιχες με αυτές που ήδη κατείχε, οργανικές ή προσωποπαγείς θέσεις ανά κατηγορία και κλάδο/ειδικότητα, οι οποίες συστήνονται αυτοδικαίως. Επιπλέον, συστήνονται αυτοδικαίως οι οργανικές θέσεις των κοινωφελών επιχειρήσεων που λύονται, για την κάλυψη των οποίων έχει εκδοθεί προκήρυξη του Ανώτατου Συμβουλίου Επιλογής Προσωπικού ή προκήρυξη σύμφωνα με τον ν. 2643/1998 (Α' 220) περί μέριμνας για την απασχόληση προσώπων ειδικών κατηγοριών ή των οποίων έχει εγκριθεί η κάλυψη στο πλαίσιο του προγραμματισμού προσλήψεων ή για τις οποίες εκκρεμεί διαδικασία μετάταξης. Οι θέσεις των προηγούμενων εδαφίων συστήνονται επιπλέον των υφιστάμενων θέσεων του οργανισμού εσωτερικής υπηρεσίας του οικείου δήμου. Οι προσωποπαγείς θέσεις που συστήνονται καταργούνται κατά την με οποιονδήποτε τρόπο αποχώρηση του υπαλλήλου. Η κατάταξη του προσωπικού στις θέσεις που συστήνονται με την παρούσα γίνεται με απόφαση του αρμοδίου προς διορισμό οργάνου του δήμου, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως το αργότερο έως την 31η.1.2024 και ισχύει αναδρομικά από την 1η.1.2024 για όλες τις έννομες συνέπειες.

γ. Το προσωπικό που υπηρετεί με απόσπαση ή μετακίνηση δυνάμει του άρθρου 15 του ν. 4257/2014 (Α' 93) στις κοινωφελείς επιχειρήσεις που λύονται με το παρόν άρθρο, συνεχίζει να παρέχει τις υπηρεσίες του στον οικείο δήμο μέχρι τη λήξη της διάρκειας της απόσπασης ή μετακίνησης. Ομοίως, προσωπικό που έχει αποσπαστεί ή μετακινηθεί δυνάμει του άρθρου 15 του ν. 4257/2014 από τις ως άνω επιχειρήσεις, συνεχίζει να παρέχει τις υπηρεσίες του στον φορέα υποδοχής μέχρι τη λήξη της διάρκειας της απόσπασης ή μετακίνησης.

δ. Εντός έξι (6) μηνών από τη λύση των κοινωφελών επιχειρήσεων, οι οικείοι δήμοι τροποποιούν τον οργανισμό εσωτερικής υπηρεσίας τους σύμφωνα με το άρθρο 10 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων [ν. 3584/2007 (Α' 143)]. Η προβλεπόμενη γνώμη του υπηρεσιακού συμβουλίου της παρ. 2 του άρθρου 10 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων παρέχεται εντός είκοσι πέντε (25) ημερών, άλλως τεκμαίρεται ότι έχει παρασχεθεί. Μέχρι την ως άνω τροποποίηση του οργανισμού εσωτερικής υπηρεσίας, με απόφαση του οικείου δημάρχου ορίζεται ότι ο δήμος εκπληρώνει τους σκοπούς των λυόμενων κοινωφελών επιχειρήσεων και εξυπηρετεί τις δραστηριότητες που ασκούσαν:

α) είτε με τις υφιστάμενες οργανικές μονάδες του δήμου, β) είτε με τις οργανικές μονάδες των λυόμενων κοινωφελών επιχειρήσεων, οι οποίες μέχρι την ψήφιση του νέου οργανισμού εσωτερικής υπηρεσίας υπάγονται απευθείας στον δήμαρχο ή σε αντιδήμαρχο που αυτός ορίζει.

3. α. Από τη λύση της κοινωφελούς επιχείρησης τα κινητά και ακίνητα περιουσιακά της στοιχεία περιέρχονται αυτοδικαίως στον δήμο που τη συνέστησε, ο οποίος υπεισέρχεται ως καθολικός διάδοχος σε όλα τα εμπράγματα και ενοχικά δικαιώματα και τις υποχρεώσεις αυτής. Οι εκκρεμείς δίκες συνεχίζονται αυτοδικαίως από τον δήμο ή κατά του δήμου χωρίς καμία ειδικότερη διατύπωση από μέρους του για τη συνέχιση και χωρίς να επέρχεται βίαιη διακοπή της δίκης.

β. Εντός ενός (1) μηνός από τη δημοσίευση της διαπιστωτικής πράξης της παρ. 1, με απόφαση του οικείου δημάρχου συστήνεται Επιτροπή Καταγραφής και Απογραφής των πάσης φύσεως περιουσιακών στοιχείων που μεταβιβάζονται στον δήμο από την κοινωφελή επιχείρηση που λύεται, η οποία αποτελείται από τον Προϊστάμενο και ένα (1) στέλεχος των οικονομικών υπηρεσιών του δήμου, τον αντιδήμαρχο οικονομικών ή άλλον αντιδήμαρχο, σε περίπτωση που δεν έχει οριστεί αντιδήμαρχος οικονομικών, έναν σύμβουλο της παράταξης της πλειοψηφίας και τον απερχόμενο Πρόεδρο της λυόμενης κοινωφελούς επιχείρησης. Σε περίπτωση άρνησής του, η επιτροπή συστήνεται χωρίς τον Πρόεδρο της κοινωφελούς επιχείρησης και με την προσθήκη ενός επιπλέον συμβούλου της παράταξης της πλειοψηφίας. Για την υποβοήθηση του έργου της Επιτροπής δύναται να ανατίθεται η διεκπεραίωση συγκεκριμένων διαδικασιών και ενεργειών σε ορκωτούς λογιστές. Η Επιτροπή ολοκληρώνει το έργο της καταγραφής και απογραφής μέσα σε προθεσμία δύο (2) μηνών από τη σύστασή της. Η έκθεση καταγραφής και απογραφής εγκρίνεται από το δημοτικό συμβούλιο. Η απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, η οποία συνοδεύεται από απόσπασμα της έκθεσης του πέμπτου

εδαφίου, που περιγράφει τα αποκτώμενα κατά κυριότητα από τον δήμο ακίνητα, καθώς και τα λοιπά εμπράγματα δικαιώματα επί ακινήτων, αποτελεί τον τίτλο για την καταχώρισή τους στο αρμόδιο κτηματολογικό γραφείο ή υποθηκοφυλακείο ατελώς.

γ. Ταμειακά υπόλοιπα και υπόλοιπα τραπεζικών λογαριασμών των λυόμενων κοινωφελών επιχειρήσεων μεταφέρονται με απόφαση της οικείας δημοτικής επιτροπής σε λογαριασμό του δήμου. Με την ίδια ή όμοια απόφαση κλείνουν οι προαναφερθέντες τραπεζικοί λογαριασμοί των καταργούμενων νομικών προσώπων.

4. Οι αρμοδιότητες των κοινωφελών επιχειρήσεων που λύονται, η ανάληψη ή η συνέχιση τυχόν εκτελού- μενων χρηματοδοτούμενων ή συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων ή έργων ή υπηρεσιών από εθνικούς ή ευρωπαϊκούς πόρους ή διεθνείς οργανισμούς συνεχίζουν να υλοποιούνται από τον δήμο ή κατά την παρ. 6 του άρθρου 100 του ν. 3852/2010 (Α' 87), υπό καθεστώς καθολικής διαδοχής ως προς τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που έχουν αναληφθεί. Στις υποχρεώσεις και στα δικαιώματα αυτά συμπεριλαμβάνονται και όσα απορρέουν από συμβάσεις έργου μέχρι τη λήξη τους. Οι συμβάσεις ορισμένου χρόνου του προσωπικού που απασχολείται στο πλαίσιο των προγραμμάτων αυτών, ανανεώνονται από τον καθολικό διάδοχο, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 38 του ν. 4765/2021 (Α' 28). Οι συμβάσεις έργου στο πλαίσιο χρηματοδοτούμενων προγραμμάτων ως ανωτέρω διέπονται από το άρθρο 30 του ν. 4314/2014. Εγκρίσεις που έχουν χορηγηθεί στις λυόμενες κοινωφελείς επιχειρήσεις κατά τις κείμενες διατάξεις για την πρόσληψη προσωπικού με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Ορισμένου Χρόνου ή τη σύναψη συμβάσεων μίσθωσης έργου υλοποιούνται από τον οικείο δήμο.

5. Είναι δυνατή η συνέχιση όλων των υλοποιούμενων προγραμμάτων επιχορήγησης της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης (Δ.ΥΠ.Α.) για τους ωφελούμενους που απασχολούνται ή προεργάζονται στις δημοτικές κοινωφελείς επιχειρήσεις της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 252 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων και της παρ. 1 του άρθρου 156 του ν. 4600/2019 (Α' 43), και καταργούνται με το παρόν, σε κάθε έναν εξυπηρετούμενο Δήμο που αναλαμβάνει την εκπλήρωση των σκοπών του φορέα που καταργείται.

Οι ανωτέρω φορείς, οι οποίοι πρόκειται να συνεχίσουν την υλοποίηση των προγραμμάτων της Δ.ΥΠ.Α.:

α) επιχορηγούνται από την ημερομηνία μεταφοράς των απασχολούμενων και για το υπόλοιπο διάστημα, σύμφωνα με την ισχύουσα απόφαση

ένταξης υπαγωγής και με τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις, μέχρι και τη συμπλήρωση του συνολικού επιχορηγούμενου διαστήματος,

β) απασχολούν τους προεργαζόμενους μέχρι και τη συμπλήρωση του συνολικού διαστήματος, και για το υπόλοιπο διάστημα σύμφωνα με την ισχύουσα απόφαση ένταξης υπαγωγής και με τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις, μέχρι και τη συμπλήρωση του συνολικού επιδοτούμενου διαστήματος.

6. Με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου δύναται να καθορίζεται ο κανονισμός λειτουργίας για την άσκηση των αρμοδιοτήτων των λυόμενων κοινωφελών επιχειρήσεων από τις υπηρεσίες των δήμων. Μέχρι την έκδοση των νέων κανονισμών, για την εύρυθμη άσκηση των ως άνω αρμοδιοτήτων εφαρμόζονται οι υφιστάμενοι κατά την 31η.12.2023 κανονισμοί λειτουργίας των κοινωφελών επιχειρήσεων αυτών.

7. α. Σε περίπτωση λύσης κοινωφελούς επιχείρησης διαδημοτικού χαρακτήρα, με τη δημοσίευση της πράξης του Γραμματέα της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης της παρ. 1, ο ίδιος, με νέα πράξη του, συστήνει Επιτροπή Καταγραφής και Κατανομής των πάσης φύσεως περιουσιακών στοιχείων της λυόμενης επιχείρησης, που αποτελείται από τον Γενικό Διευθυντή Εσωτερικής Λειτουργίας ή έναν Διευθυντή της αποκεντρωμένης διοίκησης στην περιφερειακή ενότητα ως πρόεδρο, έναν (1) υπάλληλο της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης, τον Πρόεδρο του διοικητικού συμβουλίου της επιχείρησης, τους αντι-δημάρχους οικονομικών ή άλλους αντιδημάρχους, αν δεν έχουν οριστεί αντιδήμαρχοι οικονομικών από τους οικείους δημάρχους, και τους Προϊστάμενους Οικονομικών Υπηρεσιών των συμμετεχόντων δήμων. Εφόσον προκύπτουν ειδικότερα ζητήματα νομικής, τεχνικής ή οικονομικής φύσης, η Επιτροπή δύναται να ζητά τη συνδρομή των υπηρεσιών των δήμων ή και εξωτερικών συνεργατών κατά την κρίση της.

β. Η κυριότητα και κάθε άλλο εμπράγματο δικαίωμα επί των ακινήτων και δικτύων της επιχείρησης μεταβιβάζονται αυτοδικαίως στον δήμο, εντός των διοικητικών ορίων του οποίου βρίσκονται. Τα κινητά και ο κάθε είδους εξοπλισμός που εξυπηρετεί ή συνδέεται λειτουργικά με τα ακίνητα που μεταβιβάζονται, μεταφέρονται κατά προτεραιότητα στον κύριο του ακινήτου ή των δικτύων. Ρυθμίσεις οφειλών συνεχίζουν να εξυπηρετούνται από τον δήμο που αποτελούσε την έδρα της επιχείρησης.

γ. Η Επιτροπή συνεδριάζει σε χώρο που ορίζεται από τον Πρόεδρο αυτής και ολοκληρώνει το έργο της καταγραφής μέσα σε προθεσμία ενός (1) μηνός από τη σύστασή της, εκδίδοντας απόφαση κατανομής των πάσης φύσεως

περιουσιακών στοιχείων στους δήμους. Η ανωτέρω απόφαση διαβιβάζεται στον Γραμματέα της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης, ο οποίος εκδίδει αμελλητί διαπιστωτική πράξη περιέλευσης των πάσης φύσεως περιουσιακών στοιχείων αυτών στους οικείους δήμους, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Εφόσον προκύψουν νέα περιουσιακά στοιχεία που δεν καταγράφηκαν σύμφωνα με τα ανωτέρω, καταγράφονται σε συμπληρωματική έκθεση από την Επιτροπή. Εφόσον προκύπτει ανάγκη ανακατανομής της περιουσίας, η Επιτροπή επιλαμβάνεται άμεσα με τροποποιητική συμπληρωματική απόφασή της. Στην περίπτωση του προηγούμενου εδαφίου, εκδίδεται συμπληρωματική πράξη του Γραμματέα της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

δ. Η πράξη του Γραμματέα της αποκεντρωμένης διοίκησης και απόσπασμα της έκθεσης απογραφής, η οποία περιγράφει τα ακίνητα που αποκτώνται κατά κυριότητα και τα λοιπά εμπράγματα δικαιώματα, καταχωρίζονται ατελώς στα οικεία υποθηκοφυλακεία ή κτηματολογικά γραφεία.

ε. Για την απόδοση των περιουσιακών στοιχείων, συντάσσεται πρωτόκολλο παράδοσης - παραλαβής.

στ. Οι δήμοι υπεισέρχονται αυτοδικαίως από τη δημοσίευση της ως άνω πράξης του Γραμματέα στις ενεργές συμβάσεις μίσθωσης των ακινήτων που βρίσκονται εντός των διοικητικών τους ορίων και τα οποία εκμισθώνει ή μισθώνει η επιχείρηση. Λοιπές ενεργές συμβάσεις εκτελούνται από τον δήμο που αποτελούσε την έδρα της επιχείρησης, προκειμένου να εισπράξει και να καταβάλλει όλες τις απαιτήσεις και τις αντίστοιχες υποχρεώσεις. Πράξεις, έργα και δράσεις που έχουν ενταχθεί και προτάσεις που έχουν υποβληθεί για χρηματοδότηση από οποιαδήποτε πηγή με δικαιούχο την επιχείρηση δύναται να συνεχιστούν από τον δήμο της έδρας αυτής ή από τους δήμους στους οποίους αυτά αφορούν, όπως αυτά καθορίζονται στη σύμβαση της περ. η'.

ζ. Από τη λύση της επιχείρησης, οι εκκρεμείς δίκες συνεχίζονται χωρίς να επέρχεται βίαιη διακοπή τους και χωρίς να απαιτείται ειδική διαδικαστική πράξη για καθεμία από αυτές, από τον διάδοχο δήμο επί του αντικειμένου της δίκης.

η. Για την εφαρμογή των ανωτέρω συνάπτονται συμβάσεις μεταξύ των εμπλεκόμενων δήμων, στις οποίες καθορίζονται μεταξύ άλλων οι υποχρεώσεις και οι απαιτήσεις τους, ο τρόπος καταβολής και είσπραξης των

ποσών που τους αφορούν, ο τρόπος απασχόλησης του προσωπικού αυτών εφόσον απαιτείται, καθώς και οι επιτροπές παρακολούθησης για την υλοποίηση των όρων της σύμβασης. Εφόσον προκύπτει οικονομική επιβάρυνση ή έσοδο για τους δήμους που δεν συνυπολογίσθηκαν στην κατανομή των περιουσιακών στοιχείων, όπως και τυχόν ταμειακά υπόλοιπα και υπόλοιπα τραπεζικών λογαριασμών, αυτά επιμερίζονται από τον Προϊστάμενο της Οικονομικής Υπηρεσίας του δήμου της έδρας της επιχείρησης με μοναδικό κριτήριο το μέγεθος του πληθυσμού τους.

θ. Το πάσης φύσεως προσωπικό, συμπεριλαμβανομένου του προσωπικού που απασχολείται με συμβάσεις μίσθωσης έργου, μεταφέρεται αυτοδικαίως και κατανέμεται, με την ίδια σχέση εργασίας ή έργου, με απόφαση του Γραμματέα της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης, στους οικείους δήμους, ανάλογα με τον πληθυσμό τους, σύμφωνα με την παρ. 2, λαμβανομένης υπόψη της προϋπηρεσίας του προσωπικού που υπηρετεί με συμβάσεις εργασίας.

8. Τα δημοτικά περιφερειακά θέατρα εξαιρούνται από τις διατάξεις του παρόντος.

Άρθρο 30

Σύσταση επιτροπών - Αύξηση αριθμού αντιδημάρχων - Ρυθμίσεις κινητικότητας και ενεργειακών κοινοτήτων

1. Το δημοτικό συμβούλιο, με απόφασή του, δύναται να συστήνει επιτροπές για την εύρυθμη άσκηση των αρμοδιοτήτων των καταργούμενων νομικών προσώπων σύμφωνα με το παρόν Μέρος. Στα μέλη των επιτροπών αυτών δεν παρέχεται αμοιβή ή άλλη αποζημίωση, πλην των εξόδων κίνησης που καταβάλλονται στον πρόεδρο αυτών σύμφωνα με την υποπαρ. Δ.9 της παρ. Δ' του άρθρου 2 του ν. 4336/2015 (Α' 94). Στις επιτροπές αυτές, στις οποίες δύνανται να συμμετέχουν και μη αιρετά μέλη, ως πρόεδρος ορίζεται δημοτικός σύμβουλος ή πρόσωπο εγνωσμένου κύρους, με συναφή με το αντικείμενο της επιτροπής εμπειρία. Για θέματα αρμοδιοτήτων των καταργούμενων σχολικών επιτροπών συστήνονται υποχρεωτικά έως δύο (2) επιτροπές σε κάθε δήμο ή μία (1) επιτροπή ανά δημοτική κοινότητα, αποκλειστικά στους δήμους με πληθυσμό άνω των εκατό χιλιάδων (100.000) κατοίκων. Στις επιτροπές του προηγούμενου εδαφίου μετέχει υποχρεωτικά ένας διευθυντής σχολικών μονάδων πρωτοβάθμιας ή δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης του οικείου δήμου ή δημοτικής κοινότητας αντίστοιχα, και ένας εκπρόσωπος της αντίστοιχης ένωσης γονέων ή όπου δεν υπάρχει, ένας εκπρόσωπος των υφισταμένων συλλόγων γονέων, κατά προτεραιότητα

μεγέθους σε μαθητικό δυναμικό, με τους αναπληρωτές τους. Κατά τις συνεδριάσεις της ανωτέρω επιτροπής, όταν συζητούνται θέματα που αφορούν μια συγκεκριμένη σχολική μονάδα, δύναται να καλείται επιπλέον ο οικείος διευθυντής.

2. Για κάθε ένα νομικό πρόσωπο που καταργείται σύμφωνα με τον παρόντα ή για κάθε νομικό πρόσωπο που λειτουργούσε σύμφωνα με τα άρθρα 239 έως 242 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων [ν. 3463/2006 (Α' 114)] ή την περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 252 του ν. 3463/2006 και την παρ. 1 του άρθρου 156 του ν. 4600/2019 (Α' 43) και έχει καταργηθεί κατά την τρέχουσα δημοτική περίοδο, αυξάνεται ο αριθμός των αντιδημάρχων που προβλέπεται στην παρ. 2 του άρθρου 59 του ν. 3852/2010 (Α' 87) κατά έναν (1) στον οικείο δήμο, εφόσον ο μέσος όρος του προϋπολογισμού του καταργούμενου νομικού προσώπου των πέντε (5) τελευταίων ετών είναι μεγαλύτερος των εξακοσίων χιλιάδων (600.000) ευρώ.

3. Για τους αντιδημάρχους της παρ. 2 του παρόντος δεν αυξάνεται ο αριθμός των ειδικών συμβούλων ή ειδικών συνεργατών ή επιστημονικών συνεργατών που συστήνονται σύμφωνα με την περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 163 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ν. 3584/2007, Α' 143).

4. Για δήμους στους οποίους καταργούνται νομικά πρόσωπα σύμφωνα με το παρόν Μέρος, το ποσοστό της παρ. 4 του άρθρου 4 του ν. 4440/2016 (Α' 224) περί κινητικότητας, ανέρχεται στο ογδόντα τοις εκατό (80%) έως τις 31.12.2026.

5. Ο περιορισμός ως προς το ποσοστό των Ο.Τ.Α. των περ. α) και β) της παρ. 1 του άρθρου 3 του ν. 4513/2018 (Α' 9), της παρ. 1 του άρθρου 6Δ του ν. 3468/2006 (Α' 129), καθώς και της παρ. 1 του άρθρου 47Γ του ν. 4001/2011 (Α' 179) περί συνεταιριστικών μερίδων Ενεργειακής Κοινότητας, Κοινότητας Ανανεώσιμης Ενέργειας και Ενεργειακής Κοινότητας Πολιτών, δεν εφαρμόζεται όταν μετά την κατάργηση νομικών προσώπων με το παρόν Μέρος, η συνολική συμμετοχή των Ο.Τ.Α. στην ενεργειακή κοινότητα, ως καθολικού διαδόχου των καταργούμενων νομικών προσώπων, υπερβαίνει το σαράντα τοις εκατό (40%). Σε κάθε περίπτωση συνεχίζουν να ισχύουν η περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 9 του ν. 4513/2018, η περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 61B του ν. 3468/2006 και η περ. α) του 471 του ν. 4001/2011 περί λύσης των κοινοτήτων σε περίπτωση μη αντικατάστασης ή συμπλήρωσης των μελών. Ειδικά για την εφαρμογή της παρούσας, τα μέλη αντικαθίστανται ή συμπληρώνονται ώστε να τηρείται ο ελάχιστος αριθμός μελών των εν λόγω

κοινοτήτων εντός έξι (6) μηνών από την κατάργηση των αντίστοιχων νομικών προσώπων σύμφωνα με το παρόν Μέρος.

Άρθρο 31

Περιορισμός ίδρυσης νέων νομικών προσώπων από τους Ο.Τ.Α. α' βαθμού

Δεν επιτρέπεται η ίδρυση νομικών προσώπων από Ο.Τ.Α. α' βαθμού τα οποία συστήνονται σύμφωνα με το άρθρο 103 του ν. 3852/2010 (Α' 87), καθώς και με τα άρθρα 239, 243 και 254 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων [ν. 3463/2006 (Α' 114)].

Άρθρο 32

Κατάρτιση οργανισμού εσωτερικής υπηρεσίας ιδρύματος - Τροποποίηση άρθρου 226

ν. 3463/2006

Στο άρθρο 226 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων [ν. 3463/2006 (Α' 114)], περί σύστασης ιδρύματος, επέρχονται οι εξής αλλαγές: α) στο πρώτο εδάφιο αα) επέρχονται νομοτεχνικές βελτιώσεις, αβ) μετά τη λέξη «Δημοτικά» διαγράφονται οι λέξεις «ή κοινοτικά», αγ) μετά τις λέξεις «του δημοτικού» διαγράφονται οι λέξεις «ή κοινοτικού», β) προστίθεται νέο δεύτερο εδάφιο, γ) διαγράφονται τα δύο τελευταία υφιστάμενα εδάφια και το άρθρο 226 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 226

Σύσταση ιδρύματος

Δημοτικά ιδρύματα όπως, βρεφοκομεία, ορφανοτροφεία, γηροκομεία, μουσεία ή άλλα επιστημονικά ιδρύματα, συστήνονται, ως νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, ύστερα από απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, με προεδρικό διάταγμα, που ορίζει τον σκοπό, τα όργανα της διοίκησης, τους πόρους, την περιουσία που αφιερώνεται σε αυτό και το όνομα του ιδρύματος. Με το ίδιο προεδρικό διάταγμα καταρτίζεται ο οργανισμός εσωτερικής υπηρεσίας του ιδρύματος. Το προεδρικό διάταγμα εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών και του αρμόδιου καθ' ύλην Υπουργού, αφού τηρηθούν και οι ειδικές, για κάθε κατηγορία ιδρυμάτων, διατάξεις.»

ΜΕΡΟΣ Δ΄

ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΕΠΙΔΟΣΕΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Άρθρο 33

Κόμβος Παρακολούθησης Επιδόσεων

Τοπικής Αυτοδιοίκησης

1. Για τη χάραξη αποτελεσματικών και στοχευμένων πολιτικών για την τοπική αυτοδιοίκηση, καθώς και για την παρακολούθηση των επιδόσεων των Ο.Τ.Α. και των νομικών προσώπων τους, δημιουργείται στο Υπουργείο Εσωτερικών διαδικτυακός κόμβος παρακολούθησης των επιδόσεων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης στον ηλεκτρονικό σύνδεσμο deikt.esota.gov.gr, στον οποίο: α) Συλλέγονται στοιχεία που αφορούν στην οικονομική και διοικητική λειτουργία και δραστηριότητά τους, σύμφωνα με το άρθρο 75 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων [ν. 3463/2006 (Α΄ 114)] περί άσκησης αρμοδιοτήτων δήμων και το άρθρο 10 του ν. 4830/2021 (Α΄ 169) περί αρμοδιοτήτων και υποχρεώσεων δήμων για τη διαχείριση των αδέσποτων ζώων συντροφιάς, όσον αφορά στους Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού, και σύμφωνα με το άρθρο 186 του ν. 3852/2010 (Α΄ 87) περί αρμοδιοτήτων Περιφερειών, όσον αφορά στους Ο.Τ.Α. β΄ βαθμού και β) δημοσιεύονται, κατόπιν επεξεργασίας, δείκτες μέτρησης και αξιολόγησης των επιδόσεών τους.

2. Τα στοιχεία που υποβάλλονται στον ανωτέρω Κόμβο εξάγονται απευθείας από τα πληροφοριακά συστήματα των δήμων και των περιφερειών και είναι διαθέσιμα ως ανοικτά δεδομένα που δημοσιοποιούνται στο data.gov.gr με βάση τις απαιτήσεις του άρθρου 63 του ν. 4727/2020 (Α΄ 184).

3. Ο οικείος Ο.Τ.Α. είναι αρμόδιος για τη συγκέντρωση και αποστολή στοιχείων και για νομικά πρόσωπα στα οποία συμμετέχει. Με ευθύνη του Γενικού Γραμματέα του δήμου ή του Εκτελεστικού Γραμματέα της περιφέρειας και, σε περίπτωση έλλειψης αυτών, με ευθύνη του Προϊστάμενου Οικονομικής Υπηρεσίας ή του ασκούντος χρέη Προϊσταμένου Οικονομικής Υπηρεσίας συλλέγονται και αποστέλλονται τα απαραίτητα προς δημοσιοποίηση στοιχεία. Για τους συνδέσμους Ο.Τ.Α. και τους Φορείς Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (Φο.Δ.Σ.Α.), αρμόδιος για την αποστολή των στοιχείων είναι ο πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου, ο οποίος μπορεί να εξουσιοδοτήσει αρμόδιο προϊστάμενο οργανικής μονάδας για την ευθύνη αποστολής των στοιχείων.

4. Τα πρόσωπα της παρ. 3 φέρουν την ευθύνη για την ακρίβεια, την εγκυρότητα και την έγκαιρη αποστολή αυτών των στοιχείων.

5. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών και των κατά περίπτωση αρμόδιων Υπουργών ή των Προέδρων και Διοικητών Ανεξάρτητων Αρχών, δύνανται να συμπεριλαμβάνονται στα δεδομένα του παρόντος και δεδομένα από βάσεις δεδομένων του ελληνικού Δημοσίου, εφόσον έχουν γεωγραφική αναφορά σε επίπεδο δήμου ή περιφέρειας.

6. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, η οποία εκδίδεται ύστερα από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας και της Ένωσης Περιφερειών Ελλάδας, μπορούν να θεσπίζονται ετήσια βραβεία για τους Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού, οι οποίοι έχουν επιδείξει βελτίωση των δεικτών επιδόσεων σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Τα βραβεία δύνανται να συνοδεύονται από χρηματικό έπαθλο, το συνολικό ύψος των οποίων μπορεί να φτάσει έως ποσοστό μηδέν κόμμα δύο τοις χιλίοις (0,2%) επί του συνολικού ετήσιου ύψους των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων των δήμων και των περιφερειών αντίστοιχα.

7. Για την υλοποίηση της προετοιμασίας άντλησης των δεδομένων των δήμων και των περιφερειών που υποβάλλονται στον κόμβο της παρ. 1 του παρόντος, οι Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού και τα νομικά τους πρόσωπα δύνανται να χρηματοδοτούνται από τα ειδικά χρηματοδοτικά προγράμματα των άρθρων 69 έως και 71 του ν. 4509/2017 (Α' 201), καθώς και από οποιουδήποτε άλλους πόρους των Ο.Τ.Α..

ΜΕΡΟΣ Ε΄

ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Άρθρο 34

Παροχή χρηματικού επιδόματος

**σε εργαζομένους Ο.Τ.Α. - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 32 ν.
4483/2017**

Στην παρ. 1 του άρθρου 32 του ν. 4483/2017 (Α' 107), περί παροχής κινήτρων σε εργαζομένους από Ο.Τ.Α. ορεινών και νησιωτικών περιοχών, επέρχονται οι εξής αλλαγές: α) στο πρώτο εδάφιο οι λέξεις «ή κοινοτικών» διαγράφονται, β) στο τρίτο εδάφιο η λέξη «πραγματικού» αντικαθίσταται από τη λέξη «μόνιμου», γ) στο πέμπτο εδάφιο προστίθενται οι λέξεις «και καθορίζεται το ύψος του χρηματικού επιδόματος», δ) διαγράφεται το τελευταίο εδάφιο και η παρ. 1 του άρθρου 32 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Οι ορεινοί δήμοι του άρθρου 1 του ν. 3852/2010 (Α' 87), οι δήμοι με πληθυσμό έως 30.000 κατοίκους, των οποίων τουλάχιστον το πενήντα τοις εκατό (50%) των δημοτικών κοινοτήτων χαρακτηρίζονται ως ορεινές στο Μητρώο Δήμων, Κοινοτήτων και Οικισμών της ΕΛ.ΣΤΑΤ., οι νησιωτικοί δήμοι, τα νομικά πρόσωπα αυτών, καθώς και οι Ο.Τ.Α. β' βαθμού στην εδαφική περιφέρεια των οποίων ανήκουν οι προαναφερόμενοι δήμοι, μπορούν να παρέχουν δωρεάν σίτιση και κατάλυμα διαμονής:

α) στους υπάλληλους τους, μονίμους και με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου, αορίστου ή ορισμένου χρόνου, β) στο ιατρικό, παραϊατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό των κέντρων υγείας και των δημόσιων νοσοκομείων, στο προσωπικό του Εθνικού Κέντρου Άμεσης Βοήθειας (Ε.Κ.Α.Β.),

γ) στο ένστολο προσωπικό της Ελληνικής Αστυνομίας, του Λιμενικού Σώματος - Ελληνικής Ακτοφυλακής και του Πυροσβεστικού Σώματος και

δ) στους αναπληρωτές εκπαιδευτικούς πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και μέλη Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Ε.Π.) και Ειδικού Βοηθητικού Προσωπικού (Ε.Β.Π.), οι οποίοι παρέχουν υπηρεσία στις περιοχές δικαιοδοσίας τους.

Η παροχή του προηγούμενου εδαφίου μπορεί να χορηγείται και σε υπαλλήλους που αποσπώνται στους δήμους αυτούς για τη στελέχωση των Υπηρεσιών τους. Ο υπολογισμός του πληθυσμού γίνεται σύμφωνα με τα στοιχεία μόνιμου πληθυσμού της τελευταίας απογραφής.

Η παροχή του πρώτου εδαφίου επιτρέπεται να καταβάλλεται σε είδος και με τη μορφή χρηματικού επιδόματος προς κάλυψη της σχετικής δαπάνης των δικαιούχων. Με την απόφαση του οικείου δημοτικού, περιφερειακού ή Διοικητικού Συμβουλίου της παρ. 2, εξειδικεύεται ο τρόπος παροχής της σίτισης και του καταλύματος διαμονής και καθορίζεται το ύψος του χρηματικού επιδόματος. Το συνολικό ύψος της παροχής, σε είδος και σε χρήμα, δεν μπορεί να υπερβαίνει τη δαπάνη των δικαιούχων.»

Άρθρο 35

Ρύθμιση θεμάτων προϋπολογισμού Ο.Τ.Α.

Οι παρ. 1 και 2 του άρθρου 15 του ν. 4915/2022 (Α' 63) και το τριακοστό άρθρο του ν. 4917/2022 (Α' 67), περί προϋπολογισμού των Ο.Τ.Α., εφαρμόζονται και για την κατάρτιση και τις αναμορφώσεις του προϋπολογισμού των δήμων οικονομικού έτους 2024.

Άρθρο 36

Τέλη ενεργών παραχωρήσεων μεταλλείων - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 176 Μεταλλευτικού Κώδικα

Στην παρ. 2 του άρθρου 176 του Μεταλλευτικού Κώδικα [ν.δ. 210/1973 (Α' 277)], περί καθορισμού τελών ενεργών παραχωρήσεων μεταλλείων, επέρχονται οι εξής αλλαγές: α) διαγράφεται το δεύτερο εδάφιο, β) στο πρώτο και στο νέο δεύτερο εδάφιο τροποποιούνται τα εξουσιοδοτούμενα όργανα και η παρ. 2 του άρθρου 176 διαμορφώνεται ως εξής:

«2. Από τα τέλη που βεβαιώνονται και εισπράττονται ετησίως από το ελληνικό Δημόσιο για ενεργές παραχωρήσεις μεταλλείων, σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο, ποσοστό ύψους είκοσι τοις εκατό (20%) διατίθεται, για εκάστη ενεργή παραχώρηση, με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας στους οικείους δήμους, εντός των ορίων των οποίων διενεργείται η μεταλλευτική δραστηριότητα, ανάλογα με το ποσοστό επιφάνειας του χώρου εκμετάλλευσης που εμπίπτει εντός των διοικητικών ορίων εκάστου δήμου, σύμφωνα με τις ισχύουσες εγκεκριμένες τεχνικές μελέτες. Με την ανωτέρω απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, σε εξαιρετικές περιπτώσεις που διαπιστώνονται από τον οικείο Υπουργό, το ποσοστό του τέλους για ενεργές παραχωρήσεις μεταλλείων που διατίθεται στους οικείους δήμους δύναται να αναπροσαρμόζεται σε υψηλότερα επίπεδα χωρίς να μπορεί να υπερβεί το σαράντα τοις εκατό (40%).»

Άρθρο 37

Εξαίρεση κοστολόγησης και τιμολόγησης αποβλήτων πρόληψης πυρκαγιών και πλημμυρών από τους Φορείς Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων - Προσθήκη παρ. 4 στο άρθρο 39 του ν. 4819/2021

Στο άρθρο 39 του ν. 4819/2021 (Α' 129), περί κανόνων κοστολόγησης και τιμολόγησης Φορέων Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων, προστίθεται παρ. 4 και το άρθρο 39 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 39

Κανόνες κοστολόγησης και τιμολόγησης

Φορέων Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων

1. Οι Φορείς Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (Φο.Δ.Σ.Α.), κατά τη διαμόρφωση του κανονισμού τιμολόγησης, κοστολογούν ξεχωριστά τις υπηρεσίες που παρέχουν προς τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) α' βαθμού, με βάση το πραγματικό κόστος κάθε υπηρεσίας, λαμβανομένου υπόψη του κόστους αποκατάστασης και μεταφροντίδας των εγκαταστάσεων και συνυπολογιζόμενων των εσόδων, ιδίως από την εμπορία υλικών. Το πρώτο εδάφιο ισχύει τουλάχιστον για την επεξεργασία των σύμμεικτων αστικών αποβλήτων, των χωριστά συλλεγέντων βιοαποβλήτων και των χωριστά συλλεγέντων ανακυκλώσιμων υλικών που προκύπτουν από τα Κέντρα Διαλογής Ανακυκλώσιμων Υλικών, τις Μονάδες Επεξεργασίας Βιολογικών Αποβλήτων και τις Μονάδες Μηχανικής Βιολογικής Επεξεργασίας. Με βάση την κοστολόγηση των υπηρεσιών διαμορφώνονται τα τέλη που καταβάλλονται από τους Ο.Τ.Α. α' βαθμού, σε ευρώ ανά τόνο.

2. Οι Φο.Δ.Σ.Α. μειώνουν τα τέλη της παρ. 1 σε συνάρτηση με την απόδοση:

α) της προετοιμασίας για επαναχρησιμοποίηση - ανακύκλωση των αστικών αποβλήτων σε σχέση με τα συνολικά αστικά απόβλητα που διαχειρίζεται ο Ο.Τ.Α. α' βαθμού,

β) της χωριστής συλλογής των βιοαποβλήτων σε σχέση με τα συνολικά αστικά απόβλητα που διαχειρίζεται ο Ο.Τ.Α. α' βαθμού.

3. Οι Φο.Δ.Σ.Α. δύνανται να μειώσουν, επιπλέον των προβλεπόμενων στην παρ. 2, τα τέλη της παρ. 1, εφαρμόζοντας κατάλληλους συντελεστές, σε

συνάρτηση με την απόδοση της προετοιμασίας για επαναχρησιμοποίηση - ανακύκλωση για λοιπά ρεύματα ανακυκλώσιμων υλικών.

Η τιμολόγηση αποσκοπεί στην πλήρη ανάκτηση του κόστους και ο κανονισμός τιμολόγησης διαμορφώνεται σύμφωνα με την απόφαση της παρ. 16 του άρθρου 72.

4. Στις περιοχές που κηρύσσονται σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης πολιτικής προστασίας, σύμφωνα με το άρθρο 25 του ν. 4662/2020 (Α' 27), υλικά που περισυλλέγονται από δήμους ή από εντεταλμένα από αυτούς συνεργεία παραλαμβάνονται ατελώς και δίχως επιβάρυνση του δήμου από τον οικείο Φο.Δ.Σ.Α., με τη σύμφωνη γνώμη του τελευταίου, εφόσον αποδεδειγμένα αποτελούν υλικά που έχουν συλλεχθεί στο πλαίσιο αποκατάστασης ζημιών λόγω πυρκαγιών ή πλημμυρών.

Άρθρο 38

Διάρκεια της ισχύος του προϋπολογισμού των νομικών προσώπων που έχουν καταργηθεί ή λυθεί - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 160 ν. 3463/2006

Στην παρ. 1 του άρθρου 160 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων [ν. 3463/2006 (Α' 114)], περί της διάρκειας της ισχύος του προϋπολογισμού προστίθεται περ. γ' και η παρ. 1 του άρθρου 160 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Όσπου να αρχίσει να ισχύει ο νέος προϋπολογισμός, και πάντως όχι αργότερα από το τέλος Μαρτίου του επόμενου οικονομικού έτους, ισχύει ο προϋπολογισμός του έτους που έχει λήξει, κατά παρέκκλιση κάθε άλλης γενικής ή ειδικής διάταξης, για την είσπραξη κάθε είδους εσόδου και για τη διενέργεια και την πληρωμή μόνον:

α) Των υποχρεωτικών δαπανών που αναφέρονται στην παρ. 1 του άρθρου 158.

β) Των δαπανών που γίνονται για ειδικούς σκοπούς, βάσει διάταξης νόμου, κατόπιν αποφάσεων Χρηματοδότησης από την Κρατική Διοίκηση, καθώς και αυτών που γίνονται στο πλαίσιο της υλοποίησης εγκεκριμένων έργων ή δράσεων, τα οποία συγχρηματοδοτούνται από πόρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

γ) Των δαπανών που γίνονται για την άσκηση των αρμοδιοτήτων νομικών προσώπων που έχουν λυθεί ή καταργηθεί.»

Άρθρο 39

Παράταση χρόνου παύσης άσκησης αρμοδιοτήτων που έχουν ανατεθεί σε δημοτικούς υπαλλήλους - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 36 ν. 5003/2002

Στην παρ. 1 του άρθρου 36 του ν. 5003/2022 (Α' 230) περί μεταβατικών διατάξεων αντικαθίστανται οι λέξεις «μετά την πάροδο δώδεκα (12) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος» από τις λέξεις «μετά την 30ή.6.2024» και η παρ. 1 του άρθρου 36 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Αρμοδιότητες που έχουν ανατεθεί σε δημοτικούς υπαλλήλους κατ' εφαρμογή των άρθρων 81 του ν. 4172/2013 (Α' 167) και 19 του ν. 4325/2015 (Α' 47), παύουν να ασκούνται μετά την 30ή.6.2024.»

Άρθρο 40

Σύσταση Γενικών Διευθύνσεων στους δήμους -

Αντικατάσταση παρ. 4 άρθρου 10 ν. 3584/2007

Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων

Η παρ. 4 του άρθρου 10 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων [ν. 3584/2007 (Α' 143)] περί οργανισμών εσωτερικής υπηρεσίας και συγκρότηση υπηρεσιών δήμων αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Με τον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας, σε Δήμους που έχουν πληθυσμό από τριάντα χιλιάδες κατοίκους (30.000) έως εβδομήντα πέντε χιλιάδες (75.000) κατοίκους, καθώς και σε Συνδέσμους με συνολικό πληθυσμό των μελών τους πάνω από τριακόσιες χιλιάδες (300.000) κατοίκους μπορεί να συσταθεί μία (1) Γενική Διεύθυνση.

Για τους δήμους με πληθυσμό από εβδομήντα πέντε χιλιάδες και ένα εκατομμύριο (75.001) έως και εκατόν πενήντα χιλιάδες κατοίκους (150.000) μπορούν να συσταθούν έως δύο (2) Γενικές Διευθύνσεις. Για τους Δήμους με πληθυσμό μεγαλύτερο των εκατό πενήντα χιλιάδων και ενός εκατομμυρίου (150.001) μπορούν να συσταθούν έως τρεις Γενικές Διευθύνσεις. Ειδικά στον Δήμο Αθηναίων μπορεί να συσταθούν μέχρι τέσσερις (4) Γενικές Διευθύνσεις.»

Άρθρο 41

Αρμοδιότητα αποκομιδής απορριμμάτων οδικού δικτύου

- 1.** Από την 1η.1.2024, η ευθύνη αποκομιδής απορριμμάτων του οδικού δικτύου αρμοδιότητας περιφερειών και των παράπλευρων δρόμων αυτών, των νησίδων τους, των υπόγειων διαβάσεων, καθώς και των πρανών αυτών ασκείται από τους δήμους, κατά το τμήμα που διέρχεται εντός των ορίων τους. Εφόσον νησίδα του οδικού δικτύου αποτελεί όριο όμορων δήμων, η αρμοδιότητα για τον καθαρισμό της νησίδας ασκείται από τον μεγαλύτερο πληθυσμιακά δήμο.
- 2.** Με απόφαση του οικείου Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης μεταβιβάζονται στους δήμους από την 1η.1.2024 τα οχήματα των περιφερειών, τα οποία χρησιμοποιούνται για την καθαριότητα του οδικού δικτύου. Για την κατανομή από τον Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης λαμβάνεται υπόψη το μήκος του οδικού δικτύου της παρ. 1 και ιδίως η ύπαρξη ικανού αριθμού οχημάτων από τους δήμους.
- 3.** Συμβάσεις που έχουν συναφθεί για την καθαριότητα του οδικού δικτύου από τις περιφέρειες εκτελούνται από την ίδια αναθέτουσα αρχή έως τη λήξη τους. Η περιφέρεια ενημερώνει έως την 31η.12.2023 τους οικείους δήμους για την ύπαρξη συμβάσεων, τους αναδόχους αυτών και την ημερομηνία ολοκλήρωσής τους.
- 4.** Στο παρόν υπάγεται και το οδικό δίκτυο του άρθρου 46.
- 5.** Με απόφαση του αρμοδίου οργάνου του Υπουργείου Εσωτερικών κατανέμονται στους Δήμους τα ποσά για την άσκηση της αρμοδιότητας του παρόντος από τους Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους του άρθρου 260 του ν. 3852/2010 (Α' 87), τα οποία δεν δύναται να υπερβαίνουν το δύο τοις εκατό (2%) του συνολικού ετήσιου ύψους αυτών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΥΖΩΙΑ ΤΩΝ ΖΩΩΝ ΣΥΝΤΡΟΦΙΑΣ

Άρθρο 42

Υποβολή σχεδίου επιχειρησιακού προγράμματος των δήμων σχετικά με τις υποχρεώσεις που θεσπίζονται από τον ν. 4830/2021 - Τροποποίηση περ. α΄ παρ. 2 άρθρου 3 ν. 4830/2021

Στο πρώτο εδάφιο της περ. α΄ της παρ. 2 του άρθρου 3 του ν. 4830/2021 (Α΄ 169), περί αρμοδιοτήτων των δήμων για τα αδέσποτα ζώα συντροφιάς, οι λέξεις «προς έγκριση» διαγράφονται και η περ. α΄ της παρ. 2 του άρθρου 3 διαμορφώνεται ως εξής:

«α) Την περιοδική σύνταξη και υποβολή στο Τμήμα Προστασίας Ζώων Συντροφιάς της Διεύθυνσης Οργάνωσης και Λειτουργίας Τοπικής Αυτοδιοίκησης του Υπουργείου Εσωτερικών επιχειρησιακού προγράμματος, το οποίο περιλαμβάνει τις αναγκαίες δράσεις για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων των δήμων που θεσπίζονται με τον παρόντα προς τον σκοπό της ευζωίας και της αποτελεσματικής διαχείρισης των αδέσποτων ζώων, καθώς και της πρόληψης δημιουργίας νέων αδέσποτων ζώων, εντός των διοικητικών ορίων κάθε δήμου. Κάθε επιχειρησιακό πρόγραμμα συνοδεύεται από προϋπολογισμό των επιμέρους κονδυλίων που απαιτούνται για την υλοποίησή του, καθώς και από συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα υλοποίησης κάθε δράσης.»

Άρθρο 43

Εκούσιος αποχωρισμός δεσποζόμενου ζώου συντροφιάς - Παράδοση στον δήμο και σε φιλοζωικό σωματείο, οργάνωση ή καταφύγιο - Τροποποίηση περ. ζ΄ παρ. 1 άρθρου 9 ν. 4830/2021

Στην περ. ζ΄ της παρ. 1 του άρθρου 9 του ν. 4830/2021 (Α΄ 169), περί υποχρεώσεων ιδιοκτήτη ζώου συντροφιάς, προστίθενται έκτο και έβδομο εδάφιο και η περ. ζ΄ διαμορφώνεται ως εξής:

«ζ) Να μην εγκαταλείπει το ζώο συντροφιάς του. Σε περίπτωση που επιθυμεί να το αποχωριστεί, και εφόσον δεν έχει βρει νέο ιδιοκτήτη, υποχρεούται να γνωστοποιεί την πρόθεσή του αυτήν στην αρμόδια υπηρεσία του δήμου του τόπου της μόνιμης κατοικίας του προκειμένου, με μέριμνα του δήμου, να αναρτηθεί προς υιοθεσία στην Πανελλήνια Πλατφόρμα Υιοθεσίας Αδέσποτων Ζώων Συντροφιάς για χρονικό διάστημα δύο (2) μηνών, εφόσον πρόκειται για σκύλο ή γάτα. Ακολούθως, και εφόσον δεν βρεθεί νέος ιδιοκτήτης, το παραδίδει αποκλειστικά στην αρμόδια υπηρεσία του δήμου αυτού με την υπογραφή σχετικής υπεύθυνης δήλωσης και καταβολή ποσού τρι- ακόσιων (300) ευρώ για την παράδοση, εφόσον είναι σκύλος, ή εκατό (100) ευρώ, εφόσον είναι γάτα ή άλλο ζώο συντροφιάς. Ειδικά για τους σκύλους και τις γάτες, ο πιστοποιημένος υπάλληλος του δήμου μεριμνά άμεσα για την ενημέρωση του ΕΜΖΣ ως προς τη μεταβολή αυτή και την καταγραφή του ζώου ως αδέσποτου με τα στοιχεία του δήμου. Ιδιοκτήτης που αποχωρίζεται το ζώο συντροφιάς του και το παραδίδει στον δήμο, στερείται της δυνατότητας απόκτησης άλλου ζώου συντροφιάς για χρονικό διάστημα τριών (3) ετών. Αν συντρέχουν εξαιρετικοί λόγοι υγείας του ιδιοκτήτη, ο τελευταίος ή, σε περίπτωση θανάτου του, ο νόμιμος κληρονόμος του δύναται να παραδίδει σε φιλοζωικό σωματείο ή φιλοζωική οργάνωση μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που έχουν έδρα στην Ελλάδα και είναι καταχωρισμένα στο ΥποΜητρώο Φιλοζωικών Σωματείων και Οργανώσεων του Εθνικού Μητρώου Ζώων Συντροφιάς ή καταφύγιο που πληροί τις προδιαγραφές των άρθρων 28 και 29, το ζώο συντροφιάς με την υπογραφή σχετικής υπεύθυνης δήλωσης, χωρίς τις προϋποθέσεις των προηγούμενων εδαφίων. Στην περίπτωση αυτή, το ζώο καταχωρίζεται με την ένδειξη «αδέσποτο» και τα στοιχεία του φιλοζωικού σωματείου ή της φιλοζωικής οργάνωσης μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα ή του καταφυγίου στα οποία φιλοξενείται.»

Άρθρο 44

Περισυλλογή, ταφή και αποτέφρωση νεκρών

ζώων - Προσθήκη άρθρου 37 του ν. 4830/2021

Στο άρθρο 37 του ν. 4830/2021 (Α' 169), περί περισυλλογής, ταφής και αποτέφρωσης νεκρών ζώων, προστίθεται παρ. 4 και το άρθρο 37 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 37

Περισυλλογή, ταφή και αποτέφρωση νεκρών ζώων

1. Οι υπηρεσίες που είναι αρμόδιες για την καθαριότητα των οδών του εθνικού, επαρχιακού και αστικού δικτύου έχουν υποχρέωση να απομακρύνουν από τις οδούς και τα πεζοδρόμια τα νεκρά ζώα και να μεριμνούν για την αποτέφρωση ή την υγειονομική ταφή τους, σύμφωνα με τις διατάξεις της εθνικής και ενωσιακής νομοθεσίας. Πριν από την αποτέφρωση ή την ταφή των ζώων ενημερώνεται ο οικείος δήμος ή ο συμβεβλημένος κτηνίατρος των εταιρειών λειτουργίας των εθνικών οδών, εάν υφίσταται, προκειμένου να διαπιστώσει τυχόν παραβάσεις του παρόντος. Σε περίπτωση δεσποζόμενου ζώου, ενημερώνεται ο ιδιοκτήτης αυτού.

2. Η διάθεση των νεκρών ζώων, όπως η αποτέφρωση και η υγειονομική ταφή, πραγματοποιούνται σύμφωνα με την ισχύουσα εθνική και ενωσιακή νομοθεσία.

3. Αποτεφρωτήρια και κοιμητήρια ζώων ιδρύονται και λειτουργούν από οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης και συνδέσμους αυτών, καθώς και από φυσικά πρόσωπα, τα οποία πληρούν τις απαιτήσεις περιβαλλοντικής αδειοδότησης σύμφωνα με τον ν. 4014/2011 (Α' 209). Οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης μπορούν, επίσης, να συμβάλλονται με ιδιωτικά αποτεφρωτήρια και κοιμητήρια ζώων σύμφωνα με τον ν. 4412/2016 (Α' 147).

4. Οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης και οι σύνδεσμοι αυτών συνεργάζονται με τα καταφύγια αδέσποτων ζώων για τη διαχείριση των νεκρών ζώων του καταφυγίου.»

Άρθρο 45

Παράταση προθεσμίας συμμόρφωσης λειτουργούντων καταφυγίων ζώων συντροφιάς με τις προδιαγραφές του ν. 4830/2021 -

Τροποποίηση παρ. 6 άρθρου 46 ν. 4830/2021

Στο πρώτο και τρίτο εδάφιο της παρ. 6 του άρθρου 46 του ν. 4830/2021 (Α' 169), περί λειτουργούντων καταφυγίων, η ημερομηνία «30.9.2023» αντικαθίσταται με την ημερομηνία «31.5.2024» και η παρ. 6 του άρθρου 46 διαμορφώνεται ως εξής:

«6. Λειτουργούντα κατά τη 18η.9.2021 καταφύγια υποχρεούνται να συμμορφωθούν με τις προδιαγραφές των άρθρων 28 και 29 έως τις 31.5.2024. Αποφάσεις σφράγισης καταφυγίων αναστέλλονται μέχρι την

ανωτέρω ημερομηνία, εκτός αν διαπιστωθεί από έκθεση των αρμοδίων οργάνων ότι απειλείται η ζωή των φιλοξενούμενων ζώων. Καταφύγια που έχουν αδειοδοτηθεί μέχρι την 18η.9.2021, υποχρεούνται να συμμορφωθούν προς τις υποχρεώσεις των άρθρων 28 και 29 έως τις 31.5.2024.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄

ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΚΑΙ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ

ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥΝΤΩΝ ΧΕΡΣΑΙΩΝ ΣΥΝΟΡΙΑΚΩΝ ΣΤΑΘΜΩΝ

Άρθρο 46

Αρμοδιότητα συντήρησης και κατασκευής οδικού δικτύου σε χώρους χερσαίων συνοριακών σταθμών

- 1.** Αρμόδια για την κατασκευή, τη συντήρηση και τον εκχιονισμό του οδικού δικτύου, καθώς και των παράπλευρων δρόμων αυτού, που εξυπηρετούν χερσαίους συνοριακούς σταθμούς, σε απόσταση διακοσίων (200) μέτρων από τον κάθε συνοριακό σταθμό και μέχρι το φυσικό όριο της Επικράτειας ορίζεται η οικεία περιφέρεια.
- 2.** Εξαιρούνται από την παρ. 1 τμήματα του οδικού δικτύου που έχουν παραχωρηθεί δυνάμει σχετικής σύμβασης.

Άρθρο 47

Χρηματοδότηση έργων κατασκευής και αναβάθμισης χερσαίων συνοριακών σταθμών

Έργα χωροθέτησης, εγκατάστασης και κατασκευής νέων σταθμών, συντήρησης και αναβάθμισης λειτουργούντων χερσαίων συνοριακών σταθμών, καθώς και κατασκευής και συντήρησης του οδικού δικτύου του άρθρου 46 του παρόντος, δύναται να χρηματοδοτούνται από τα ειδικά αναπτυξιακά προγράμματα των άρθρων 69 έως και 71 του ν. 4509/2017 (Α' 201), καθώς και από πιστώσεις του Υπουργείου Εσωτερικών. Για αυτά τα έργα, δικαιούχος μπορεί να είναι το Υπουργείο Εσωτερικών, η οικεία αποκεντρωμένη διοίκηση και η οικεία περιφέρεια, οι οποίοι δύναται να συνάπτουν για τον σκοπό αυτόν προγραμματικές συμβάσεις με φορείς της Γενικής Κυβέρνησης της περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/214 (Α' 143).

Άρθρο 48

Απαλλαγή τελών για τις μεταβιβάσεις εκτάσεων για εγκαταστάσεις συνοριακών σταθμών

1. Με κοινή απόφαση των αρμοδίων οργάνων των Υπουργείων Εσωτερικών, Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργείου δύναται να παραχωρούνται στο Υπουργείο Εσωτερικών κατά κυριότητα ή χρήση άνευ ανταλλάγματος εκτάσεις ιδιοκτησίας φορέων της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143) ή της Εταιρείας Ακινήτων Δημοσίου (ΕΤΑΔ) Α.Ε., για την εγκατάσταση και λειτουργία συνοριακών σταθμών, των συνοδών χώρων αυτών ή λοιπών βοηθητικών χώρων.

2. Οι εδαφικές εκτάσεις, που παραχωρούνται κατά κυριότητα ή χρήση στο Υπουργείο Εσωτερικών για τη δημιουργία κτιριακών εγκαταστάσεων των συνοριακών σταθμών, των συνοδών χώρων αυτών ή λοιπών βοηθητικών χώρων, μεταγράφονται ατελώς στα οικεία βιβλία μεταγραφών των αρμόδιων Υποθηκοφυλακείων ή Κτηματολογικών Γραφείων και κάθε σχετική πράξη απαλλάσσεται από κάθε φόρο μεταβίβασης ακινήτου, τέλος χαρτοσήμου ή άλλο φόρο ή τέλος ή δικαίωμα, πάγιο και αναλογικό, υπέρ Δημοσίου, υποθηκοφυλάκων και οιοδήποτε τρίτου. Για τους σκοπούς της περιέλευσης στο Υπουργείο Εσωτερικών της κυριότητας ή χρήσης των χώρων του πρώτου εδαφίου, τα κατά τόπους αρμόδια Υποθηκοφυλακεία και Κτηματολογικά Γραφεία χορηγούν ατελώς πιστοποιητικά, αντίγραφα, διαγράμματα και αποσπάσματα από τα κτηματολογικά φύλλα, από τα διαγράμματα και γενικώς από κάθε τηρούμενο κτηματολογικό στοιχείο, καθώς και από κάθε άλλο τηρούμενο αρχείο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄

ΛΟΙΠΕΣ ΕΠΕΙΓΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 49

Δυνατότητα δημάρχου ή περιφερειάρχη που παραιτήθηκε να καταλάβει τη θέση δημοτικού ή περιφερειακού συμβούλου που θα εκλεγεί νέος δήμαρχος ή νέος περιφερειάρχης - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 39 και παρ. 1 άρθρου 67 ν. 4804/2021

1. Στην παρ. 1 του άρθρου 39 του ν. 4804/2021 (Α΄ 90) επέρχονται οι εξής αλλαγές: α) στο πρώτο εδάφιο οι λέξεις «συντονιστή» αντικαθίστανται από τις λέξεις «Γραμματέα», β) προστίθεται δεύτερο εδάφιο και η παρ. 1 του άρθρου 39 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Η παραίτηση του δημάρχου υποβάλλεται εγγράφως στον Γραμματέα της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης και καθίσταται αυτοδικαίως οριστική την επομένη της κατάθεσης της δήλωσης στο πρωτόκολλο του Γραμματέα της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης. Ο δήμαρχος που παραιτήθηκε, δύναται να καταλάβει τη θέση δημοτικού συμβούλου που θα εκλεγεί νέος δήμαρχος, με σχετική αναφορά του στη δήλωση παραίτησης και στην περίπτωση αυτή θεωρείται ότι είναι ο πρώτος σε σταυρούς προτίμησης δημοτικός σύμβουλος.»

2. Στην παρ. 1 του άρθρου 67 του ν. 4804/2021 επέρχονται οι εξής αλλαγές: α) στο πρώτο εδάφιο η λέξη «συντονιστή» αντικαθίσταται από τη λέξη «Γραμματέα», β) προστίθεται δεύτερο εδάφιο και η παρ. 1 του άρθρου 67 διαμορφώνεται ως εξής:

«1 . Η παραίτηση του περιφερειάρχη υποβάλλεται εγγράφως στον Γραμματέα της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης και καθίσταται αυτοδικαίως οριστική την επομένη της κατάθεσης της δήλωσης στο πρωτόκολλο του Γραμματέα της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης. Ο περιφερειάρχης που παραιτήθηκε, δύναται να καταλάβει τη θέση περιφερειακού συμβούλου που θα εκλεγεί νέος περιφερειάρχης, με σχετική αναφορά του στη δήλωση παραίτησης και στην περίπτωση αυτή θεωρείται ότι είναι ο πρώτος σε σταυρούς προτίμησης περιφερειακός σύμβουλος στη μεγαλύτερη εκλογική περιφέρεια.»

Άρθρο 50

Χορήγηση προκαταβολής στους δικαιούχους ενταγμένης πράξης για την αποκατάσταση ζημιών σε περιοχές που έχουν κηρυχθεί σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης

Στις περιοχές που έχουν κηρυχθεί σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης πολιτικής προστασίας, σύμφωνα με το άρθρο 25 του ν. 4662/2020 (Α' 27), δύναται να χορηγείται με απόφαση του Γενικού Διευθυντή Οικονομικών Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Αναπτυξιακής Πολιτικής του Υπουργείου Εσωτερικών, προκαταβολή ύψους έως πενήντα τοις εκατό (50%) του συνολικού ποσού ένταξης στους δικαιούχους ενταγμένων πράξεων στο Τομεακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης του Υπουργείου Εσωτερικών στον Άξονα Προτεραιότητας «Πρόληψη & διαχείριση κινδύνων» για την πραγματοποίηση επειγουσών πληρωμών για την αποκατάσταση ζημιών. Το ποσό της χορηγηθείσας προκαταβολής συμψηφίζεται κατά την εκκαθάριση της πληρωμής του ενταγμένου έργου.

Άρθρο 51

Μεταφορά μαθητών με μισθωμένα οχήματα των Ο.Τ.Α. β' βαθμού σε περίπτωση άγονης διαγωνιστικής διαδικασίας ή διαδικασίας διαπραγμάτευσης

1. Ειδικώς για το διδακτικό έτος 2023-2024 και σε περίπτωση που οι διαδικασίες διαγωνισμού ή διαπραγμάτευσης δυνάμει του άρθρου 391 του ν. 4957/2022 (Α' 141) έχουν καταστεί άγονες, οι Ο.Τ.Α. β' βαθμού δύνανται να προβαίνουν στη μίσθωση οχημάτων, συμπεριλαμβανομένης και της δυνατότητας χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing). Για τη μίσθωση του πρώτου εδαφίου εφαρμόζεται η περ. γ' της παρ. 2 του άρθρου 32 του ν. 4412/2016 (Α' 147). Για τον σκοπό αυτόν προσλαμβάνονται, με απόφαση του αρμοδίου για την πρόσληψη οργάνου, κατά παρέκκλιση του άρθρου 51 του ν. 4622/2019 (Α' 133), περί προγραμματισμού προσλήψεων, καθώς και των κριτηρίων και της διαδικασίας των άρθρων 38 έως και 42 του ν. 4765/2021 (Α' 6), οδηγοί που διαθέτουν άδεια οδήγησης της αντίστοιχης επαγγελματικής κατηγορίας και συνοδοί με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Ορισμένου Χρόνου.

2. Η διάρκεια της απασχόλησης δεν δύναται να υπερβαίνει τη διάρκεια του διδακτικού έτους 2023-2024, εφαρμοζομένου αναλόγως ως προς τα λοιπά

ζητήματα του άρθρου 36 του ν. 4765/2021. Οι συμβάσεις της παρ. 1 δεν ανανεώνονται, παρατείνονται ή μετατρέπονται σε αορίστου χρόνου.

3. Στις συμβάσεις του παρόντος δεν εφαρμόζονται οι περιορισμοί του άρθρου 17 του ν. 3870/2010 (Α' 138), περί ρύθμισης προσλήψεων και υπηρεσιακών μεταβολών.

4. Το Ανώτατο Συμβούλιο Επιλογής Προσωπικού ελέγχει τη συνδρομή των προϋποθέσεων πρόσληψης προσωπικού και τήρησης του παρόντος.

ΜΕΡΟΣ ΣΤ'

ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 52

Εξουσιοδοτικές διατάξεις

1. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, ύστερα από αίτηση του οικείου δημοτικού συμβουλίου που υποβάλλεται έως την 15η.11.2023 και συνοδεύεται από τεκμηριωμένη αιτιολόγηση με ποιοτικά και ποσοτικά στοιχεία, δύναται να εξαιρεθούν από την κατάργηση των άρθρων 27 και 29 νομικά πρόσωπα, των οποίων η δραστηριότητα από πλευράς εξειδικευμένου αντικειμένου, απόδοσης έργου και ευρύτερης αναγνώρισης δικαιολογεί την ανωτέρω εξαίρεση.

2. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών καθορίζονται οι δαπάνες που καλύπτονται από την πάγια προκαταβολή της παρ. 3 του άρθρου 28, το ύψος αυτής και ρυθμίζεται κάθε ζήτημα οικονομικής διαχείρισης που κρίνεται αναγκαίο για τη στήριξη της λειτουργίας των σχολικών μονάδων.

3. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών ρυθμίζονται θέματα σχετικά με τη λειτουργία και την οικονομική διαχείριση των σχολικών επιτροπών που διατηρούνται σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 28, καθώς και κάθε αναγκαίο ζήτημα για την εφαρμογή της.

4. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, η οποία εκδίδεται ύστερα από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας και της Ένωσης Περιφερειών Ελλάδας, εξειδικεύονται το περιεχόμενο, η συχνότητα και ο χρόνος έναρξης υποβολής των στοιχείων του άρθρου 33. Με την ίδια ή όμοια απόφαση καθορίζονται οι δείκτες μέτρησης και αξιολόγησης επιδόσεων, που βασίζονται α) στα στοιχεία της απόφασης του πρώτου εδαφίου και β) στα δεδομένα του Κόμβου Διαλειτουργικότητας οικονομικών στοιχείων της τοπικής αυτοδιοίκησης που τηρείται στο Υπουργείο Εσωτερικών κατ'

εφαρμογή του άρθρου 41 του ν. 4483/2017 (Α' 107). Με την ίδια απόφαση ρυθμίζεται κάθε απαραίτητο ζήτημα που αφορά στον υπολογισμό και στη δημοσιοποίησή τους.

5. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Ψηφιακής Διακυβέρνησης ρυθμίζονται ο τρόπος λειτουργίας του κόμβου δεδομένων του άρθρου 33, ο τρόπος αποστολής των στοιχείων από τους υπόχρεους, ο τρόπος διάθεσης δεδομένων, και δύναται να καθορίζονται τα ειδικότερα ζητήματα σχετικά με τη λειτουργία της ηλεκτρονικής εφαρμογής του άρθρου 33, η είσοδος των χρηστών, οι απαιτούμενες διαλειτουργικότητες με άλλα πληροφοριακά συστήματα ή μητρώα του δημοσίου τομέα, τα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα για την ασφάλεια της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή του άρθρου 33.

6. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Υποδομών και Μεταφορών και Εσωτερικών καθορίζονται το οδικό δίκτυο που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 41 και ο αριθμός των χιλιομέτρων του οδικού δικτύου ανά δήμο.

7. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, η οποία εκδίδεται ύστερα από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας και της Ένωσης Περιφερειών Ελλάδας, καθορίζεται το ετήσιο κόστος συντήρησης του οδικού δικτύου του άρθρου 41 ανά χιλιόμετρο οδικού δικτύου.

Άρθρο 53

Καταργούμενες διατάξεις

1. Από την 1η.1.2024, ημερομηνία έναρξης ισχύος του Μέρους Β', καταργούνται:

α. Τα άρθρα 62 περί σύστασης και λειτουργίας της εκτελεστικής επιτροπής του δήμου, 76 περί δημοτικής επιτροπής διαβούλευσης, 166 περί παραίτησης του προεδρείου του περιφερειακού συμβουλίου, 173 περί συγκρότησης της εκτελεστικής επιτροπής της περιφέρειας, 178 περί περιφερειακής επιτροπής διαβούλευσης, η παρ. 7 του άρθρου 66 περί σύμπραξης δημοτικών παρατάξεων, οι παρ. 12 και 13 του άρθρου 168 περί λειτουργίας περιφερειακού συμβουλίου, οι περ. α', β', γ', θ' και ι' του άρθρου 63 περί αρμοδιοτήτων εκτελεστικής επιτροπής, καθώς και οι περ. στ', ια' και ιβ' του άρθρου 174 περί αρμοδιοτήτων εκτελεστικής επιτροπής του ν. 3852/2010 (Α' 87).

β. Η παρ. 1 του άρθρου 6 περί ορισμού μελών διοίκησης νομικών προσώπων δήμων και περιφερειών και το άρθρο 11, περί ορισμού φόρων, τελών δικαιωμάτων και εισφορών του ν. 4623/2019 (Α' 134),

γ. Κάθε γενική ή ειδική διάταξη που αντίκειται στις διατάξεις του Μέρους Β'.

2. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος, καταργούνται:

α. το άρθρο 6 του ν. 4674/2020 (Α' 53) περί μητρώου δεδομένων τοπικής αυτοδιοίκησης, και

β. το άρθρο 50 του ν. 5027/2023 (Α' 48) περί ομοίων και ομοειδών δαπανών.

ΜΕΡΟΣ Ζ'

ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ

Άρθρο 54

Έναρξη ισχύος

1. Υπό την επιφύλαξη των παρ. 2, 3 και 4 η έναρξη ισχύος του παρόντος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

2. Η ισχύς του Μέρους Β' αρχίζει την 1η.1.2024.

3. Η ισχύς του άρθρου 34 αρχίζει τη 14η.12.2022.

4. Η ισχύς του άρθρου 50 αρχίζει τη 15η.9.2023.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 5 Οκτωβρίου 2023

Η Πρόεδρος της Δημοκρατίας

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΣΑΚΕΛΛΑΡΟΠΟΥΛΟΥ

Οι Υπουργοί

Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών	Αναπληρωτής Υπουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών	Εσωτερικών ΝΙΚΗ ΚΕΡΑΜΕΩΣ
---------------------------------------	---	------------------------------------

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ	ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΗΣ	
Αναπληρωτής Υπουργός Εσωτερικών	Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού	Υγείας
ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΛΙΒΑΝΙΟΣ	ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΠΙΕΡΡΑΚΑΚΗΣ	ΜΙΧΑΗΛ ΧΡΥΣΟΧΟΪΔΗΣ
Υποδομών και Μεταφορών	Περιβάλλοντος και Ενέργειας	Ανάπτυξης
ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΤΑΪΚΟΥΡΑΣ	ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΣΚΥΛΑΚΑΚΗΣ	ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΚΡΕΚΑΣ
Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης	Προστασίας του Πολίτη	Δικαιοσύνης
ΣΠΥΡΙΔΩΝ - ΑΔΩΝΙΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ	ΙΩΑΝΝΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ	ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΦΛΩΡΙΔΗΣ
Πολιτισμού	Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων	Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής
ΣΤΥΛΙΑΝΗ ΜΕΝΔΩΝΗ	ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΑΥΓΕΝΑΚΗΣ	ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ
Ψηφιακής Διακυβέρνησης	Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας	
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΑΠΑΣΤΕΡΓΙΟΥ	ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΙΚΙΛΙΑΣ	

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους.

Αθήνα, 5 Οκτωβρίου 2023

Ο επί της Δικαιοσύνης Υπουργός

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΦΛΩΡΙΔΗΣ

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

Το Εθνικό Τυπογραφείο αποτελεί δημόσια υπηρεσία υπαγόμενη στην Προεδρία της Κυβέρνησης και έχει την ευθύνη τόσο για τη σύνταξη, διαχείριση, εκτύπωση και κυκλοφορία των Φύλλων της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ), όσο και για την κάλυψη των εκτυπωτικών - εκδοτικών αναγκών του δημοσίου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα (ν. 3469/2006/Α΄ 131 και π.δ. 29/2018/Α΄58).

1. ΦΥΛΛΟ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (ΦΕΚ)

- Τα **ΦΕΚ σε ηλεκτρονική μορφή** διατίθενται δωρεάν στο www.et.gr, την επίσημη ιστοσελίδα του Εθνικού Τυπογραφείου. Όσα ΦΕΚ δεν έχουν ψηφιοποιηθεί και καταχωριστεί στην ανωτέρω ιστοσελίδα, ψηφιοποιούνται και αποστέλλονται επίσης δωρεάν με την υποβολή αίτησης, για την οποία αρκεί η συμπλήρωση των αναγκαίων στοιχείων σε ειδική φόρμα στον ιστότοπο www.et.gr.

- Τα **ΦΕΚ σε έντυπη μορφή** διατίθενται σε μεμονωμένα φύλλα είτε απευθείας από το Τμήμα Πωλήσεων και Συνδρομητών, είτε ταχυδρομικά με την αποστολή αιτήματος παραγγελίας μέσω των ΚΕΠ, είτε με ετήσια συνδρομή μέσω του Τμήματος Πωλήσεων και Συνδρομητών. Το κόστος ενός ασπρόμαυρου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,00 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσαυξάνεται κατά 0,20 €. Το κόστος ενός έγχρωμου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,50 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσαυξάνεται κατά 0,30 €. Το τεύχος Α.Σ.Ε.Π. διατίθεται δωρεάν.

• Τρόποι αποστολής κειμένων προς δημοσίευση:

A. Τα κείμενα προς δημοσίευση στο ΦΕΚ, από τις υπηρεσίες και τους φορείς του δημοσίου, αποστέλλονται ηλεκτρονικά στη διεύθυνση webmaster.et@et.gr με χρήση προηγμένης ψηφιακής υπογραφής και χρονοσήμανσης.

B. Κατ' εξαίρεση, όσοι πολίτες δεν διαθέτουν προηγμένη ψηφιακή υπογραφή μπορούν είτε να αποστέλλουν ταχυδρομικά, είτε να καταθέτουν με εκπρόσωπό τους κείμενα προς δημοσίευση εκτυπωμένα σε χαρτί στο Τμήμα Παραλαβής και Καταχώρισης Δημοσιευμάτων.

• Πληροφορίες, σχετικά με την αποστολή/κατάθεση εγγράφων προς δημοσίευση, την ημερήσια κυκλοφορία των Φ.Ε.Κ., με την πώληση των τευχών και με τους ισχύοντες τιμοκαταλόγους για όλες τις υπηρεσίες μας, περιλαμβάνονται στον ιστότοπο (www.et.gr). Επίσης μέσω του ιστότοπου δίδονται πληροφορίες σχετικά με την πορεία δημοσίευσης των εγγράφων, με βάση τον Κωδικό Αριθμό Δημοσιεύματος (ΚΑΔ). Πρόκειται για τον αριθμό που εκδίδει το Εθνικό Τυπογραφείο για όλα τα κείμενα που πληρούν τις προϋποθέσεις δημοσίευσης.

2. ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΕΣ - ΕΚΔΟΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Το Εθνικό Τυπογραφείο ανταποκρινόμενο σε αιτήματα υπηρεσιών και φορέων του δημοσίου αναλαμβάνει να σχεδιάσει και να εκτυπώσει έντυπα, φυλλάδια, βιβλία, αφίσες, μπλοκ, μηχανογραφικά έντυπα, φακέλους για κάθε χρήση, κ.ά.

Επίσης σχεδιάζει ψηφιακές εκδόσεις, λογότυπα και παράγει οπτικοακουστικό υλικό.

<p>Ταχυδρομική Διεύθυνση: Καποδιστρίου 34, τ.κ. 10432, Αθήνα</p>	<p>Ιστότοπος: www.et.gr</p>	
<p>ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ: 210 5279000 - fax: 210 5279054</p>	<p>Πληροφορίες σχετικά με την λειτουργία του ιστότοπου: helpdesk.et@et.gr</p>	
<p><u>ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΚΟΙΝΟΥ</u></p> <p>Πωλήσεις - Συνδρομές: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279178 - 180)</p> <p>Πληροφορίες: (Ισόγειο, Γρ. 3 και τηλεφ. κέντρο 210 5279000)</p> <p>Παραλαβή Δημ. Ύλης: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279167, 210 5279139)</p>		

Ωράριο για το κοινό: Δευτέρα ως Παρασκευή: 8:00 - 13:30		
	Αποστολή ψηφιακά υπογεγραμμένων εγγράφων προς δημοσίευση στο ΦΕΚ: webmaster.et@et.gr	
	Πληροφορίες για γενικό πρωτόκολλο και αλληλογραφία: grammateia@et.gr	

**για να βελτιώσουμε τις υπηρεσίες μας, συμπληρώνοντας την ειδική
φόρμα στον ιστότοπό μας.**